

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA DLA POWIATU
CIESZYŃSKIEGO**

Cieszyn, październik 2016

ZLECENIODAWCA:

POWIAT CIESZYŃSKI

ul. Bobrecka 29, 43-400 Cieszyn

tel.: 33 477 71 44, faks: 33 477 73 33

mail: sekretariat@powiat.cieszyn.pl www.powiat.cieszyn.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING

ul. Goleszowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała

tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869

mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

Sebastian Kulikowski

INFORMACJE ZAMIESZCZONE W NINIEJSZYM OPRACOWANIU ZOSTAŁY UDOSTĘPNIONE PRZEZ :

- 1 Starostwo Powiatowe w Cieszynie,
- 2 Urząd Miejski w Cieszynie,
- 3 Urząd Miejski w Ustroniu,
- 4 Urząd Miejski w Wiśle,
- 5 Urząd Miejski w Skoczowie
- 6 Urząd Miejski w Strumieniu,
- 7 Urząd Gminy w Brennej,
- 8 Urząd Gminy w Chybiu,
- 9 Urząd Gminy w Dębowcu,
- 10 Urząd Gminy w Goleszowie,
- 11 Urząd Gminy w Hażlachu,
- 12 Urząd Gminy w Istebnej,
- 13 Urząd Gminy w Zebrzydowicach,
- 14 Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie,
- 15 Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- 16 Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Katowicach,
- 17 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach Oddział w Cieszynie,
- 18 Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie,
- 19 Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie,
- 20 Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach,
- 21 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku – Białej,

- 22 *Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Śląski Oddział Regionalny w Częstochowie,*
- 23 *Nadleśnictwo Ustroń,*
- 24 *Nadleśnictwo Wisła,*
- 25 *Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach,*
- 26 *Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach,*
- 27 *Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Katowicach Oddział Biura Parków w Żywcu,*
- 28 *Polską Spółkę Gazownictwa Oddział w Zabrze,*
- 29 *Tauron Dystrybucję S.A. Oddział w Bielsku – Białej.*

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	6
1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	6
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CIESZYŃSKIEGO” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM	7
2.1 POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	14
3. STAN ŚRODOWISKA	19
3.1 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE.....	19
3.1.1 <i>Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia</i>	<i>19</i>
3.1.2 <i>Warunki klimatyczne.....</i>	<i>20</i>
3.1.3 <i>Hydrografia</i>	<i>21</i>
3.1.4 <i>Budowa geologiczna i warunki hydrogeologiczne, warunki glebowe</i>	<i>21</i>
3.1.5 <i>Warunki przyrodniczo – krajobrazowe</i>	<i>22</i>
4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM.....	29
4.1 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	29
4.2 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	30
4.3 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	31
4.4 HAŁAS.....	32
4.5 PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE	34
5 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	36
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	39
6.1 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	40
6.2 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE ZAGROZEŃ HAŁASEM	43
6.3 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE PÓŁ ELEKTROMAGNETYCZNYCH	44
6.4 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI.....	45
6.5 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ.....	47
6.6 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	48
6.7 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE OCHRONY GLEB.....	49
6.8 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW	51
6.9 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W TYM LEŚNYCH	53
6.11 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZAKRESIE ZAGROZEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI	56
6.2 PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY	71
7 PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	74

8 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	75
9 INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	76
10 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	77
11 STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	78

SPIS RYSUNKÓW:

<i>Rysunek 3.1 Podział powiatu na jednostki administracyjne</i>	<i>19</i>
<i>Rysunek 3.2 Sieć drogowa na terenie powiatu cieszyńskiego</i>	<i>20</i>
<i>Rysunek 3.3 Obszary przyrodniczo cenne na tle mapy powiatu cieszyńskiego</i>	<i>26</i>
<i>Rysunek 3.4 Korytarze ekologiczne na terenie powiatu cieszyńskiego</i>	<i>28</i>

SPIS TABEL:

<i>Tabela 2.1 Kluczowe zadania (projekty) zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”</i>	<i>9</i>
<i>Tabela 2.2 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 4.1 Ocena stanu środowiska powiatu cieszyńskiego wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska.....</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 6.1 Obszar interwencji 1: „Ochrona klimatu i jakości powietrza”- analiza planowanych zadań.....</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 6.2 Obszar interwencji 2: „Zagrożenia hałasem”- analiza planowanych zadań.....</i>	<i>43</i>
<i>Tabela 6.3 Obszar interwencji 3: „Pól elektromagnetycznych”- analiza planowanych zadań.....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 6.4 Obszar interwencji 4: „Gospodarowanie wodami”- analiza planowanych zadań.....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 6.5 Obszar interwencji 5: „Gospodarka wodno - ściekowa”- analiza planowanych zadań.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 6.6 Obszar interwencji 6: „Zasoby geologiczne”- analiza planowanych zadań</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 6.7 Obszar interwencji 7: „Ochrony gleb”- analiza planowanych zadań.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 6.8 Obszar interwencji 8: „Gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów”- analiza planowanych zadań.....</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 6.9 Obszar interwencji 9: „Zasoby przyrodnicze w tym leśne”- analiza planowanych zadań</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 6.11 Obszar interwencji 11: „Zagrożenia poważnymi awariami”- analiza planowanych zadań.....</i>	<i>56</i>
<i>Tabela 6.12 Przewidywane znaczące oddziaływania zagadnienia i aspekty środowiska</i>	<i>58</i>
<i>Tabela 11.1 Ocena stanu środowiska powiatu cieszyńskiego wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska.....</i>	<i>78</i>

WSTĘP

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” (zwanej w dalszej części opracowania Prognozą...) są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.). Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” przygotowana została przez EKO-TEAM Konsulting z Bielska-Białej.

1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.). Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- a) zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- c) określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- d) określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- e) określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- f) określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- g) przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- h) przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- i) Zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- j) Zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- k) Zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- l) Zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Treść prognozy oddziaływania na środowisko została także podporządkowana uzgodnieniu Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach nr NS-NZ.042.106.2016 z dnia 10 czerwca 2016 roku oraz zakresowi i stopniowi szczegółowości prognozy uzgodnionemu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach uzgodnieniem nr WOOŚ.411.118.2016.AB z dnia 27 czerwca 2016 roku. Do przeprowadzenia wymienionych powyżej prac wykorzystano materiały i dokumenty zebrane samodzielnie przez Wykonawcę, są to także dokumenty będące punktem wyjścia dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”.

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CIESZYŃSKIEGO” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM

Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” został opracowany zgodnie z dokumentami strategicznym na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Aktualnie polityka ochrony środowiska w powiecie cieszyńskim prowadzona jest zgodnie z zapisami wcześniejszych dokumentów strategicznych oraz nadrzędnych programów ochrony środowiska.

Istotnym elementem prognozowania strategicznego jest zapewnienie spójności celów rozwoju wyznaczonych w dokumentach programowych i strategicznych opracowanych na poziomie powiatowym, wojewódzkim, krajowym i UE.

Podczas tworzenia projektu „Programu...” brano pod uwagę założenia aktualnie obowiązujących dokumentów nadrzędnych. Program w swoich założeniach uwzględnia najbardziej istotne kierunki rozwoju zarysowane w dokumentach wyższego szczebla. Cele i zadania przedstawione w „Programie...” wpisują się w plany postępowania w zakresie ochrony środowiska zawarte w dokumentach na poziomie regionalnym, tj.:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030,
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko,
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku,
- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020,
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania ścieków komunalnych,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014,
- Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020),
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024,
- Strategia Rozwoju Śląska Cieszyńskiego,
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego do roku 2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019.

Według ustawy Prawo Ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672, z późn. zm.) „[...] w celu realizacji polityki ochrony środowiska organ wykonawczy powiatu sporządza powiatowy program ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych”.

Niniejszy „Program...” jest czwartym z kolei dokumentem tego rodzaju i obejmuje lata 2017-2020 wraz z perspektywą do roku 2024. Program ochrony środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Śląskiego. Po zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Śląskiego „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” zostanie uchwalony przez Radę Powiatu Cieszyńskiego.

Z wykonania „Programu...” Starosta Powiatu Cieszyńskiego powinien co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Powiatu oraz przekazać do organu wykonawczego Województwa Śląskiego.

Program ma za zadanie wyznaczanie ram dla późniejszych przedsięwzięć, realizowanych w zakresie innych programów sektorowych powiatu.

Kolejnym celem Programu jest zapewnienie efektywnego i sprawnego wykorzystania środków finansowych na zadania, wskazane w Programie oraz umożliwienie i wspieranie pozyskiwania środków na realizację określonych zadań środowiskowych przez jednostki samorządowe.

Realizacja postanowień „Programu...” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa.

Projekt „Programu...” został opracowany zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku.

Zgodnie z przytoczonymi wytycznymi zrezygnowano z długich opisów powiatu cieszyńskiego, które są już zamieszczone w szeregu innych wcześniejszych dokumentów na szczeblu powiatu na rzecz zestawień tabelarycznych i grafik rysunkowych i mapek.

Do opracowania niniejszego dokumentu zebrano dane pochodzące z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz jednostek realizujących jakiekolwiek zadania środowiskowe na terenie powiatu w tym między

innymi Zarządy Dróg, Zarząd Parków Krajobrazowych, Nadleśnictwo Ustroń i Wisła, Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” zawiera między innymi takie elementy jak:

- SPIS TREŚCI
- WYKAZ SKRÓTÓW
- WSTĘP
- OCENA STANU ŚRODOWISKA
 - Ochrona klimatu i jakości powietrza,
 - Zagrożenia hałasem,
 - Pola elektromagnetyczne,
 - Gospodarowanie wodami,
 - Gospodarka wodno – ściekowa,
 - Zasoby geologiczne,
 - Gleby,
 - Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
 - Zasoby przyrodnicze,
 - Zagrożenia poważnymi awariami.
- ZAGADNIENIA HORYZONTALNE
- CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ I INTERWENCJI PROEKOLOGICZNYCH
- HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ POWIATOWYCH I MONITOROWANYCH WRAZ Z ICH FINANSOWANIEM
- SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
- STRESZCZENIE W JEZYKU NIESPECJALISTYCZNYM
- SPIS TABEL
- SPIS RYSUNKÓW

Struktura każdego z rozdziałów dotyczących poszczególnych interwencji środowiskowych obejmuje:

- efekty realizacji dotychczasowego POŚ,
- ocenę stanu aktualnego,
- analizę SWOT.

Wymienione powyżej obszary interwencji uwzględniają zagadnienia horyzontalne (przekrojowe dla wszystkich dziedzin) takie jak adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, zadania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

Najwięcej akcji edukacyjnych w ostatnich latach dotyczy gospodarki odpadami. W związku z tym, iż wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska nie przewidują osobnego rozdziału dotyczącego edukacji ekologicznej zadania te zostaną opisane w części dotyczącej gospodarowania odpadami.

Tabela 2.1 Obszary interwencji zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”
Ochrona klimatu i jakości powietrza <i>Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację (PA3.3.)*</i> <i>Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów (PA1.1.)*</i> <i>Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic, oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast (PA2.1.)*</i> <i>Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza (PA6.2.)*</i> <i>Opracowanie i wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej lub programów ograniczania niskiej emisji w skali lokalnej (PA1.4.)*</i> <i>Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PA1.5)*</i> <i>Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej (tramwaj/autobus/pociąg) mającego na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego (PA2.2.)*</i> <i>Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach (PA2.3.)*</i> <i>Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu (PA2.4.)*</i> <i>Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (PA3.3.)*</i> <i>Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych (PA3.4.)*</i> <i>Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń w podmiotach gospodarczych (PA4.1.)*</i> <i>Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych, oraz ograniczających szczególnie „niską emisję” oraz emisję nieorganizowaną (PA4.2.)*</i> <i>Realizacja inwestycji w zakresie produkcji paliw niskoemisyjnych i biopaliw (PA4.3.)*</i> <i>Stworzenie preferencji dla rozwoju produkcji urządzeń do pozyskiwania energii w sposób bezemisyjny (PA4.4.)*</i> <i>Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej (PA6.1.)*</i> <i>Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza (PA6.2.)*</i> <i>Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środków prewencyjny (PA6.3.)*</i> <i>Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację (PA7.1.)*</i> <i>Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację (PA7.2.)*</i> <i>Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu cieszyńskiego (PA8.1.)*</i> <i>Aktualizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii (PA8.2.)*</i> <i>Realizacja działań proefektywnościowych (w tym działań w zakresie budownictwa efektywnego energetycznie) przez osoby fizyczne, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe oraz przedsiębiorstwa (PA9.1.)*</i> <i>Kształtowanie postaw społecznych w kierunku wdrażania zasad efektywności energetycznej poprzez edukację ekologiczną, a także wzorce (PA9.2.)*</i> Zagrożenia hałasem <i>Działania administracyjne mające na celu ograniczenia hałasu z zakładów</i> <i>Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych (H1.6)*</i> <i>Budowa obwodnic i dróg alternatywnych wyprowadzających ruch tranzytowy z centrów miast oraz przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg. (H1.2)*</i> <i>Ograniczenie hałasu drogowego poprzez:</i> • rozwój zintegrowanego transportu publicznego, • wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska,

wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych (H1.3)* Ograniczenie hałasu kolejowego poprzez modernizację linii kolejowych oraz taboru oraz działania zawarte w POH (H1.5)* Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych. (H1.4)* Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska (H1.10)* Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (H2.1)* Redukcja hałasu przemysłowego (w tym m.in. wyciszanie hal oraz hałasujących maszyn i urządzeń przez zastosowanie odpowiednich rozwiązań takich jak np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne) (H1.7.)* Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu w powiecie
Ochrona przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznym Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku (PEM 1.1.)* Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego (PEM 1.2.)*
Gospodarowanie wodami Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych (ZW3.4.)* Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w tym zbiorników wód podziemnych (GZWP)(ZW1.3.)* Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu stref ochrony pośredniej dla ujęć wód (ZW1.4.)* Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu (ZW1.5.)* w tym wzmocnienie monitoringu wód granicznej rzeki Olzy Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW1.8.)* Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni (ZW1.10.)* Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego, jak również wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym (ZW3.2.)* Realizacja obiektów małej retencji zgodnie z Programem małej retencji dla województwa śląskiego, w tym nietechnicznych form retencji wód (ZW3.3.)* Budowa, przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych (ZW3.6.)* Budowa, przebudowa, modernizacja budowli wodnych służącym innym celom (ZW3.7.)* w tym w celu zbiorowego zapotrzebnia w wodę Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi szczegółowymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane (ZW3.8.)* Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych, w tym: umożliwiających wykorzystanie wód opadowych, związanych z retencjonowaniem i czasowym przetrzymaniem wód opadowych związanych z tworzeniem tzw. „ogrodów deszczowych w miastach” związanych z zachęcaniem mieszkańców do tworzenia i utrzymywania obiektów mikroretencji wód (ZW3.10.)* Działania edukacyjne, upowszechniające wśród rolników wiedzę o dobrych praktykach w zakresie ochrony wód, poprawy retencyjności zlewni w szczególności dzięki zabiegom z zakresu fito- i agromelioracji oraz melioracji wodnych szczegółowych (ZW3.11.)* Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW3.12.)* Zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia wód powierzchniowych przy wykonywaniu prac leśnych
Gospodarka wodnościekowa Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej (ZW2.1.)* ze szczególnym zwróceniem uwagi na priorytet terenów ujęć wody przeznaczonej do spożycia Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych (ZW2.2.)* Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę (ZW2.3.)* Budowa, rozbudowa i modernizacji urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej(w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych) (ZW2.4.)* Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem

<i>i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW2.5.)*</i> <i>Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków (ZW1.6.)* ze szczególnym zwróceniem uwagi na obszar ujęć wody przeznaczonej do spożycia</i> <i>Wparcie finansowe dla gospodarstw realizujących przydomowe oczyszczalnie ścieków (ok. 200 szt.)</i> <i>Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (ZW1.7.)*</i>
Gospodarowanie zasobami geologicznymi <i>Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli (ZSN.1.2)*</i> <i>Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach</i> <i>Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze</i> <i>Ujęcie występowania strategicznych złóż węgla kamiennego w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie w planach zagospodarowania przestrzennego gmin. (ZSN.1.8)*</i> <i>Realizacja III etapu Systemy Ochrony Przeciwoświsowej SOPO jako programu monitoringu terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i prowadzenia rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi w tym opracowanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla Gmina Chybie i Strumień</i> <i>Aktualizacja map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla gmin Cieszyn, Goleszów, Dębowiec, Hażlach, Istebna, Skoczów, Wisła, Brenna, Ustroń i Zebrzydowice (GL6.1)*</i> <i>Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze (GL6.2.)*</i>
Ochrona gleb <i>Prowadzenie rejestru potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni</i> <i>Prowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi (TP1.3.)*</i> <i>Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju (GL1.1.)*</i> <i>Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej żywności (GL1.3.)*</i> <i>Opracowanie wojewódzkiej strategii ochrony gleb, w tym walki z ich zakwaszeniem np. poprzez promocję rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego (GL2.1.)*</i> <i>Kontynuacja Programu OWCA – PLUS Przywracanie i promowanie tradycyjnego wypasu w celu ochrony ekosystemów nieleśnych na terenie całego województwa, w tym Wojewódzki Program Aktywizacji Gospodarczej oraz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej – Owca Plus do roku 2020 (OP2.8)* na terenie gmin Brenna, Istebna, Wisła i Goleszów</i> <i>Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb (GL2.2.)*</i> <i>Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin (GL2.3)*</i> <i>Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszaniu porowatości, zasolenia oraz zakwaszania gleb (GL4.3.)*</i> <i>Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową (GL5.1.)* w tym przeznaczania gruntów na cele inne niż rolne i leśne</i> <i>Utrzymanie i systematyczne aktualizowanie bazy danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP***) (TP1.1.)*</i> <i>Rekultywacja i rewitalizacja terenów (na podstawie TP1.2. oraz GL3.1.)*</i> <i>Badania zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi (TP1.3.)*</i>
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów <i>Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami (zadanie nr 3 PGO WŚ – dział odpadów przemysłowych)</i> <i>Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi (zadanie nr 3 Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014)</i> <i>Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest Opracowanie (Zebrzydowice) lub aktualizacja Programów usuwania wyrobów zawierających azbest (Brenna, Wisła, Hażlach) W kolejnych latach aktualizacja opracowań wykonanych po 2012 roku (zadanie nr 4 Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014)</i> <i>Doskonalenie i rozwijanie systemu zbierania małogabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych (zadanie nr 12 Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014)</i> <i>Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami (zadanie nr 3 Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014– dział odpadów przemysłowych)</i> <i>Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów, wytwarzanych w województwie śląskim w roku 1995, dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji (GO1.2)*</i> <i>Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z na poziomie minimum 18% do końca 2016 roku, natomiast dla roku 2020 na poziomie minimum 50% ich ilości wytwarzanych (GO1.3)*</i>

<i>Selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji ograniczenie składowania tych odpadów. (GO1.4)*</i> <i>Realizacja pozostałych zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, zawartych w harmonogramie Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014 (GO1.5)*</i> <i>Podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych. (GO2.1)*</i> <i>Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii prąkośnych i zużytych akumulatorów, który pozwoli na osiągnięcie, do 2016 r. i w latach następnych, poziomu zbierania zużytych baterii prąkośnych i zużytych akumulatorów prąkośnych w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów prąkośnych.(GO2.2)*</i> <i>Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, w wysokości co najmniej 4 kg/mieszkańca/rok (GO2.3)*</i> <i>Zakłada się osiąganie celów określonych w przyjętym „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032” (GO2.4)*</i> <i>Realizacja pozostałych zadań w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi, zawartych w harmonogramie Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014 (GO2.5)</i> <i>Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami sektora przemysłowego, zawartych w harmonogramie Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014 (GO3.1)*</i> <i>Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi</i>
Zasoby przyrodnicze <i>Opracowanie Uproszczonych Planów Urządzania Lasów (gmina Ustroń 2019 rok, gmina Wisła 2020 rok)</i> <i>Budowa regionalnego systemu monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego z ORSIP i bazami GIOŚ (OP1.1)*</i> <i>Kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem grup organizmów, zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych o niewystarczającym rozpoznaniu (OP1.2)*</i> <i>Wspieranie i rozwój badań z zakresu ochrony przyrody (w szczególności inwazyjnych gatunków obcych oraz przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000) oraz ekologii krajobrazu (OP1.3)*</i> <i>Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach natura 2000 (w tym akcja informacyjna na temat użytkowania pojazdów mechanicznych w obrębie siedlisk naturalnych) oraz walorów przyrodniczych parków krajobrazowych (OP1.4)*</i> <i>Prowadzenie bazy danych o czynnej ochronie przyrody (OP1.5)*</i> <i>Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i monitoring gatunków i siedlisk objętych ochroną na obszarach Natura 2000 na potrzeby realizacji planów zadań ochronnych (OP1.6)*</i> <i>Integracja działań w ramach wdrażania zapisów Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego (OP2.1)*</i> <i>Systematyczna aktualizacja wojewódzkiej bazy danych przyrodniczych w ramach modułu „Przyroda”, komponentu Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego (ORSIP) (OP2.2)*</i> <i>Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy (OP2.5)*</i> <i>Stworzenie systemu przepływu informacji o prowadzonych przez Gminy województwa śląskiego działaniach z zakresu edukacji ekologicznej oraz czynnej ochrony przyrody na cele Ogólnodostępnej Bazy Danych, która zostanie zaimplementowana do modułu Przyroda w systemie ORSIP (OP2.9)*</i> <i>Oznakowanie granic obszarów uznanych za formy ochrony przyrody oraz postawienie tablic informacyjnych (OP2.10)*</i> <i>Opracowanie i wdrażanie założeń udostępniania turystycznego obszarów cennych przyrodniczo oraz utrwalanie osiągniętych efektów z uwzględnieniem pojemności turystycznej tych obszarów (OP2.11)*</i> <i>Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków poprzez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody (OP3.1)*</i> <i>Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu walorów przyrodniczych i krajobrazu poprzez wdrażanie zapisów planów ochrony parków krajobrazowych (OP3.2)*</i> <i>Przebudowa drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia (OP3.3)*</i> <i>Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych (OP3.4)*</i> <i>Prowadzenie wolierowej hodowli gęsi w nadleśnictwie Wisła (OP3.5)*</i> <i>Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu na terenie obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, a także poza terenem obszarów chronionych (OP3.8)*</i> <i>Usuwanie roślinności inwazyjnej (OP.3.9)*</i> <i>Prowadzenie prac pielęgnacyjnych – konserwatorskich pomników przyrody na terenie poszczególnych gmin.</i>
Zagrożenia poważnymi awariami <i>Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom (PPAP 1.6.)*</i>

*Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii (PPAP 2.1.)**
*Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)(PPAP 1.1.)**
*Kontrola zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii wraz z egzekwowaniem przez zakłady wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom (PPAP 1.4.)**
*Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku (PPAP 1.9.)**
*Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego (PPAP 1.10.)**
*Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe (PPAP 1.11.)**
*Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii (PPAP 2.1.)**
*Opracowanie i wdrożenie koncepcji usług ekosystemowych w polityce lokalnej i regionalnej województwa śląskiego – projekt pilotażowy (ZS 2.)**
*Opracowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych dotyczących zwiększenia udziału społeczeństwa w procesach konsultacyjnych i podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców województwa (ZS 3.)**
*Rozpowszechnianie wśród przedsiębiorców zrównoważonych wzorców produkcji, w tym systemów zarządzania środowiskowego (ZS 4.)**

Źródło: projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”, 2016

**symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024*

*** ORSIP - Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej*

OPI - TPP - Ogólnodostępna Platforma Informacji – Tereny Przemysłowe i Zdegradowane

2.1 POWIAZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Aktualnie polityka ochrony środowiska w powiecie cieszyńskim prowadzona jest zgodnie z zapisami wcześniejszych dokumentów strategicznych oraz nadrzędnych programów ochrony środowiska.

Istotnym elementem prognozowania strategicznego jest zapewnienie spójności celów rozwoju wyznaczonych w dokumentach programowych i strategicznych opracowanych na poziomie powiatowym, wojewódzkim, krajowym i UE.

Poniżej przedstawiono powiązanie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

Podczas tworzenia „Programu...” brano pod uwagę założenia, cele, kierunki zadań i interwencji zapisane w aktualnie obowiązujących dokumentach nadrzędnych. Program ochrony środowiska w swoich założeniach uwzględnia najbardziej istotne kierunki rozwoju. Cele, obszary problemowe oraz kierunki rozwoju analizowanych dokumentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2.2 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego

Nazwa dokumentu	Cele wskazane w dokumencie strategicznym	Kierunki interwencji dokumentu strategicznego wpisujące się w cele Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego
NADRZĘDNE DOKUMENTY STRATEGICZNE		
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030	Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.	7.1: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, 7.2: Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, 7.4: Realizacja programu inteligentnych sieci w energetyce, 7.7: Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki, 7.8: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska, 8.1: Rewitalizacja obszarów problemowych, 9.1: Sprawna modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego.
Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020	I. Sprawne i efektywne państwo, II. Konkurencyjna Gospodarka.	I.1.5: Zapewnienie ładu przestrzennego, I.3.3: Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela, II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami, II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej, II.6.4. Poprawa stanu środowiska, I.6.5. Adaptacja do zmian klimatu, II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych, II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich.
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko	Cel 1 - Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, Cel 2 - Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię, Cel 3 - Poprawa stanu środowiska.	1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna, 2.2. Poprawa efektywności energetycznej, 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich, 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki, 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne, 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki, 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych, 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	I - Poprawa efektywności energetycznej, II - Wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii, III - Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii w tym biopaliw, IV – Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.	Cel - Ograniczenie emisji CO₂ do 2020 przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego, Cel - Ograniczenie emisji SO₂, NO_x oraz pyłów do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych, Cel - Ograniczenie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych, Cel - Minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszerze wykorzystanie ich w gospodarce, Cel - Zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.
DOKUMENTY SEKTOROWE		
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)	Cel 1 - osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, Cel 2 - osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO (Światową Organizację Zdrowia) oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.	1. Podniesienie rangi zagadnienia poprawy jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu krajowym oraz powołanie Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza, 2. Stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza, 3. Włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi, 4. Rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza, 5. Rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza, 6. Upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania ścieków komunalnych	Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami	1. Budowa sieci kanalizacyjnej, 2. Inwestycje związane z oczyszczalniami ścieków, 3. Dostosowanie oczyszczalni do art. 5.2.
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014	Cel 1 - Zmniejszenie ilości powstających odpadów, zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat należytego gospodarowania odpadami komunalnymi, Cel 2 - osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia ogólnej masy odpadów komunalnych w wysokości 50% do 2025 r., Cel 3 - zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).	1. ograniczenie marnotrawienia żywności, wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia, 2. osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 40% ich masy do 2020 roku, w 2020 r. recyklingowi powinno być poddawane co najmniej 40% całości wytwarzanych odpadów komunalnych, wykorzystując zainstalowane moce instalacji, 10% termicznemu przekształcaniu wraz z odzyskiem energii, zaś 50% kierowanych do instalacji MBP, 3. po 2020 r. po wybudowaniu planowanych ITPOK recyklingowi powinno być poddawane 40% odpadów komunalnych, termicznemu przekształcaniu nie więcej niż 30% odpadów, a w instalacji MBP – 30%, 4. po 2025 r. planuje się osiągnąć recykling odpadów komunalnych w wysokości 50%, termicznemu przekształcaniu poddanych zostanie do 30%, metodami biologicznymi 20%, 5. objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów (selektywne zbieranie odpadów „u źródła”), 6. wprowadzenie we wszystkich gminach w kraju systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i bioodpadów – do końca 2021 r. 7. zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.,

		8. zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych, 9. opracowanie wskazań legislacyjnych odnośnie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w związku z uzgadnianiem nowych wymagań BAT dla przetwarzania odpadów (emisje z instalacji, m.in. odory), 10. ograniczenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)	Cel 1. - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska Cel 2. - Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich Cel 3. - Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu Cel 4. - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu Cel 5. - Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu Cel 6. - Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	Kierunek działań 1.1- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu, Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu, Kierunek działań 2.1 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami , Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu, Kierunek działań 3.2 –zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu, Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu, Kierunek działań 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Oś priorytetowa IV Infrastruktura drogowa dla miast Oś priorytetowa VI Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach Oś priorytetowa VII Poprawa bezpieczeństwa energetycznego	Działanie 1.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, Działanie 1.3 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach, Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska, Działanie 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi, Działanie 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach, Działanie 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna, Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego, Działanie 6.1 Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach, Działanie 7.1 Rozwój inteligentnych systemów magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii.
Aktualizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości 2014	Celem KPZL jest zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości kraju do 30%, a także optymalnego rozmieszczenia zalesień, ustalenia priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz instrumentów realizacyjnych.	
DOKUMENTY O CHARAKTERZE PROGRAMOWYM		
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020	CEL STRATEGICZNY B.2: Wysoka jakość środowiska naturalnego CEL STRATEGICZNY B.3: Atrakcyjne warunki zamieszkania i wysoka jakość przestrzeni	Kierunek działań B.2.1: Utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych, Kierunek działań B.2.2: Poprawa jakości powietrza, Kierunek działań B.2.3: Ochrona przed hałasem, Kierunek działań B.2.4: Uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami, Kierunek działań B.2.5: Rewitalizacja terenów zdegradowanych, Kierunek działań B.2.6: Zachowanie i odtworzenie bio- i georóżnorodności, Kierunek działań B.2.7. Rozwój trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, Kierunek działań B.3.1: Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic, Kierunek działań B.3.2: Poprawa warunków mieszkaniowych, Kierunek działań B.3.3: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej, Kierunek działań B.3.4: Rozwój i modernizacja komunikacji publicznej obszarów miejskich,

		Kierunek działań B.3.5: Kształtowanie ośrodków wiejskich, Kierunek działań B.3.6: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu.
Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024	Cel 1 Powietrze atmosferyczne, Cel 2 Zasoby wodne, Cel 3 Gospodarka odpadami, Cel 4 Ochrona Przyrody, Cel 4 Zasoby surowców naturalnych, Cel 4 Tereny przemysłowe, Cel 4 Hałas, Cel 4 Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące, Cel 4 Przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym przemysłowych, Cel 4 Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.	1. Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych, 2. Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami , 3. System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiające zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód, 4. Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii, 5. Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu, 6. Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych, 7. Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi, 8. Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi, 9. Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska, 10. Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach, 11. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.
Strategia Rozwoju Śląska Cieszyńskiego	Cel strategiczny 1. - Poprawa jakości życia mieszkańców śląska cieszyńskiego, szczególnie w zakresie ochrony zdrowia. Zwiększanie atrakcyjności śląska cieszyńskiego jako miejsca osiedlania się i lokowania inwestycji. Cel strategiczny 2. - zwiększanie dochodów z działalności turystycznej w powiecie cieszyńskim prowadzone zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Cel strategiczny 3. - Promowanie i podnoszenie prestiżu powiatu cieszyńskiego w skali kraju i europy poprzez wzmacnianie działań mających na celu zachowanie przyrody.	1.1. Rozbudowa infrastruktury technicznej, 1.2. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu Cieszyńskiego – kształtowanie postaw proekologicznych, 1.3. Prowadzenie działań informacyjnych, promujących podejmowane w powiecie przedsięwzięcia ekologiczne, 1.4. Współdziałanie gmin i powiatu celem opracowania procedur działań proekologicznych, 1.5. Promocja i wdrażanie niekonwencjonalnych źródeł energii, 1.6. Promocja i wykorzystywanie lokalnych surowców naturalnych, 2.2. Rozwój rolnictwa ekologicznego, w oparciu o zasadę dobrej praktyki rolniczej, w celu produkcji zdrowej żywności, 2.4. Stworzenie spójnej na poziomie powiatu i gmin strategii zagospodarowania przestrzennego w obszarze ochrony środowiska, zawierającej określenie stref działań gospodarczych na terenie powiatu z wydzieleniem obszarów objętych całkowitą lub częściową ochroną przyrody, 2.5. Promocja powiatu jako terenu, na którym przestrzegane są obowiązujące normy ochrony środowiska, 2.6. Ochrona zlewni wód Wisły i Olzy, 2.7. Osiągnięcie czystości wód pozwalającej na przywrócenie obecności raka szlachetnego i błotnego w rzekach powiatu, 3.1. Przebudowa istniejącego drzewostanu, 3.2. Przywrócenie obecności raka szlachetnego i raka błotnego w rzekach powiatu, 3.3. Opracowanie programów ochrony gatunków fauny i flory z partnerem czeskim i słowackim, 3.4. Popularyzacja różnorodnych form ochrony przyrody.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego do roku 2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019	Cel długoterminowy 1 - Ochrona dziedzictwa przyrodniczego Cel długoterminowy 2 - Poprawa jakości środowiska, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii Cel długoterminowy 3 - Edukacja ekologiczna, monitoring i poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	Cel - Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000, Cel - Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin, Cel - Ochrona i zrównoważony rozwój lasów, Cel - Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych - racjonalna gospodarka wodami, Cel - Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i obciążenia środowiska odpadami, Cel - Ochrona powietrza - ekologiczne środki transportu i odnawialne źródła energii, Cel - Zrównoważony rozwój turystyki i agroturystyki, Cel - Ochrona przed hałasem i szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych, Cel - Edukacja ekologiczna, Cel - Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami.
--	---	--

Źródło: „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, Ministerstwa Środowiska, wrzesień 2015, oraz opracowanie własne na podstawie aktualnych dokumentów wyższych szczebli

Cele i kierunki zadań przedstawione w powyższej tabeli zawierają się w celach i kierunkach zadań zapisanych w niniejszym Programie Ochrony Środowiska.

Według ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672, z późn. zm.) „[...] w celu realizacji polityki ochrony środowiska organ wykonawczy powiatu sporządza powiatowy program ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych”, w związku z tym w niniejszym opracowaniu zostaną ujęte powyższe założenia, cele i priorytety na lata 2017-2024, które zapisano w dokumentach wcześniej opracowanych i obejmujących teren powiatu Cieszyńskiego.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1 Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz problemów w tym zakresie

Analiza stanu środowiska powiatu cieszyńskiego dokonana została w szeregu obowiązujących dokumentów dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego powiatu, m.in. w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”.

W związku z tym niniejsza Prognoza omawia jedynie wybrane zagadnienia dotyczące środowiska przyrodniczego mające ewidentny wpływ na cele i zadania zapisane w projekcie „Programu...”.

Duży nacisk położono w szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane przekazane przez Starostwo Powiatowe w Cieszynie oraz zgromadzone przez GIOŚ i WIOŚ, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania.

3.1.1 Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia

Powiat Cieszyński leży w południowo-zachodniej części województwa śląskiego, między doliną Olzy na zachodzie, doliną Białej i doliną Soły na wschodzie, wsią Jaworzynka na południu i jeziorem Goczałkowickim na północy. Obejmuje obszar Beskidu Śląskiego, Pogórza Cieszyńskiego oraz kotlin: Ostrawskiej i Oświęcimskiej. Granica powiatu od strony południowej i zachodniej pokrywa się z granicą państwa.

W skład powiatu wchodzi 11 gmin tj.: Brenna, Goleszów, Ustroń, Wisła, Istebna – będące znanymi ośrodkami turystycznymi, gminy o charakterze rolniczym - Dębowiec, Hażlach, Strumień, Chybie, Zebrzydowice oraz gminy będące ośrodkami przemysłowo-handlowymi i kulturalnymi regionu – Cieszyn i Skoczów.

Rysunek 3.1 Podział powiatu na jednostki administracyjne

Źródło: www.osp.org.p

Powiat zajmuje środkową i zachodnią część Pogórza Śląskiego oraz Beskid Śląski. Północna część powiatu to Kotlina Oświęcimska. Krajobraz Beskidu Śląskiego charakteryzują wielkie połacie lasów. Do najbardziej widokowych należy pasmo graniczne Czantorii i Stożka, pasmo Równicy i Błotnego oraz szczyt Baraniej Góry.¹

¹ Plan Reagowania Kryzysowego Powiatu Cieszyńskiego, Plan Główny, Starostwo Powiatowe w Cieszynie, listopad 2008, s. 16

Miasto Cieszyn graniczy z Czeskim Cieszynem, a leżą one na Pogórzu Cieszyńskim, u stóp Beskidu Śląskiego i Śląsko-Morawskiego, nad rzeką Olzą, prawobrzeżnym dopływem Odry. To właśnie Olza dzieli Cieszyn i Czeski Cieszyn, będąc jednocześnie administracyjną i państwową granicą między Rzeczpospolitą Polską, a Republiką Czeską. Cieszyn stanowi poważny węzeł komunikacji drogowej i niegdyś kolejowej. Te dwa miasta łączą ze sobą trzy mosty drogowe i jeden kolejowy. Przez miasto prowadzą drogi o charakterze międzynarodowym w kierunku Bratysławy, Pragi, Wiednia, ale również do Warszawy, Łodzi, czy Gdańska z południowej Europy.²

Rysunek 3.2 Sieć drogowa na terenie powiatu cieszyńskiego

Źródło: <http://bip.pzdp.powiat.cieszyn.pl/>

Zgodnie z podziałem geofizycznym północna część powiatu cieszyńskiego leży w obrębie Kotliny Oświęcimskiej, rozdzielającej obszar Beskidów i Pogórza Śląskiego od Wyżyny Śląskiej i Krakowskiej. Kształt rzeźby terenu jest efektem działalności wód płynących. Na południu powiatu góry i doliny Beskidu Śląskiego tworzą doskonałe warunki do wypoczynku, turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego. Gminy Brenna, Goleszów, Ustroń, Wisła, Istebna ze względu na swe walory przyrodnicze oraz dużą ilość pensjonatów oraz sanatoriów i szpitali, przyciągają spore rzesze turystów i kuracjuszy ośrodków leczniczych. Na północy, gdzie w urozmaiconym krajobrazie pogórza leżą gminy Dębowiec, Hażlach, Strumień, Chybie, Zebrzydowice, dominuje rolnictwo, hodowla i gospodarka wodna. Dwa największe miasta - Cieszyn i Skoczów - są głównymi ośrodkami przemysłowo-handlowymi i kulturalnymi regionu.

Cechą charakterystyczną są szerokie i płaskie garby porożcinane są systemem mocno rozgałęzionych, głębokich dolin i parowów. Pod względem rzeźby obszar jest bardziej zróżnicowany.

Grzbiety garbów są stosunkowo wąskie, toteż większość powierzchni terenu zajmują stoki o zróżnicowanych nachyleniach i wystawie, lokalnie przekraczających 20, a nawet 30 %.

Teren ten geologicznie przynależy do Wewnętrznych Karpat Fliszowych, zlokalizowany w obrębie jednostki strukturalnej zwanej Płaszczowiną Śląską z pasmami Beskidu Śląskiego. Pod względem tektonicznym obszar południowej części powiatu wchodzi w skład 2 jednostek: płaszczowiny śląskiej i płaszczowiny magurskiej oraz wąskiej jednostki przedmagurskiej (wsuniętej) między nimi.

3.1.2 Warunki klimatyczne

Klimat powiatu cieszyńskiego charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem. Powiat cieszyński położony jest w obrębie dwóch dzielnic klimatycznych – podkarpackiej i karpackiej.

Dzielnica karpacka cechuje się mocno zróżnicowanym piętrowym układem elementów klimatycznych. Opady są znacznie zróżnicowane przestrzennie, co wynika z ukształtowania terenu oraz ekspozycji stoków. Najniższe

² Sosna W., Cieszyn Przewodnik krajoznawczy, Wydanie I Cieszyńska Drukarnia Wydawnicza, Cieszyn 1993, s. 6

sumy roczne notowane są w Istebnej (1091) i Wiśle-Centrum (1174 mm) zaś najwyższe na Kubaloncie (1310 mm), w Wiśle-Malinie (1364 mm) i Przysłopie (1400 mm). Maksymalne sumy miesięczne notowane są w czerwcu oraz lipcu i wahają się od 135 mm (Istebna) do 85 mm (Przysłop). Wiatry nawiązują do ogólnej cyrkulacji atmosferycznej, która w obrębie dolin, kotlin i grzbietów ulega modyfikacji. Dominują wiatry południowe, południowo-wschodnie oraz północno-wschodnie.

Dzielnica podkarpacka cechuje się średnimi rocznymi opadami od 998 mm (Goleszów), 932 mm (Cieszyn) do 809 mm (Kaczyce). Maksymalne sumy miesięczne notowane są w czerwcu i lipcu, zaś minimalne w lutym oraz marcu i wahają się od 38 mm (Kaczyce) do 46 mm (Goleszów). W ciągu roku dominują wiatry wiejące z sektora zachodniego (SW, W, NW) stanowiące łącznie 37% oraz wiatry południowe (15%) o średnich prędkościach od 2 do 3 m/s. Liczba dni z przymrozkami na terenie całego powiatu wynosi 100-150, z pokrywą śnieżną 80-100, a długość okresu wegetacyjnego trwa 210-220 dni. Średnia roczna temperatura waha się od 5,4°C w partiach grzbietowych Beskidów do 8,50°C w dolinie Olzy. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, zaś najchłodniejszym styczeń.

3.1.3 Hydrografia

Na terenie powiatu cieszyńskiego występuje ciekawy układ stosunków hydrograficznych. Tu bierze początek rzeka Wisła. Do zlewni Dunaju, na południe wypływa mająca tu swój początek Czadeczka. Stąd obok działu wodnego Wisła - Odra, przebiega tu również europejski dział wodny między zlewiskami Bałtyku i Morza Czarnego. Wschodnia część powiatu cieszyńskiego (ok. 2/3 powierzchni) należy do dorzecza Wisły, zaś zachodnia i południowa są odwadniane przez Olzę do Odry. Niewielki obszar na południu zasila w wodę rzekę Dunaj. Wisła bierze swój początek na zachodnim stoku Baraniej Góry, położonego na terenie Gminy Wisła. Na terenie powiatu znajduje się odcinek Górnej Wisły od źródeł do zbiornika Goczałkowice. Drugą co do wielkości rzeką przepływającą przez omawiany obszar jest Olza. W zlewni Wisły występują dwa zbiorniki retencyjne: Wisła-Czarne oraz Zbiornik Goczałkowicki.

Zbiornik Wisła-Czarne o pojemności 4,50 mln m³ powstał u zbiegu Białej i Czarnej Wisłki. Głównym zadaniem tego zbiornika jest zasilanie w wodę wodociągu grupowego Wisła – Ustroń - Goleszów. Zbiornik Goczałkowicki o pojemności 165 mln m³ jest to sztuczny zbiornik wodny, utworzony na Wiśle w 1956 r. Sąsiaduje on bezpośrednio z terenem powiatu cieszyńskiego, na terenie gminy Goczałkowice-Zdrój. Stanowi on podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę do picia aglomeracji śląskiej. Pobór wody dla stacji uzdatniania wody w Goczałkowicach i Strumieniu, bazujących na wodach zbiornika Goczałkowickiego, w zależności od potrzeb osiąga wielkość maksymalnie 5,7 m³/s. W skład sieci hydrograficznej terenu powiatu cieszyńskiego wchodzi również stawy z prowadzoną gospodarką hodowlaną ryb.³

3.1.4 Budowa geologiczna i warunki hydrogeologiczne, warunki glebowe

W budowie geologicznej północnej części powiatu cieszyńskiego biorą udział trzy formacje geologiczne: karbońska, trzeciorzędowa i czwartorzędowa. Najniżej położone utwory karbońskie to głównie piaskowce, łupki ilaste oraz łupki węglowe. Na nich ciągłą warstwą zalegają utwory trzeciorzędowe, reprezentowane głównie przez iły mioceńskie, piaski, żwiry oraz utwory piaszczysto – pylaste. Warstwę przypowierzchniową, czwartorzędową stanowią osady wodnolodowcowe, takie jak: gliny, piaski oraz żwiry, przykryte miejscowo osadami pylastymi (lessy) oraz utworami aluwialnymi (mady, piaski, żwiry). Miąższość wierzchnich utworów czwartorzędowych waha się od zera do kilkudziesięciu metrów.

W podłożu środkowej części powiatu dominują utwory fliszowe w postaci naprzemianległych warstw piaskowców, łupków, margli i wapieni. Występują tu także warstwy dębowieckie wykształcone w postaci zlepieńców. Głębokie podłoże stanowią utwory karbońskie w postaci wapienia węglowego.

W środkowej części powiatu występują utwory czwartorzędowe wykształcone w postaci lessów, glin oraz piasków i żwirów akumulacji rzeczno - lodowcowej. Poniżej zalegają utwory kredowe w postaci łupków cieszyńskich dolnych z wkładkami cieszyńskimi. Istotnymi elementami budowy geologicznej podłoża są: utwory jury oraz kredy, wykształcone w postaci wapieni, iłowców oraz margli. Warstwy te uległy intensywnemu pofałdowaniu, obecne jest także nasunięcie trzeciorzędowe, na które składają się drobnolawicowe piaskowce, iłowce oraz margle. Wyżej wymienione nasunięcie kontaktuje się z miąższymi utworami trzeciorzędu, reprezentowanymi przez iły. Na utworach trzeciorzędowych zalega czwartorzęd w postaci piasków, piasków ze żwirami, warstwy te są z kolei przykryte utworami w postaci gliny zwałowej.

W zachodniej części powiatu w okolicy Cieszyna skały fliszowe, wyróżniane są, jako odrębna płaszczowina cieszyńska. Fliszowe łupki i wapienie cieszyńskie przecinane są miejscami żyłami skał magmowych – cieszyńskimi. Skały fliszowe przykryte są w wielu miejscach osadami czwartorzędowymi o różnej genezie.

³ projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”, sierpień 2016

Pod względem tektonicznym obszar południowej części powiatu wchodzi w skład 2 jednostek: płaszczowiny śląskiej i płaszczowiny magurskiej oraz wąskiej jednostki przedmagurskiej (wsuniętej) między nimi. Zalegają tu górnokredowe warstwy istebniańskie, nad którymi zalegają trzeciorzędowe eoceńskie łupki ciemne i pstre oraz piaskowce ciężkowickie (budujące pasmo Ganczorki). Znaczne obszary zajmują trzeciorzędowe piaskowce z Łyski (paleocen – eocen). Południowa część jednostki reprezentowana jest przez piaskowce grójeckie, ciężkowickie i pstre łupki (eocen) oraz oligoceńskie wapienie łużańskie. Najmłodsze ogniwo analizowanego obszaru stanowią utwory czwartorzędowe występujące w dolinach rzecznych.

Na obszarze powiatu cieszyńskiego nie występują większe skupiska surowców mineralnych. Górzysty charakter południowej części regionu determinuje występowanie przede wszystkim złóż kruszyw mineralnych tj. piaskowców, wapieni i kruszyw naturalnych. Dodatkowo w zasobach regionu znajdują się złoża węgla kamiennego, gazu ziemnego, solanek i torfów.

Powiat cieszyński wykazuje pod względem glebowym znaczne zróżnicowanie, co w dużej mierze jest wynikiem różnorodności skał podłoża, stanowiących podstawowy materiał glebotwórczy. Przeważają gleby mało urodzajne, głównie bielice, gleby bielcowo-brunatne, gleby bagienne, rędziny, gleby górskie oraz tzw. gleby początkowego stadium rozwoju. Jednocześnie gleby z tego rejonu są glebami ciężkimi (ponad 90% gruntów ornych) i w większości posiadają odczyn kwaśny.

Gleby Powiatu Cieszyńskiego wykazują bardzo silne zróżnicowanie pod względem składu mechanicznego i kompleksu sorpcyjnego. Większość gleb wykazuje pochodzenie mineralne, są to głównie bielice i pseudobielice od kl. III b - gleb ornych średnio dobrych do kl. VI - gleb ornych najsłabszych.

Gleby średnio dobre występują na przeważającej powierzchni w gminach: Hażlach i Strumień. Gleby orne średniej jakości występują w przewadze w gminach: Dębowiec, Goleszów, Skoczów i Cieszyn. Gleby średniej jakości gorsze występują w gminach: Brenna, Chybie, Ustroń i Zebrzydowice. Gleby najsłabsze przeważają w gminach Istebna i Wisła.⁴

Centralna i południowa część obszaru powiatu cieszyńskiego należy do karpackiego regionu hydrogeologicznego, podregionu zewnętrznokarpackiego. Wody podziemne występują tu w postaci wód szczelinowych i szczelinowo-porowych w utworach kredy i paleogenu. Głębokość zalegania zwierciadła wód podziemnych waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów na kulminacjach. Drugorzędny poziom użytkowy występuje w utworach porowych czwartorzędu w większych dolinach rzecznych. Północna część obszaru powiatu należy do regionu przedkarpackiego, podregionu przedkarpacko - śląskiego, z głównym poziomem wodonośnym w żwirach i piaskach czwartorzędu. W dolinach rzecznych wydajności wahają się od kilkunastu do kilkudziesięciu m³/h. Obecnie powiat cieszyński leży w zasięgu dwóch wyznaczonych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Są to:

- Dolina rzeki Górna Wisła 347 Q (GZWP w utworach czwartorzędu, obszar 99 km², typ zbiornika – porowy o średniej głębokości ujęć 8 m, szacunkowe zasoby dyspozycyjne - 13 tys. m³/dobę),
- zbiornik Godula 348 KF (GZWP w utworach KF, obszar 410 km², typ zbiornika – szczelinowo-porowy o średniej głębokości ujęć 60 m, szacunkowe zasoby dyspozycyjne – 8,5 tys. m³/dobę).

3.1.5 Warunki przyrodniczo – krajobrazowe

Siedliska przyrodnicze powiatu cieszyńskiego charakteryzuje się dużą różnorodnością biologiczną i fizjograficzną. Występują tu elementy charakterystyczne dla pasm górskich (piętra klimatyczne i roślinne, górskie siedliska fauny i flory) oraz typowe dla obszarów zurbanizowanych (poprzemysłowe odkształcenia krajobrazu, siedliska silnie antropogeniczne). Specyficzne dla tego rejonu są znaczne obszary wykorzystywane rolniczo oraz obszary użytkowane w sposób gospodarczy przez Nadleśnictwa.

Z powodu stosunkowo niewielkiej wysokości, na obszarze tym od dawna była widoczna działalność człowieka. Najbardziej zmienione jest piętro pogórza. Jego zbiorowiska pierwotne zostały prawie całkowicie wyparte na korzyść pól uprawnych. Buczyny regla dolnego zachowały się w znacznie lepszym stanie. Mają one ten sam charakter, co buczyny w innych pasmach Karpat Zachodnich.

Roślinność potencjalną stanowią: lasy łęgowe w dolinach rzecznych, lasy wierzbowo-topolowe, wzdłuż potoków – olszynka karpacka, lasy dębowo-grabowe wilgotne – grądy niskie, lasy dębowo-grabowe suchsze oraz bory mieszane dębowo-sosnowe i lasy bukowe – buczyna karpacka.

Na obszarze powiatu można wyróżnić dwa piętra roślinności: piętro pogórza i piętro regla dolnego. Istniejące tu zbiorowiska naturalne posiadają niewielką powierzchnię i charakteryzują się zubożałym składem florystycznym. Są to podmokłe i suche łąki oraz zarośla nadrzeczne. Na terenach użytkowanych rolniczo dominują zbiorowiska roślinności synantropijnej, segetalnej i ruderalnej. Zbiorowiska leśne na wzniesieniach i stokach występują głównie na glebach kwaśnych i zbielicowanych a w dolinach na madach inicjalnych.

⁴ projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”, sierpień 2016

Dział pierwszy na którym położony jest powiat cieszyński to Dział Zachodniokarpacki, do którego przynależą dwa okręgi: Pogórze Śląskie oraz Beskidzki Żywiecki.

Okręg Pogórze Śląskie znajduje się w środkowej części powiatu i stanowi Pogórze Zachodniobeskidzkie, ograniczony dolinami Olzy na zachodzie i Skawy na wschodzie, oddzielony od Beskidu Śląskiego i Małego na południu, przechodzący w Kotlinę Oświęcimską i Ostrawską na północy. Pogórze Śląskie jest porożcinane dolinami rzek: Olzy, górnej Wisły, Białej, Soły, Wieprzówki, Kleczanki i Skawy. Obszar jest gęsto zaludniony, na jego terenie znajdują się miasta: Cieszyn, Skoczów, Bielsko-Biała, Kęty, Andrychów, Wadowice.

Beskid Śląski – pasmo górskie, stanowiące część Beskidów Zachodnich. Jest podokręgiem wchodzącym w skład okręgu Beskidzki Żywiecki. Najwyższymi szczytami Beskidu Śląskiego są Skrzyczne (1257 m n.p.m.) i Barania Góra (1220 m n.p.m.), natomiast dla części czeskiej Czantoria Wielka (995 m n.p.m.).

Na stokach Baraniej Góry znajdują się tereny źródłiskowe Wisły. Beskid Śląski jest mocno zalesiony: pierwotnie dominowały tu lasy bukowo-jodłowe (buczyna karpacka), obecnie – głównie świerczyny sztucznego pochodzenia. Beskid Śląski posiada gęstą sieć osadniczą i dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną. Główne miasta Beskidu Śląskiego po stronie polskiej to Wisła i Szczyrk, a u północnego podnóża – Ustroń i Bielsko-Biała. Po stronie czeskiej głównymi miastami są Trzinec i Jablunków w dolinie Olzy.

Charakterystyczne dla Beskidu Śląskiego jest występowanie stosunkowo licznych i miejscami dość rozbudowanych wychodni skalnych, a także największa na terenie polskich Beskidów koncentracja jaskiń, wśród których znajdują się m.in. dwie największe jaskinie polskiego fliszu karpackiego (Jaskinia Wiślańska – długość korytarzy 2275 m na terenie gminy Brenna oraz Jaskinia Miecharska – długość korytarzy 1808 m poza terenem powiatu).

Drugi dział na którym położony jest powiat to Dział Wyżyn Południowopolskich, który przecinają dwie krainy: Kotliny Oświęcimskiej oraz Górnośląskiej (granica krain przebiega w okolicy Zebrzydowice).

Kotlina Oświęcimska pokrywa północną część powiatu cieszyńskiego i rozciąga się w dorzeczu górnej Wisły między Wyżyną Śląsko-Krakowską na północy a Pogórzem Śląskim i Wielickim na południu. Na wschodzie graniczy z Bramą Krakowską, a od zachodu z Kotliną Ostrawską. Dzieli się na podokręg Pszczyński, Dolinę Wisły „Ustroń – ujście Skawy”.

W Kotlinie Oświęcimskiej wpadają do Wisły spływające z Karpat rzeki Biała, Soła i Skawa oraz spływające z Wyżyny Śląskiej rzeki Przemsza, Gostynia i Pszczyńska.

Ze względu na dużą ilość zbiorników wodnych tereny powiatu stanowią miejsce bytowania i rozrodu płazów. Powiat cieszyński położony jest w obrębie bardzo ważnego szlaku migracyjnego ptaków, jakim jest Dolina Górnej Wisły (Parusel i in., 2007). Korytarz ten, ze względu na bliskość Bramy Morawskiej i położenie w dolinie Wisły ma znaczenie ponadregionalne. W okresie przelotów można tu spotkać wiele gatunków ptaków, które nie gniazdują na terenie gminy, a nawet są gatunkami niegniazdującymi w Polsce. Znaczenie dla ptactwa tego terenu znalazło odzwierciedlenie w powołaniu obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły.

Krajobraz wodny powiatu cieszyńskiego stał się pretekstem do stworzenia w 2009 r. stowarzyszenia LGR "Żabi Kraj", które zrzesza pięć gmin powiatu: Zebrzydowice, Hażlach, Dębowiec, Strumień, Chybie, Skoczów oraz dwie z poza powiatu: Pawłowice i Goczałkowice-Zdrój. Powołanie tego stowarzyszenia było naturalną konsekwencją wieloletniej aktywności środowisk lokalnych, w szczególności rybackich zamieszkujących obszar nazywany Żabim Krajem.⁵

Na koniec 2015 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu cieszyńskiego wynosiła 24 214,54 ha, co stanowiło 33% powierzchni powiatu. Największym udziałem obszarów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni odznaczały się gminy Istebna, Wisła, Ustroń, Brenna, Skoczów, Strumień, Chybie.

Formami ochronnymi przyrody na terenie powiatu cieszyńskiego są:

- park krajobrazowy (1),
- obszar chronionego krajobrazu (1),
- rezerваты przyrody (9),
- obszary Natura 2000 (4),
- użytki ekologiczne (4),
- stanowiska dokumentacyjne (4),
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe (4),
- ponad 190 pomników przyrody, które tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych.

⁵ projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”, sierpień 2016

Jest to układ przestrzenny wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, mający na celu zapewnienie warunków utrzymywania samoregulacji procesów przyrodniczych, naturalnych warunków hydrologicznych oraz właściwego korzystania z rekreacji i turystyki.

Spośród form obszarowych, podlegających ochronie prawnej na terenie powiatu cieszyńskiego zlokalizowane są następujące obszary:

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego został utworzony w 1998 r. Powierzchnia ogólna parku wraz z otuliną wynosi 609,05 km², w tym powierzchnia samego parku 386,20 km². Obszar Beskidu Śląskiego charakteryzuje się bardzo urozmaiconą budową geologiczną. Najważniejszą jednostką strukturalną tworzącą zrąb górotworu Beskidu Śląskiego jest płaszczowina śląska. Na terenie Beskidu Śląskiego zinwentaryzowano 21 pojedynczych lub grupowo występujących skałek. Najciekawsze z nich to skały grzybowe w dolinie Białej Wiselki i na górze Kiczora, skały na Kobylej w dolinie Dziechcinki, grupa skałek na Malinowskiej Skale, są chronione jako pomniki przyrody nieożywionej. Pomnikami przyrody są też jaskinie, a wśród nich największa w Karpatach Fliszowych Jaskinia w Trzech Kopcach o łącznej długości korytarzy 1216 m.

Obszary chronionego krajobrazu Cieszyńskie Pogórze - o powierzchni 830,8 ha utworzony w 2007 roku uchwałą Nr XIII/112/07 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 27.09.2007, Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 186/2007, poz. 3397, obszar ten położony jest na terenie Gminy Cieszyn,

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Góra Bucze - o powierzchni 1,09 ha utworzony w 2010 roku Uchwałą NR XLII/373/10 RADY Gminy Brenna z dnia 28 października 2010 roku na terenie gminy Brenna celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych źródła tufowego, ekosystemów leśnych i łąkowych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt, obszar ten położony jest na terenie Gminy Brenna,

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Bluszcze na Górze Zamkowej – o powierzchni 0,4164 ha, utworzony w 2003 roku Uchwałą nr V/54/2003 Rady Miejskiej Cieszyna z 23.01.2003 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 11/03, poz. 413) na terenie Cieszyna w celu ochrony fragmentu zadrzewionego stoku Góry Zamkowej ze stanowiskiem bluszcza pospolitego z licznymi okazami zakwitającymi, obszar ten położony jest na terenie Gminy Cieszyn,

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Lasek Miejski w Bogocicach - o powierzchni 4,10 ha, utworzony w 2002 roku Uchwałą nr LVII/556/02 Rady Miejskiej w Cieszynie z 5.09.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 66/02, poz. 2396) na terenie Cieszyna w celu ochrony zbocza doliny rzeki Olzy porośnięte lasami grądowymi i łągowymi, obszar ten położony jest na terenie Gminy Cieszyn,

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Kaplicówka – utworzony w 2003 roku Uchwałą nr XI/160/2003 Rady Miejskiej Skoczowa z 28.08.2003 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 91/03, poz. 2399) na terenie gminy Skoczów w celu ochrony fragmentu wzgórza Kaplicówka z licznymi gatunkami chronionych roślin i zwierząt oraz kaplicą św. Jana Sarkandra.

Rezerwat Barania Góra – o powierzchni 383,04 ha, utworzony w 1953 roku położony w granicach miasta Wisła, obejmuje w szczególności obszary źródłiskowe dwóch głównych cieków źródłowych „królowej polskich rzek”: Czarnej i Białej Wiselki, obszar ten położony jest na terenie Gminy Wisła,

Rezerwat Kopce – o powierzchni 14,77 ha utworzony w 1953 roku na terenie dzielnicy Cieszyna -Markłowice w celu zachowania ze względów dydaktycznych i naukowych naturalnego fragmentu lasów liściastych występujących w ich runie rzadkich gatunków roślin zielnych, w tym cieszyńnianki wiosennej i obrazków alpejskich, obszar ten położony jest na terenie Gminy Cieszyn,

Rezerwat Zadni Gaj – o powierzchni 5,77 ha, utworzony w 1957 roku na terenie gminy Goleszów, ochronie podlega naturalne stanowisko cisa pospolitego,

Rezerwat Wisła – o powierzchni 17,61 ha, utworzony w 1959 roku, położony jest na obszarze miasta Wisła, utworzony w celu ochrony cieków wodnych Białej i Czarnej Wiselki, jako miejsca bytowania i rozrodu rodzimej populacji pstrąga potokowego,

Rezerwat Lasek Miejski nad Puńcówką – o powierzchni 6,96 ha, utworzony w 1961 roku, położony jest na obszarze Cieszyna, rezerwat przyrody w celu ochrony populacji cieszyńnianki wiosennej oraz naturalnego grądu

Rezerwat Lasek Miejski nad Olzą – o powierzchni 3,23 ha, utworzony w 1961 roku położony jest na terenie Cieszyna w celu ochrony populacji cieszyńnianki wiosennej, naturalnego grądu, a także runa leśnego z rzadkimi okazami flory pochodzenia alpejskiego.

Rezerwat Rotuz – o powierzchni 28,17 ha, utworzony w 1966 roku, położony jest na terenie gminy Chybie. Celem ochrony jest torfowisko przejściowe z roślinnością bagienną, z fragmentami torfowisk niskich i wysokich

Rezerwat Skarpa Wiślicka – o powierzchni 24,17 ha, utworzony w 1996 roku, położony na terenie gminy Skoczów. Celem utworzenia rezerwatu było zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych cennych drzewostanów bukowych oraz łągów z pomnikowymi okazami buka i jesionu.

Rezerwat Czantoria – o powierzchni 97,71 ha, utworzony w 1996 roku, położony na obszarze gminy Ustroń w celu ochrony dolnoreglowych zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym z drzewostanami jaworowymi, klonowymi i jesionowymi,

Użytek ekologiczny Góra Tuł – o powierzchni 15 ha, położony na obszarze gminy Goleszów, utworzony w celu ochrony stanowisk wielu gatunków chronionych roślin, głównie storczykowatych,

Użytek ekologiczny Uroczysko Jasionka – o powierzchni 1,10 ha, utworzony w 2003 roku Rozporządzeniem nr 13/2003 wojewody śląskiego z 26.06.2003 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 55/03, poz. 1695) położony częściowo na terenie gminy Brenna, ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt

Użytek ekologiczny Łąki na Kopcach - o powierzchni 15,22 ha, utworzony w 2003 roku Uchwałą nr V/52/2003 Rady Miejskiej Cieszyna z 23.01.2003 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 11/03, poz. 411) na terenie miasta Cieszyn, w celu ochrony łąk oraz lasów i zadrzewień z licznymi gatunkami roślin i zwierząt rzadkich i chronionych

Użytek ekologiczny Łęg nad Puńcówką - o powierzchni 1,066 ha, utworzony w 2003 roku Uchwałą nr V/52/2003 Rady Miejskiej Cieszyna z 23.01.2003 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 11/03, poz. 412) na terenie miasta Cieszyna w celu ochrony lasu łęgowego rosnącego na terasie zalewowej Puńcówki

Stanowisko dokumentacyjne Odkrywka Cieszyńców – o powierzchni 0,06 ha, utworzona w 2002 roku na terenie miasta Cieszyn Uchwałą nr LVII/555/02 Rady Miejskiej w Cieszynie z 5.09.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 66/02, poz. 2395).

Stanowisko dokumentacyjne Jasieniowa – utworzone w 2009 roku na terenie gminy Goleszów, ustanowione rozporządzeniem Nr 5/09 Wojewody Śląskiego z dnia 2 kwietnia 2009r., Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 57, poz. 1261 w celu ochrony odsłonięcia fliszu karpackiego w tym wapieni cieszyńskich.

Dolina Górnej Wisły (PHL 240004) Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 (Dyrektywa ptasia) Obszar o powierzchni 24 740,19 ha, położony na terenie gmin: Chybie, Goczałkowice Skoczów, Dębowiec i Strumień. Obszar został wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313). Obszar obejmuje Zbiornik Goczałkowicki i przyległe stawy hodowlane. Zbiornik Goczałkowicki jest zbiornikiem wody pitnej i jest on wyłączony z masowej rekreacji (kąpiel, sporty wodne), a uprawianie wędkarstwa jest tu możliwe tylko z brzegu i to w ograniczonym zakresie. Obszar ostoi jest gęsto zamieszkany, a zabudowa jest rozproszona wśród pól uprawnych. Niewielkie lasy to głównie lasy liściaste o charakterze grądowym. Część łądowo-bagienna ostoi, zajmująca około 50% jej powierzchni, pokryta jest zaroślami wierzbowymi, wilgotnymi borami trzcinnikowymi i łągami przystrumykowymi oraz roślinnością szuwarową i zbiorowiskami łąkowymi. Zachodnia zatoka zbiornika, do której uchodzi Wisła, jest wypłycona, a poziom wód podlega silnym wahaniom sezonowym, dochodzącym do 4 m. Jest to fragment zbiornika o największej różnorodności biologicznej. Zidentyfikowano tu 29 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, m.in. są to gatunki lęgowe w ilości przekraczającej 1% wielkości populacji krajowej bąk, bączek, ślepowron, szablodziób, mewa czarnogłowa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna oraz 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Spośród gatunków regularnie zalatujących w okresie pozalęgowym należy wymienić: czapłę białą (koncentracje do 80 osobników) i czapłę nadobną (do 15 osobników). Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków na zlecenie Wojewody Śląskiego przy udziale środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach przygotowało „Waloryzację przyrodniczą obszaru NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”. Opracowanie to zawiera ocenę stanu zachowania populacji gatunków ptaków i ich siedlisk oraz propozycje zadań ochronnych, jakie należy podjąć dla zachowania i właściwego funkcjonowania ww. obszaru NATURA 2000.

Obszar NATURA 2000 „Cieszyńskie źródła tufowe” (PLH 240003) specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) Ostoja siedliskowa położona jest w zachodniej części Pogórza Śląskiego, zwanej zwyczajowo Pogórzem Cieszyńskim. W skład ostoi wchodzi cztery, izolowane obszary aktywnych współcześnie źródeł z depozycją martwicy wapiennej (tufów wapiennych i trawertynów) - Morzyk (Grodziec, gm. Jasienica, pow. bielski), Góra Jasieniowa (521 m n.p.m., na pograniczu Goleszowa, Dzięgielowa i Cisownicy, gm. Goleszów, pow. cieszyński), Kamieniec (375 m n.p.m., między Ogrodzoną i Gułdowami, gm. Dębowiec, pow. cieszyński) i Skarpa Wiślicka (361,7 m n.p.m., Wiślica, gm. Skoczów, pow. cieszyński). Na terenie ostoi znajdują się dwa rezerваты przyrody - Morzyk i Skarpa Wiślicka. Kamieniejące źródła z formacją tufu wapiennego wraz z charakterystyczną roślinnością figurują w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej jako siedliska priorytetowe. Siedliska nieleśne zajmują w ostoi niewielkie powierzchnie. Poza wymienionymi źródłami, składają się na nie fragmenty alkalicznych torfowisk, eutroficzne zbiorniki wodne oraz użytkowane ekstensywnie łąki. Znacznie większy udział mają zbiorowiska leśne. Zbocza wzgórz porastają lasy reprezentowane przez zbiorowiska kwaśnych i żyznych buczyn oraz grądów. Natomiast w dnach dolin potoków wykształciły się lasy łęgowe, w tym priorytetowe łągi ze znacznym udziałem olszy. Na obszarach tworzących ostoję występują dwa gatunki płazów figurujących w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej -

Obszar NATURA 2000 „Beskid Śląski” (PLH 240005) – specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) Obszar o powierzchni ponad 26 tys. ha położony jest w masywie Beskidu Śląskiego (najbardziej na zachód wysuniętej części Beskidów Zachodnich), z niewielkimi fragmentami w obrębie Pogórza Śląskiego i w Kotlinie Żywieckiej. Tworzą go dwa pasma górskie: Stożka i Czantorii oraz pasmo Baraniej Góry. Większość obszaru pokryta jest lasami, w głównej mierze sztucznymi monokulturami świerkowymi, jednakże występują tu również fragmenty naturalnych oraz dobrze zachowanych, zróżnicowanych kompleksów leśnych. Stwierdzono, iż występuje tu 16 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto na terenie ostoi zidentyfikowano 21 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, odnotowując liczne stanowiska rzadkich i zagrożonych zwierząt i roślin, jak np. tojadu morawskiego (jedno z 4 stanowisk w Polsce) czy tocji karpackiej (jedno z 4 regionów występowania). Najpoważniejsze zagrożenia ostoi wynikają głównie ze zbyt intensywnie rozwijającej się turystyki i zabudowy rekreacyjnej. Inne niebezpieczeństwa związane są z zanieczyszczeniem wody, powietrza (w tym zanieczyszczenia przedostające się z terenów Czech) oraz regulowaniem koryt rzecznych, obudową potoków górskich.

Korytarze ekologiczne to obszary łączące różne jednostki przestrzenne krajobrazu, relatywnie wąskie i różniące się od otaczającego tła. Mają one różne pochodzenie i charakter (korytarze reliktowe, antropogeniczne, środowiskowe). Pod względem struktury można wyróżnić korytarze liniowe, pasowe i sieciowe. Podstawowe funkcje tej składowej krajobrazu ekologicznego, to:

- zmniejszanie stopnia izolacji oddzielnych elementów krajobrazu i ułatwianie przemieszczania się gatunków w obrębie całego krajobrazu,
- modyfikacja spływu powierzchniowego i mikroklimatu,
- funkcja przeciwoerozyjna,
- modyfikacja przebiegu zakłóceń,
- refugium,
- przemieszczanie materii i energii,
- wzbogacające i regulujące oddziaływanie na otaczające tło.⁶

Korytarze ekologiczne są ważnym elementem przyrody ożywionej. Nie są formą bezpośredniej ochrony przyrody (brak odnośnika w ustawach, rozporządzeniach itp.) jednak ich granice i rozmieszczenie należy bezwzględnie uwzględniać przy planowanych inwestycjach o charakterze antropogenicznym. Ich przerwanie lub całkowite zniszczenie wpływa bowiem na rozerwanie sieci powiązań ekologicznych o charakterze: regionalnym, krajowym a nawet międzynarodowym.

Korytarze ekologiczne - to obszary łączące różne jednostki przestrzenne krajobrazu, relatywnie wąskie i różniące się od otaczającego tła.

Na terenie powiatu cieszyńskiego zlokalizowanych jest pięć rodzajów korytarzy ekologicznych:

- Korytarze ichtologiczne (dla ryb i minogów),
- Korytarze teriologiczne (dla ssaków drapieżnych),
- Korytarze teriologiczne (dla ssaków kopytnych),
- Korytarze spójności obszarów chronionych,
- Korytarze ornitologiczne (dla ptaków).

Głównymi korytarzami ekologicznymi na terenie powiatu cieszyńskiego są:

- korytarz ekologiczny Górnej Wisły (górną część korytarza Wisła – Morawa), który posiada status korytarza międzynarodowego,
- korytarz ekologiczny Beskid Śląski – Wyżyna Śląska, o charakterze ponadregionalnym,
- korytarz ekologiczny Szyndzielnia – posiadający status korytarza krajowego.

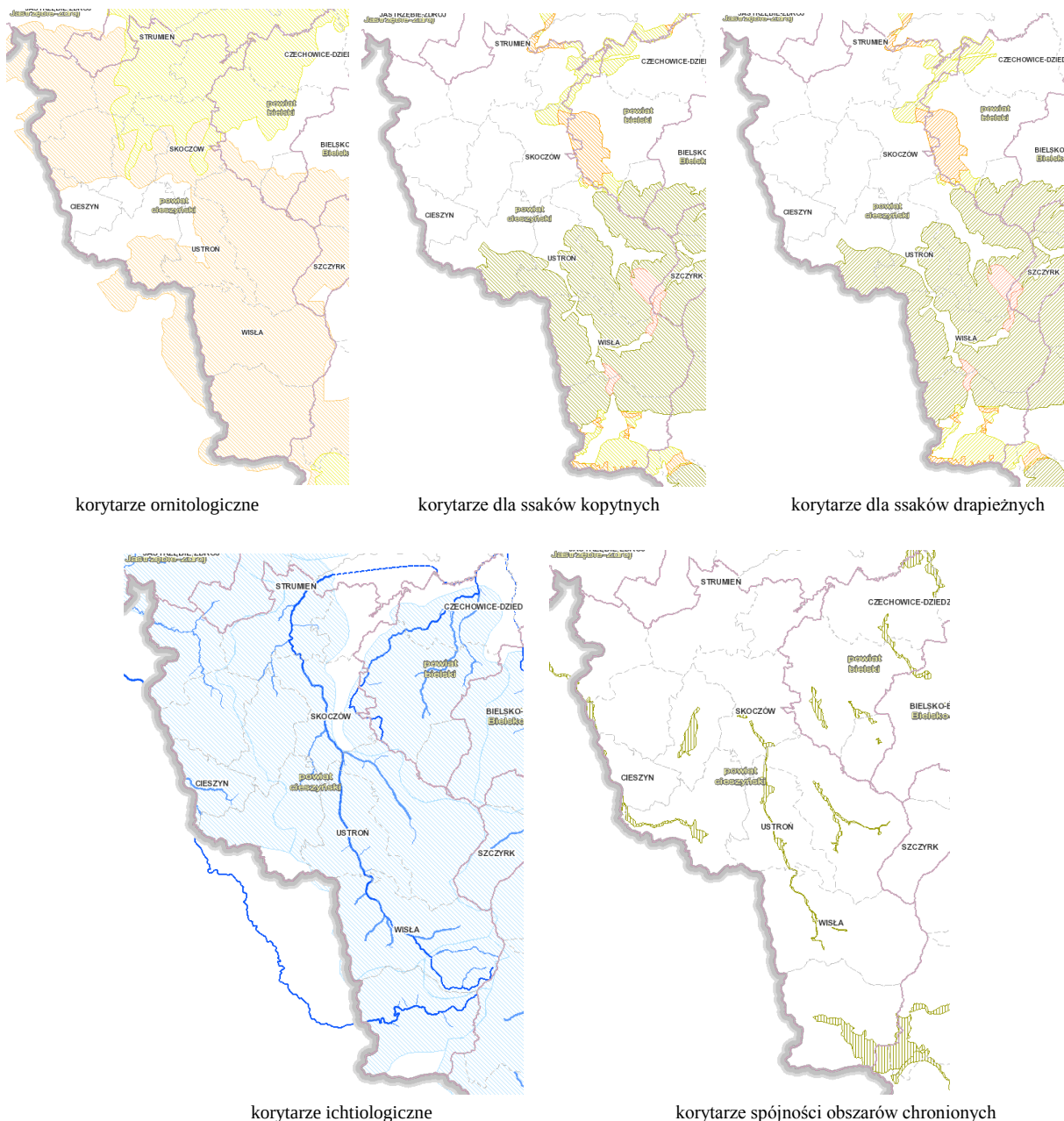
We wszystkich trzech przypadkach korytarze ekologiczne mają na celu zapewnienie swobodnej migracji: ptactwa, gadów i płazów, ssaków i ryb. Migracji podlega także flora.

Aby wyznaczone korytarze ekologiczne mogły spełniać swoje funkcje, niezbędne jest wprowadzenie ich do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, jako ważnego dokumentu w procesie planowania przestrzennego w gminach. Należy przeprowadzić konsultacje i dokonać uzgodnienia korytarzy ekologicznych z sąsiednimi województwami oraz z przygranicznymi województwami w Czechach i na Słowacji. Wskazane byłoby zapewnienie komplementarności korytarzy ekologicznych wyznaczonych w województwie śląskim z krajową siecią ekologiczną i z Paneuropejską Siecią Ekologiczną (Bennett 1999). Konieczne jest podjęcie dalszych studiów i badań nad identyfikacją i wyznaczeniem korytarzy ekologicznych dla roślin,

⁶ <http://przyroda.katowice.pl>, 2016

bezkęgowców i pozostałych kęgowców. [...] ⁷ Należy dążyć do opracowania szczegółowego programu ochrony, kształtowania i udrażniania korytarzy ekologicznych, w pierwszej kolejności w miejscach newralgicznych. [...] Istotne jest także stworzenie systemu monitoringu kolizji zwierząt z barierami oraz użytkowania przez nie korytarzy ekologicznych. ⁸

Rozmieszczenie przestrzenne korytarzy ekologicznych i obszarów węzłowych zlokalizowanych w granicach powiatu cieszyńskiego przedstawiono na mapach poniżej.

Rysunek 3.4 Korytarze ekologiczne na terenie powiatu cieszyńskiego

Źródło: <http://mapy.orsip.pl/imap/?locale=pl&gui=new&sessionID=59590>

⁷ Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa, Jerzy B. PARUSEL, Katarzyna Skowrońska, Agnieszka WOWER, Konferencja międzynarodowa „Wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych w Polsce” Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk Białowieża, 20–22 XI 2008 r. oraz Korytarze ekologiczne w Polsce, mgr Marcin Górny, prof. dr hab. W. Jędrzejewski Międzynarodowa Konferencja naukowo-techniczna Ochrona dziko żyjących zwierząt w projektowaniu i realizacji inwestycji transportowych – doświadczenia i problemy ŁAGÓW 20-22.06.2011

⁸ Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa, Jerzy B. PARUSEL, Katarzyna Skowrońska, Agnieszka WOWER, Konferencja międzynarodowa „Wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych w Polsce” Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk Białowieża, 20–22 XI 2008 r. Korytarze ekologiczne w Polsce, mgr Marcin Górny, prof. dr hab. W. Jędrzejewski Międzynarodowa Konferencja naukowo-techniczna Ochrona dziko żyjących zwierząt w projektowaniu i realizacji inwestycji transportowych – doświadczenia i problemy ŁAGÓW 20-22.06.2011

4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

4.1 Powietrze atmosferyczne

Na stan powietrza w powiecie cieszyńskim mają wpływ następujące czynniki:

- emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych oraz niska emisja,
- emisja ze środków transportu i komunikacji (emisja liniowa),
- emisja niezorganizowana.

Zazwyczaj głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych. Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dane z lat 2013, 2014, 2015 pochodzące z opracowania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach pt.: „Ocena jakości powietrza w województwie śląskim w roku 2013” oraz w roku 2014 i 2015.

Ocena przeprowadzona jest w pięciu wyodrębnionych strefach na terenie województwa śląskiego:

- strefa śląska (powiat cieszyński),
- aglomeracja górnośląska,
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska,
- miasto Bielsko-Biała,
- miasto Częstochowa.

Klasyfikacja stref wykonywana jest co roku na podstawie oceny poziomu substancji w powietrzu, a jej wynikiem jest określenie jednej klasy strefy ze względu na ochronę zdrowia i jednej klasy ze względu na ochronę roślin. Klasyfikacji stref dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia oddzielnie, na podstawie najwyższych stężeń na obszarze każdej strefy, następnie określa się klasę wynikową dla danej strefy.

Zaliczenie strefy do określonej klasy wiąże się z koniecznością podjęcia konkretnych zadań na rzecz poprawy jakości powietrza lub utrzymania jego jakości na niezmiennym poziomie.

Na terenie strefy śląskiej oceny prowadzone są w oparciu m.in. o stacje na terenie powiatu cieszyńskiego:

- stacja w Cieszynie przy ul. Mickiewicza 18, prowadzone są ciągłe pomiary imisyjne stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM₁₀, ozonu oraz parametrów meteorologicznych,
- stacja automatyczna w Ustroniu przy ul. Sanatoryjnej - ciągłe pomiary imisyjne stężeń dwutlenku siarki, tlenków azotu (NO₂, NO, NO_x), ozonu oraz pyłu zawieszonego PM₁₀

Wyniki klasyfikacji strefy śląskiej uzyskane w 2015 r. przedstawiają się następująco:

- ze względu na ochronę zdrowia:
 - dla zanieczyszczeń takich jak: dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, ołów, tlenek węgla, arsen, kadm i nikiel - klasa A, co oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie,
 - dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, , ozonu oraz benzo(α)pirenu - klasa C w strefie śląskiej,
 - klasa D2 dla ozonu ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego.
- ze względu na ochronę roślin:
 - brak przekroczeń wartości dopuszczalnych (klasa A) dla tlenków azotu, dwutlenku siarki oraz poziomemu docelowemu ozonu
 - przekroczenia poziomu docelowego oraz poziomu celu długoterminowego ozonu wyrażonego jako AOT 40 (klasa D2), na stacji tła regionalnego.

Przekroczenia dopuszczalnego poziomu stężenia dwutlenku siarki odnotowano w styczniu i lutym 2013 r. oraz w styczniu 2014 r. W 2015 r. na stacji w Cieszynie nie odnotowano przekroczenia stężenia dwutlenku siarki. Przy normie 20 µg/m³, stężenie to wyniosło maksymalnie 18 µg/m³ w lutym 2015 roku.

W latach 2013-2015 w rejonie powiatu cieszyńskiego nie wystąpiły ponadnormatywne stężenia tlenków azotu w powietrzu. Najwyższe stężenia odnotowano w lutym i styczniu 2014 i 2013 r. - 39 NO_x µg/m³ przy normie 40 µg/m³.

Najwyższe stężenie tlenku węgla występują w okresie grzewczym tj. grudzień - styczeń. Pomiar w grudniu 2014 r. wykazał maksymalne stężenie 819 µg/m³, natomiast minimalne w lipcu tego samego roku 299 µg/m³.

W latach 2013-2015 w rejonie powiatu cieszyńskiego wystąpiły ponadnormatywne stężenia pyłu PM₁₀ w powietrzu. Najwyższe stężenia odnotowano w styczniu 2013 r. - 76 µg/m³ przy normie 40 µg/m³. Liczba dni,

w których odnotowano niedopuszczalne stężenie 24-godzinne omawianej frakcji pyłu wyniosły 63 dni i wzrosło w stosunku do roku 2013 o 11 dni.

Na przestrzeni ostatnich lat należy przeanalizować uchwalone programy ochrony powietrza, których zadaniem była diagnoza złego stanu jakości powietrza oraz wskazanie zadań naprawczych, skutkujących poprawą jakości powietrza na obszarach występowania przekroczeń wartości normatywnych. Jakość powietrza w powiecie odbiegała od poziomu odpowiadającego obowiązującym normom. Stale występowały przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych takich zanieczyszczeń, jak: pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5} i benzo(a)piren.

4.2 Wody powierzchniowe i podziemne

Monitoring operacyjny rzek – ocena stanu chemicznego

W roku 2015 na terenie powiatu cieszyńskiego w sześciu jednolitych częściach wód kontynuowano badania tych substancji, które przekraczały normy środowiskowe dla substancji priorytetowych w latach poprzednich. **W dwóch punktach, Wisła - jaz w Obłączu oraz Olza - powyżej ujścia Piotrówki, badane średnie stężenia sumy Benzo(g,h,i)peryleny i Indeno(1,2,3-cd)pirenu przekroczyły wartość dopuszczalną dla stanu dobrego – co jest traktowane w skali problemu.**

Dla pozostałych badanych wskaźników takich jak węglowodory aromatyczne, miedź, fenole czy biologiczne zapotrzebowanie na tlen nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnej, co jest sukcesem.

Monitoring operacyjny rzek – ocena stanu/potencjału ekologicznego

W latach 2013-2015 w 17 jednolitych częściach wód (jcwp) oceniono stan/potencjał ekologiczny:

- Wisła do Dobki bez Kopydła Wisła - jaz w Obłączu,
- Kopydło - ujście do Małej Wisły,
- Brennica - ujście do Małej Wisły,
- Wisła od Dobki do Bładnicy Wisła - powyżej ujścia Bładnicy,
- Bładnica - ujście do Małej Wisły,
- Knajka - ujście do Małej Wisły,
- Młynka 2 Młynka - ujście do Małej Wisły,
- Wisła od Bładnicy do zb. Goczałkowice Wisła - wpływ do zbiornika Goczałkowice,
- Strumień (Zbytkowski) Strumień - ujście do Małej Wisły,
- Bajerka - wpływ do zbiornika Goczałkowice,
- Czadeczka - m. Istebna Jaworzynka,
- Olza górna od źródeł do granicy Olza - most Wisła-Istebna,
- Olza od Ropiczanki do granicy Olza - powyżej Stonawki,
- Puńcówka - ujście do Olzy,
- Bobrówka - ujście do Olzy,
- Olza od granicy do Piotrówki Olza - powyżej ujścia Piotrówki,
- Piotrówka z dopływami Piotrówka - ujście do Olzy.

Cztery jednolite części wód: Wisła do Dobki bez Kopydła, Kopydło, Brennica oraz Wisła od Dobki do Bładnicy otrzymały dobry potencjał ekologiczny – co jest sukcesem. Pozostałe dziewięć jednolitych części wód zakwalifikowane zostały do umiarkowanego lub słabego stanu/potencjału ekologicznego. Wpływ na taką ocenę miały wyniki klasyfikacji wskaźników biologicznych takich jak miano Coli oraz biologiczne zapotrzebowanie na tlen. Dodatkowo w czterech jednolitych częściach wód - Bajerka, Olza od Ropiczanki do granicy, Puńcówka oraz Bobrówka - jakość wody nie spełniła wymagań dla stanu/potencjału dobrego w zakresie wskaźników fizykochemicznych takich jak temperatura, zapach i mętność.

Monitoring obszarów chronionych, obszary do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia

Ze względu na położenie niektórych cieków (Wisła, Bładnica, Knajka, Młynka) na terenach chronionych (Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego, Obszar Natura 2000 Dolina Górnej Wisły, Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy Beskid Śląski, Obszar Natura 2000 Beskid Śląski) zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, w roku 2015, w dziewięciu punktach:

- Wisła - jaz w Ustroniu Obłączu,
- Brennica - ujście do Małej Wisły,

- Bładnica - ujście do Małej Wisły,
- Knajka - ujście do Małej Wisły,
- Młynka - ujście do Małej Wisły,
- Wisła od Bładnicy do zb. Goczałkowice
- Wisła - wpływ do zbiornika Goczałkowice,
- Strumień (Zbytkowski) Strumień - ujście do Małej Wisły,
- Bajerka - wpływ do zbiornika Goczałkowice

pomiarowych badano jakość wód pod kątem spełniania wymagań dla obszarów chronionych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia.

Wykonana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach ocena zgodnie w powyższych zasadach wykazała, że w żadnym z badanych punktów nie zostały spełnione wymagania dla obszarów chronionych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. O ocenie zdecydowały, w przypadku większości punktów, przekroczenia wartości granicznych dobrego stanu wód w zakresie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (suma benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-cd)pirenu) a także, w przypadku niektórych punktów, nieosiągnięcie co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego oraz niespełnienie wymogów dodatkowych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. Należy nadmienić, że wpływ na taką ocenę miały pojedyncze wyniki, a oceny obszarów chronionych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia weryfikowane są corocznie na podstawie aktualnych wyników badań.

Monitoring obszarów ochrony siedlisk i gatunków

W ramach cyklu pomiarowego na lata 2013-2015, w roku 2014, w jednym punkcie pomiarowym, Bajerka – m. Pierściec, badano jakość wody pod kątem spełniania wymagań dla obszarów ochrony siedlisk i gatunków. W związku z niespełnieniem wymagań w zakresie co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego (przekroczenie wartości dopuszczalnej w zakresie bromowanych difenylesterów) **jakość wód oceniona została jako zła, co jest problemem.**

Monitoring obszarów narażonych na eutrofizację ze źródeł komunalnych

Przyjmuje się że jakość wód spełnia wymagania stawiane obszarom chronionym narażonym na eutrofizację ze źródeł komunalnych, jeżeli badane wskaźniki jakości wody spełniają wymagania co najmniej dla stanu dobrego wód. W 11 z 17 badanych punktów pomiarowych w cyklu 2013-2015 jakość wody nie spełniała wymagań stawianych tego rodzaju obszarom. O ocenie zdecydowały głównie wskaźniki biologiczne, które w przypadku 10 punktów nie spełniły wymagań dla stanu dobrego. Dodatkowo **w 4 punktach pomiarowych nie spełnione zostały wymagania dla stanu dobrego w zakresie fosforanów, co także rozpatruje się w kategorii problemu.**

Przyczyną takiej jakości wód powierzchniowych są między innymi:

- nieszczelne zbiorniki bezodpływowe,
- zrywka drzew w lasach, która powoduje zanieczyszczenie potoków.

Na terenie powiatu cieszyńskiego prowadzono monitoring jakości wód w punkcie nr 1111 w gminie Chybie, gdzie prowadzony w sieci krajowej przez Państwowy Instytut Geologiczny na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. W związku z tym, iż trudno jest ocenić jakość wód podziemnych powiatu poprzez przyrządy jednego punktu badawczego jakość wód opisano jako teren Chybia.

4.3 Ochrona powierzchni ziemi

Aktualnie dla gmin należących do powiatu cieszyńskiego są wykonane "Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi":

- dla gminy Cieszyn - w 2004 roku (poprawki w latach 2014-2016),
- dla gmin Istebna, Skoczów, Hażlach w 2009 roku, (dla Istebnej wykonano poprawki w latach 2014-2016),
- dla gmin Ustroń, Zebrzydowice, Golezów i Dębowiec – w 2010 roku,
- dla gminy Brenna – w 2011 roku,
- dla gminy Wisła – w 2012 roku,
- dla gminy Strumień i Chybie – brak – według informacji PIG zostaną opracowane w latach 2016-2020.

W chwili obecnej na terenie powiatu zidentyfikowano 1134 osuwiska, najwięcej na terenie gminy Wisła 270, oraz Istebna 211 a najmniej na terenie gminy Dębowiec 22 i Golezów 33.

Na najbliższe lata Państwowy Instytut Geologiczny Oddział Karpacki zaplanował wykonanie aktualizacji „Map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi” dla gmin Cieszyn, Dębowiec, Goleiszów, Hażlach, Istebna, Skoczów, Ustron i Zebrzydowice. W chwili obecnej nie ustalono jeszcze które osuwiska będą objęte monitoringiem w ramach III etapu SOPO.

Badania gleb na obszarze województwa śląskiego i w tym powiatu cieszyńskiego prowadzone są w oparciu o „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi.

Na terenie powiatu cieszyńskiego analizowano jedną próbkę pobraną z miasta Cieszyna (407). Wyniki badań gleb użytkowanych rolniczo w 2010 i 2012 roku prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, wskazują, że gleby Cieszyna charakteryzują się naturalną zawartością metali ciężkich, niską zawartością siarki siarczanowej i naturalną zawartością wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA).

Najbliżej natomiast powiatu cieszyńskiego próbki pobrane zostały z terenu:

- powiatu pszczyńskiego – z gminy Goczałkowic – Zdroju (próbka nr 409),
- miasta Bielska – Białej (próbka 411),
- powiatu żywieckiego – z gminy Węgierska Górka (próbka 413) i Żywiec (próbka 415).

Wyniki badań wskazały na nieznaczne przekroczenia wartości kadmu i cynku oraz wyraźnie przekroczona zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych 9WWA na terenie miasta Bielska Białej (w latach 1995-2010), na terenie Żywca (w latach 1995-2005), pozostałe wartości wskaźników mieściły się w wartościach dopuszczalnych. Wyniki badań pozostałych próbek wskazywały na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów metali ciężkich zarówno na obszarze Węgierskiej Górki jak i Goczałkowic - Zdroju.⁹

4.4 Hałas

W 2012 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zleciła wykonanie map akustycznych obejmujących drogi krajowe na terenie województwa śląskiego. W ramach map akustycznych przeanalizowano 536,144 km dróg krajowych które stanowią źródło hałasu poddane analizie zgodnie z metodami referencyjnymi. Przedmiotowe drogi pozostawały pod zarządem Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad do dnia 31 grudnia 2010 r.

Badaniami zostało objętych:

- 2 autostrady,
- 3 drogi ekspresowe,
- 13 pozostałych dróg krajowych: w tym trasa DK81 w tym 2 odcinki na terenie powiatu cieszyńskiego.

Były to drogi:

- ekspresowa S1 od węzła Jasienica do granicy państwa,
- droga krajowa nr 81 na odcinku Pawłowice – Skoczów.

Wyniki opracowanych map akustycznych dały podstawę stwierdzenia, iż część mieszkańców powiatu cieszyńskiego żyje w złym środowisku akustycznym, powodowanym przez hałas drogi krajowej. Na podstawie przeprowadzonych analiz stwierdza się, iż ok. 53% mieszkańców ekspozowanych na ponadnormatywny hałas, objęta jest oddziaływaniem w najniższym zakresie wartości przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu tj.: <5 dB. W odniesieniu do pory nocnej i wskaźnika L_N udział ten wynosi ok. 56%.¹⁰

Przeprowadzone badania akustyczne realizowane przez WIOŚ w Katowicach na terenie powiatu cieszyńskiego rokrocznie wykazują negatywny wpływ klimatu akustycznego na zabudowę mieszkaniową. Według badań wykonanych:

W 2013 roku w jednym punkcie w Kończycach Małych na terenie gminy Zebrzydowice (ul. Jagiellońska). Uzyskane wyniki wykazały:

- a) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dzieńno – wieczorno - nocnej o 10,7 dB,
- b) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dzieńnej o 14,0 dB,
- c) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze nocnej N o 12,7 dB

⁹ Monitoring chemizmu gleb Polski, 2012

¹⁰ Mapy akustyczne dla dróg krajowych w województwie śląskim o łącznej długości 536,144 km (zadanie 9), Sporządzenie map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów - 9 zadań - o łącznej długości 7709,814 km. I - CZEŚĆ OPISOWA, 2012

W 2011 roku w dwóch punktach na terenie gminy Strumień przy ulicy Pszczyńskiej i przy ulicy 1 Maja oraz w jednym punkcie na terenie Gminy Brenna (ul. Górską) oraz w jednym punkcie na terenie Skoczowa (ul. 1 Maja). Uzyskane wyniki wskazują:

Strumień przy ulicy Pszczyńskiej:

- d) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dzieńno – wieczorno - nocnej o 10,6 dB,
- e) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dziennej o 9,3 dB,
- f) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze nocnej N o 7,2 dB

Strumień przy ulicy 1 Maja:

- a) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dzieńno – wieczorno - nocnej o 8,3 dB,
- b) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dziennej o 8,5 – 10,2 dB,
- c) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze nocnej N o 3,9 – 5,9 dB

Skoczów przy ulicy 1 Maja:

- a) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dzieńno – wieczorno - nocnej o 9,1 dB,
- b) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dziennej o 6 dB,
- c) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze nocnej o 5,9 dB

Brenna przy ulicy Górskiej:

- a) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dzieńno – wieczorno - nocnej o 13,0 dB,
- b) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu porze dziennej o 11,7 dB,
- c) przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze nocnej o 10,0 dB,

Na podstawie dokonanej analizy akustycznej należy uznać obecny stan warunków akustycznych za negatywny, co wymaga zadań ograniczających ich oddziaływanie akustyczne.

Przeciwdziałanie hałasowi komunikacyjnemu jest zadaniem długookresowym rozłożonym na lata. Typowym sposobem ochrony przed hałasem jest nawierzchnia o obniżonej hałaśliwości oraz stosowanie ekranów akustycznych.

W 2015 roku na terenie powiatu cieszyńskiego wykonano pomiary hałasu kolejowego w środowisku. Badania objęły linie kolejowe nr 93 i 157 zlokalizowane w miejscowości Mnich na terenie gminy Chybie, od rozjazdu kolejowego (odejście linii nr 157 w kierunku stacji Strumień) do początku peronu na stacji Chybie, na długości 2170 m. Na tym odcinku w ciągu dnia przejeżdża 65 pociągów, natomiast w porze nocnej 31 pociągów. Wyniki wartości wskaźników oceny hałasu środowiskowego w punkcie pomiarowym wykazały:

- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu LDWN6d o 3,7 dB,
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu LN7n o 6,5 dB,
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu LAeq D o 1,5 dB,
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu LAeq N o 10,6 dB.

Wyniki badań hałasu wskazały na znaczne oddziaływanie hałasu na zabudowę mieszkaniową w porze nocnej w odległości 60 metrów od torowisk. Udokumentowane powyżej uciążliwości hałasowe powodowane ruchem pociągów na badanej linii kolejowej, stanowią podstawę do programowania zadań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, prowadzenia planowych oraz doraźnych zadań technicznych i organizacyjnych. Ponadto mogą wspomagać podejmowaną decyzję w sprawie wykorzystania terenów na cele inwestycyjne oraz właściwego zagospodarowania przestrzennego terenów bezpośrednio usytuowanych w sąsiedztwie uciążliwej linii kolejowej.¹¹

Corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach prowadzi terenie powiatu kontrole przedsiębiorców w zakresie emisji hałasu:

- w 2013 roku w 7 przedsiębiorstwach w Skoczowie, Wiśle, Cieszynie, Ustroniu, Dębowcu, Strumieniu. Wyniki badań wykazały naruszenia bądź uchybienia w przestrzeganiu obowiązujących przepisów tylko w jednym przedsiębiorstwie w Skoczowie i w jednym w Ustroniu.
- w 2014 roku w 11 przedsiębiorstwach w Dębowcu, Istebnej, Skoczowie, Cieszynie, Ustroniu, Strumieniu. Wyniki badań wykazały naruszenia bądź uchybienia w przestrzeganiu obowiązujących przepisów w jednym przedsiębiorstwie w Strumieniu.
- w 2015 roku w 10 przedsiębiorstwach w Cieszynie, Chybiu, Ustroniu, Brennej, Ustroniu, Jaworzynie, Skoczowie. Wyniki badań wykazały naruszenia bądź uchybienia w przestrzeganiu obowiązujących

¹¹ Opracowanie wyników badań i ocena klimatu akustycznego w wybranym rejonie linii kolejowych nr 93 i 157 na terenie gminy Chybie - miejscowość Mnich w 2015 roku z uwzględnieniem czynników natężenia i struktury ruchu pociągów oraz warunków pogodowych mających wpływ na propagację hałasu w głąb sąsiadujących terenów, Katowice, 2016

przepisów w jednym przedsiębiorstwie w Skoczowie, w jednym przedsiębiorstwie w Ustroniu, i jednym przedsiębiorstwie w Chybiu.

Według informacji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku – Białej wynika, iż wydane pokontrolne zalecenia dla przedsiębiorców zostały zrealizowane w 83%.¹²

4.5 Promieniowanie niejonizujące

Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego prowadzone są w cyklach trzyletnich łącznie w 45 punktach pomiarowych rozmieszczonych na terenie całego województwa śląskiego.

W ostatnich latach 2011-2015 corocznie prowadzono badania na terenie powiatu cieszyńskiego. Punkty w których kontrolowano pola elektromagnetyczne zlokalizowane były:

- w 2011 roku w Cieszynie (0,34 V/m) i w Wiśle (0,20 V/m)
- w 2012 roku w Skoczowie (0,69 V/m) i w Ustroniu (0,24 V/m)
- w 2013 roku w Chybiu (0,59 V/m),
- w 2014 roku w Cieszynie (0,32 V/m), w Koniakowie (0,23 V/m) i w Wiśle (0,21 V/m),
- w 2015 roku w Skoczowie (0,71 V/m), Brennej (0,17 V/m), Zebrzydowicach (1,4 V/m) i w Ustroniu (0,21 V/m).¹³

Wyniki badań w województwie śląskim w żadnym punkcie w tym także na terenie powiatu cieszyńskiego nie wskazywały na przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego, który wynosi 7 V/m, nie mniej jednak można zauważyć tendencje wzrostową wyników pomiarów:

Chybie 0,59 V/m - w poprzednich badaniach 0,52 V/m – **wzrost o 0,07 V/m**

Brenna 0,17 V/m - w poprzednich badaniach 0,14 V/m – **wzrost o 0,03 V/m,**

Skoczów 0,71 V/m – w poprzednich badaniach 0,69 V/m – **wzrost o 0,02 V/m,**

Ustroń 0,29 V/m – w poprzednich badaniach 0,24 V/m – **wzrost o 0,05 V/m,**

Zebrzydowice 1,40 V/m – w poprzednich badaniach 0,80 V/m – **wzrost o 0,6 V/m.**

W ostatnich latach 2013-2015 w ramach działalności kontrolnej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził na terenie powiatu cieszyńskiego kontrole automonitoringowych bez wyjazdu w teren w zakresie uciążliwości związanych z ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym:

- w 2013 roku 57 stacji bazowych telefonii komórkowej – nie stwierdzono naruszeń obowiązujących przepisów,
- w 2014 roku 17 stacji bazowych telefonii komórkowej – nie stwierdzono naruszeń obowiązujących przepisów,
- w 2015 roku 15 stacji bazowych telefonii komórkowej – nie stwierdzono naruszeń obowiązujących przepisów.

Według informacji WIOŚ podobne kontrole będą prowadzone w kolejnych latach.¹⁴

Według aktualnych informacji można stwierdzić, iż na terenie niektórych gmin anteny przekaźnikowe telefonii komórkowej mogą być lokowane w dowolnych miejscach, co w powiązaniu ze zwiększającym się poziomem promieniowania elektromagnetycznego na przestrzeni ostatnich lat stwarza zagrożenie szczególnie dla dzieci i młodzieży stale przebywającej w bliskiej odległości od źródła promieniowania.

Tabela 4.1 Ocena stanu środowiska powiatu cieszyńskiego wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Hałas	Promieniowanie elektromagnetyczne
pogorszenie jakości powietrza ze względu na pył zawieszony przy szlakach komunikacyjnych, w latach 2013-2015 w rejonie powiatu cieszyńskiego wystąpiły ponadnormatywne stężenia pyłu	na części terenów wiejskich brak kompleksowo uporządkowanej gospodarki ściekowej brak uporządkowanej gospodarki wodami odpadowymi cztery jednolite części wód: otrzymały	powiększające się wartości przekroczeń emisji hałasu komunikacyjnego	okresowy wzrost poziomów promieniowania elektromagnetycznego

¹² na podstawie danych z WIOŚ uzyskanych pismem DBIN.7016.11.2016.MK z dnia 27 czerwca 2016

¹³ [V/m] – średnia wartość arytmetyczna wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego w zakresie częstotliwości 100 kHz – 3 GHz, w danym punkcie obserwacji w środowisku

¹⁴ pismo WIOŚ w Katowicach Delegatura w Bielsku – Białej, nr DBIN.7016.11.2016.MK z dnia 27 czerwca 2016

PM10 w powietrzu. Najwyższe stężenia odnotowano w styczniu 2013 r. - 76 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ przy normie 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ emisja zanieczyszczeń z rejonów Trzyńca, Ostrawsko-Karwińskiego Okręgu Przemysłowego i Rybnickiego Okręgu Węglowego pogorszenie jakości powietrza na obszarze powiatu pod względem zawartości ozonu w warstwie przyziemnej (troposferycznej), wzrastająca liczba obszarów stref zakwalifikowanych do klasy C, niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym	dobry potencjał ekologiczny. Dziewięć jednolitych części wód i zakwalifikowane zostały do umiarkowanego lub słabego stanu/potencjału ekologicznego. Cztery jednolite części wód nie spełniła wymagań dla stanu/potencjału dobrego w zakresie wskaźników fizykochemicznych jakość wód podziemnych określono jako wody niezadawalającej jakości (Chybie) zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych pochodzących ze źródeł rolniczych i miejsc bytowania ludzi pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich poziomach wodonośnych w obrębie terenów zurbanizowanych		
---	---	--	--

Źródło: opracowanie własne

5 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień projektu „Programu...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak uciążliwości w trakcie realizacji niektórych zadań,
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak poprawy efektywności energetycznej budynków,
 - brak poprawy estetyki budynków,
 - brak poprawy jakości dróg powiatu co skutkuje większym komfortem jazdy i mniejszą emisją hałasu i zanieczyszczeń,
 - brak budowy zabezpieczeń przeciwhałasowych wzdłuż dróg,
 - brak edukacji mieszkańców,
 - brak kontroli stanu środowiska,
 - brak rozbudowy sieci kanalizacyjno-wodociągowej i infrastruktury oczyszczalni ścieków,
 - brak poprawy stanu infrastruktury przeciwpowodziowej,
 - zwiększenie zagrożenia powstawaniem osuwisk,
 - brak zadań rekultywacyjnych,
 - brak rozwoju hodowli owiec z powodu braku realizacji programu Owca – Plus,
 - brak rozwoju gospodarki odpadami,
 - brak prawidłowego poziomu usuwania azbestu z terenu powiatu,
 - brak pielęgnacji terenów przyrodniczo cennych w tym pomników przyrody,
 - niski poziom zadań związanych z bezpieczeństwem mieszkańców.

Analiza powyższych skutków braku realizacji projektu „Programu...” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne.

Niemniej na szesnaście głównych i ogólnie sformułowanych skutków braku realizacji „Programu...” tylko jeden jest pozytywny.

Brak realizacji celów zapisanych z projekcie analizowanego dokumentu pozytywnie wpłynie na walory środowiskowe głównie w trakcie realizacji inwestycji. Niemniej jednak należy rozpatrywać temat w szerszym spektrum zadań, ze względu na to iż jeśli Powiat Cieszyński, gminy należące do powiatu oraz inne zaangażowane instytucje zaniechają realizacji inwestycji takich jak termomodernizacje budynków, modernizacja dróg, modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej czy rozbudowa kanalizacji sanitarnej nie będzie w trakcie realizacji tych zadań niekorzystnych oddziaływań, ale po kilku latach okaże się iż ilość spalanych paliw do ogrzania budynków corocznie się zwiększa zanieczyszczając przy tym powietrze oraz mieszkańcy produkując ścieki, które poprzez brak sieci kanalizacji sanitarnej przedostają się do wód powierzchniowych i gleb powodując wiele większe szkody niż w trakcie realizacji inwestycji, brak sprawnej ochrony przeciwpowodziowej przyczynia się do zagrożenia dla mieszkańców a zła jakość nawierzchni drogowych powoduje zwiększenie pylenia ciągle potrzeby hamowań i rozpędzania pojazdów a co za tym idzie zwiększenie emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza.

Należy podkreślić, iż najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej.

Brak realizacji zaproponowanych zadań odnoszących się bezpośrednio do społeczności powiat Cieszyńskiego w tym wszystkich gmin należących do powiatu (edukacja ekologiczna, festyny, konkursy, wycieczki, akcje sprzątania świata) może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, grabieże), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Również brak realizacji wyznaczonych w projekcie „Programu...” zadań dotyczących budowy infrastruktury technicznej może spowodować negatywne skutki dla środowiska objawiające się wzrostem zanieczyszczenia wód (brak sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej) i powietrza (niski stopień wykorzystania energii odnawialnej, wysoki wskaźnik zużycia energii, brak zadań termomodernizacyjnych, zły stan dróg, niemodernizowana infrastruktura drogowa), a także zagrożenie mieszkańców wynikające z braku wyposażenia w sprzęt straży pożarnej, policji.

Można przypuszczać, iż zaniechanie realizacji zadań związanych z:

- poprawą jakości infrastruktury drogowej powiatu,
- uzupełnieniem sieci wodociągowej,
- uzupełnieniem sieci kanalizacyjnej,

- brakiem zadań termomodernizacyjnych,
- brakiem modernizacji infrastruktury przeciwpowodziowej,

przyczyni się do zmniejszenia atrakcyjności Powiatu Cieszyńskiego zarówno dla mieszkańców, przedsiębiorców jak i dla turystów - amatorów pieszych, i rowerowych wycieczek i wypoczynku na łonie przyrody w ciszy i spokoju z dala od zgiełku miast.

Działania negatywne występować będą w pierwszym etapie w czasie realizacji inwestycji (wodociągi, kanalizacja oczyszczalnie ścieków, inwestycje drogowe, przeciwhałasowe, inwestycje polegające na modernizacji infrastruktury przeciwpowodziowej), będą to oddziaływania krótkookresowe i nie długofalowe. Po zrealizowaniu inwestycji oddziaływania będą pozytywne w postaci zmniejszenia zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rowów i potoków, zmniejszenia zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w skutek płynniejszego ruchu pojazdów samochodowych, zmniejszenia zużycia paliwa do ogrzewania budynków, zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców.

Niskiej jakości oferta kulturalna dla mieszkańców i nieatrakcyjna infrastruktura turystyczna i rekreacyjna nie przyciągnie zainteresowania mieszkańców gmin powiatu cieszyńskiego, ani turystów, co w konsekwencji będzie powodowało ubożenie kulturalne, sportowe i turystyczne terenu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów strategicznych zapisanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”.

Istotnym elementem jest również presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza panująca w Polsce, która nie pozwoli na uniknięcie konfliktowych aspektów rozwoju poszczególnych sfer życia. Należy zatem (zgodnie z celami zapisanymi w projekcie „Programu...””) wcześniej opracować takie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które pozwolą na realizację planowanych zadań w danym miejscu. Kluczowym zadaniem w tym zakresie są takie zapisy w PZP które wpływają na lokalizację anten przekaźnikowych telefonii komórkowej czy brak zagospodarowania terenów złóż pod potencjalną przyszłościową eksploatację. Opracowane plany zadań umożliwią rozwój gospodarczy Powiatu Cieszyńskiego przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej.

Istotnym elementem jest wyznaczenie dogodnych lokalizacji planowanych inwestycji, zarówno pod względem środowiskowym, przyrodniczym i społecznym, ma to ogromne znaczenie przede wszystkim dla inwestycji w zakresie rozwoju nowej infrastruktury na terenach o walorach przyrodniczych i kulturowych.

Wśród aspektów niosących realne zagrożenia wystąpienia sytuacji niekorzystnych z punktu widzenia oddziaływań na środowisko, należy podkreślić spodziewane, bardzo wysokie korzyści poza przyrodnicze - społeczne i gospodarcze.

Brak realizacji zaproponowanych zadań odnoszących się bezpośrednio do walorów ekologicznych, takich jak budowa sieci kanalizacji, uzupełnienie sieci wodociągowej, termomodernizacje budynków, modernizacji dróg może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego i obniżenia komfortu i jakości życia i zdrowia mieszkańców powiatu. Oddziaływania te ochronią walory przyrodnicze, nie mniej jednak przyczynią się do ubożenia powiatu jako odwiedzanego przez turystów, czy zasiedlanego przez nowych mieszkańców. Brak sieci kanalizacji, czy sieci wodociągowej przyczyni się do zmniejszenia atrakcyjności terenu.

Poprawie jakości wód powierzchniowych i podziemnych służyć będą inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (rozbudowa zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej, usprawnienie gospodarki odpadami czy budowa przydomowych oczyszczalni ścieków). Pozytywny wpływ na zasoby wód powierzchniowych i podziemnych oraz stan ekologiczny wód będą miały także zadania nastawione na racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochronę zbiorników wód podziemnych. Działania przyczyniające się do rozwoju turystyki i wypoczynku mogą wpływać w sposób pośredni i bezpośredni na stan ekologiczny wód oraz powierzchni ziemi, a także stan obszarów ekologicznych i przyrodniczych.

Istotne są postawy społeczne i realizowana w całym okresie programowania szeroko pojęta edukacja ekologiczna mająca na celu stałe podnoszenie świadomości zarówno dzieci i dorosłych. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, brak oszczędzania wody, segregacji odpadów), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Działania negatywne występować będą głównie w czasie realizacji inwestycji, będą to oddziaływania krótkookresowe i nie długofalowe, nie pozostawiające po sobie długotrwałych efektów. Po zrealizowaniu inwestycji oddziaływanie będą pozytywne w postaci braku zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rowów i potoków, zmniejszeniem zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w skutek płynniejszego ruchu pojazdów samochodowych, a także zmniejszeniem zagrożenia powodziowego. Z drugiej strony istotnym jest poprawa dostępności komunikacyjnej regionu oraz ochrony środowiska, co będzie warunkować rozwój gospodarczy.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów zapisanych w projekcie „Programu...”.

W wyniku realizacji zdecydowanej większości zadań zaproponowanych z projekcie „Programu...” podkreśla się realne bardzo wysokie korzyści przede wszystkim ekologiczne, a także poza-przyrodnicze - społeczne i gospodarcze.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne jak i nieinwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”.

Realizacja niektórych przedsięwzięć inwestycyjnych może powodować znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 (także na jego integralność), a także na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne, a także zabytki i dobra materialne.

Stopień i zakres oddziaływania zależą przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w projekcie „Programu...” przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne.

Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach „Programu...” wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz. U. z 2016 r., poz. 353) w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe będzie określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokona się przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Jak wynika z przeprowadzonej w rozdziale 5 niniejszej prognozy analizy i oceny potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu, a także analizy wariantowej zawartej w rozdziale 7 (wariant podstawowy oraz wariant 0), odstępnie od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań w efekcie końcowym byłoby znacznie gorsze niż wystąpienie ewentualnych znaczących oddziaływań.

Mając powyższe na uwadze, poniżej, w odniesieniu do zadań (sformułowanych w zakresie poszczególnych celów) wymienionych w projekcie „Programu...” scharakteryzowano typowe oddziaływania i ich ewentualne skutki dla środowiska związane z realizacją najistotniejszych zadań mogących mieć wpływ na środowisko.

Poniżej przeprowadzono analizę pod kątem przyrodniczym wszystkich zadań zapisanych w projekcie „Programie...” wraz z podaniem ich prawdopodobnej lokalizacji.

6.1 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Tabela 6.1 Obszar interwencji 1: „Ochrona klimatu i jakości powietrza”- analiza planowanych zadań

L.p.	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach (PA2.3.)* Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów (PA1.1.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na przebudowie układu komunikacyjnego oraz modernizacji systemów grzewczych budynków należących do Powiatu Cieszyńskiego. Poprzez inteligentny system zarządzania ruchem rozumie się punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg. Działania te realizowane będą w trakcie przebudowy i modernizacji dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych przez zarządców dróg. W ramach realizacji Programu ochrony powietrza będą realizacje zadania w zakresie docieplenia ścian zewnętrznych, stropów nad ostatnią kondygnacją, wymiana stolarki oraz modernizację źródła ciepła. W trakcie realizacji tego rodzaju zadań należy zwrócić uwagę na kwestię miejsc lęgowych ptaków i siedlisk nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi i na poddaszach. Przy pracach związanych z remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy (w tym m.in. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28.09.2004 r w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną). Przed przystąpieniem do prac przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlania budynków przez ptaki, ustali w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże powyższy problem. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust. 2 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody na odstąpienie od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ. Ekspertyza ornitologiczna powinna objąć dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki, określenie gatunków i ich liczebności. Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania prac. Kończącym etapem jest wystąpienie do RDOŚ z wnioskiem o wydanie zezwolenia na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków w związku z planowanymi pracami remontowymi. Docelowo realizacja zadań będzie miała pozytywne oddziaływanie na powietrze jak i ludzi.
2	Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic, oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast (PA2.1.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na remontach i modernizacjach dróg powiatowych w celu dostosowania ich do wymaganych standardów i jakości odpowiadającej aktualnemu obciążeniu dróg. Aktualnie nie są planowane nowe drogi, planowane prace będą realizowane na istniejącej infrastrukturze jako jej ulepszenie unowocześnienie i modernizacja. Realizacja zadań w trakcie może oddziaływać na środowisko i mieszkańców poprzez hałas, pylenie, ruch ciężkich pojazdów oraz przemieszczanie mas ziemi natomiast po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb, powietrza jak i ludzi.
3	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza (PA6.2.)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na prowadzeniu ciągłych zadań w zakresie ochrony powietrza i zmian klimatu. Działania te prowadzone będą poprzez akcje edukacyjne, lekcje wychowawcze, festyny, konkursy, wycieczki edukacyjne, prelekcje, a także konkursy z

		nagrodami.
Zadania monitorowane		
1	Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów (PA1.1.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na termomodernizacji budynków na terenie poszczególnych gmin powiatu cieszyńskiego. W wyniku realizacji tych zadań zmniejszy się zapotrzebowanie budynków na energię cieplną, co związane jest ze zmniejszeniem zużycia paliw, a przez to zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. W trakcie realizacji tego rodzaju zadań należy zwrócić uwagę na kwestię miejsc lęgowych ptaków i siedlisk nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi i na poddaszach. Przy pracach związanych z remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy. Przed przystąpieniem do prac przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlania budynków przez ptaki, ustali w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże powyższy problem. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust. 2 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody na odstąpienie od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ. Ekspertyza ornitologiczna powinna objąć dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki, określenie gatunków i ich liczebności. Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania prac. Kończącym etapem jest wystąpienie do RDOŚ z wnioskiem o wydanie zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków w związku z planowanymi pracami remontowymi. Po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb, powietrza jak i ludzi
2	Opracowanie i wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej oraz programów ograniczania niskiej emisji w skali lokalnej (PA1.4.)*	
3	Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (PA3.3.)*	
4	Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych, oraz ograniczających szczególnie „niską emisję” oraz emisję nieorganizowaną (PA4.2)*	
5	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację (PA7.1)*	
6	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację (PA7.2.)*	
7	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu cieszyńskiego (PA8.1.)*	
8	Realizacja działań proefektywnościowych (w tym działań w zakresie budownictwa efektywnego energetycznie) przez osoby fizyczne, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe oraz przedsiębiorstwa (PA9.1)*	
9	Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych (PA 3.4.)*	
10	Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUS-pasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach (PA2.3.)* Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej (tramwaj/autobus/pociąg) mającego na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego (PA2.2.)* Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic, oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast (PA2.1.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na remontach i modernizacjach dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych w celu dostosowania ich do wymaganych standardów i jakości odpowiadającej aktualnemu obciążeniu dróg. W ramach tych zadań zastosowane mogą zostać mechanizmy wspomagające zarządzanie ruchem i transportem. Aktualnie nie są planowane nowe drogi, planowane prace będą realizowane na istniejącej infrastrukturze jako jej ulepszenie unowocześnienie i modernizacja. Realizacja zadań w trakcie może oddziaływać na środowisko i mieszkańców poprzez hałas, pylenie, ruch ciężkich pojazdów oraz przemieszczanie mas ziemi natomiast po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb, powietrza jak i ludzi
11	Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu (PA2.4.)*	

12	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny (PA6.3.)* Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń w podmiotach gospodarczych (PA4.1.)* Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wraz z rozbudową sieci mobilnych stanowisk pomiarowych (PA1.5)*	Zadanie nieinwestycyjnie Zadania te przeprowadzać będzie Wojewódzki Inspektorat Ochrony środowiska w Katowicach oraz gminy powiatu cieszyńskiego. Zadanie realizowane przez WIOŚ to kontynuacja prowadzonych we wcześniejszych latach zadań kontrolingowych przedsiębiorstw i monitoringowych środowiska. Gminy będą kontrolowały swoich mieszkańców w zakresie przestrzegania przepisów sanitarnych oraz w ramach ustawy o otrzymaniu czystości i porządku w gminach. W wyniku zadania wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb, powietrza jak i ludzi
13	Stworzenie preferencji dla rozwoju produkcji urządzeń do pozyskiwania energii w sposób bezemisyjny (PA4.4)* Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu cieszyńskiego (PA8.1.)* Realizacja inwestycji w zakresie produkcji paliw niskoemisyjnych i biopaliw (PA4.3.)*	Zadanie nieinwestycyjnie Zadanie to polegało będzie na promocji stosowania odnawialnych źródeł energii poprzez organizację spotkań promocyjnych z dostawcami i instalatorami, a także realizacji Programów Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie poszczególnych gmin powiatu mających na celu dofinansowania dla mieszkańców na zakup i montaż nowoczesnych kotłów i kolektorów słonecznych.
14	Aktualizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii (PA8.2.)*	Zadanie nieinwestycyjnie Zadanie polegało będzie na sprostaniu założeń ustawy prawo energetyczne i opracowaniu przez gminy należące do powiatu cieszyńskiego założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ich aktualizacji.
15	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza (PA6.2.)* Kształtowanie postaw społecznych w kierunku wdrażania zasad efektywności energetycznej poprzez edukację ekologiczną, a także wzorce (PA9.2.)*	Zadanie nieinwestycyjnie Zadanie polegało będzie na prowadzeniu ciągłych zadań w zakresie ochrony powietrza i zmian klimatu. Działania te prowadzone będą poprzez akcje edukacyjne, lekcje wychowawcze, festyny, konkursy, wycieczki edukacyjne, prelekcje, a także konkursy z nagrodami.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 1: „Ochrona klimatu i jakości powietrza” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania w wyniku których zwiększy się estetyka powiatu cieszyńskiego, budynki zostaną poddane termomodernizacji w tym szkoły, przedszkola, gminne ośrodki kultury, które są wizytówkami gmin i powiatu cieszyńskiego i w znacznym stopniu wpływają na poprawę jego wizerunku. Dzięki kontynuacji zadań polegających na termomodernizacjach, zwiększy się wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w tym dokonane zostaną zadania polegające na montażu kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych oraz wymiana źródeł ciepła i zamiana rodzaju paliw na ekologiczne. Zmniejszy się zjawisko niskiej emisji komunalnej co oznacza zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. Wszystkie te zadania będą realizowane jako także kontynuacja w budynkach istniejących w związku z tym nie będzie zagrożenia dla terenów przyrodniczo cennych. W trakcie prac termomodernizacyjnych trzeba pamiętać o możliwości gniazdowania tam ptaków chronionych lub występowania siedlisk nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi i na poddaszach.

Przy pracach związanych z remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2016 r. poz. 422) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy. W ramach tego obszaru interwencji realizowane będą także jako kontynuacja prac - remonty i modernizacje dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych. Celem tych zadań będzie dostosowanie infrastruktury drogowej do standardów jakościowych danej klasy dróg oraz poprawa płynności i komfortu jazdy przez teren powiatu cieszyńskiego wraz z budową ścieżek rowerowych. Aktualnie nie planuje się budowy nowych dróg, więc nie istnieje zagrożenie zajęcia nowych w tym cennych przyrodniczo terenów. Pozostałe planowane zadania będą miały charakter projektów miękkich polegających akcjach informacyjno-szkoleniowych dla mieszkańców planujących modernizację budynków, wymianę kotłów czy montaż instalacji zasilanych OZE, jednocześnie prowadzone będą zadania monitoringowe zanieczyszczenia powietrza emitowanego przez

przedsiębiorstwa, komunikację lub mieszkalnictwo. Działania te nie przyczynią się do stałego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze i leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.2 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie zagrożeń hałasem

Tabela 6.2 Obszar interwencji 2: „Zagrożeń hałasem”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Działania administracyjne mające na celu ograniczenia hałasu z zakładów	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na wydawaniu przez Starostę decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu. Działania te przyczynią się do większego usankcjonowania działalności przedsiębiorstw na obszarze powiatu cieszyńskiego i zmniejszenia oddziaływania działalności produkcyjnych na mieszkańców.
2	Budowa obwodnic i dróg alternatywnych wyprowadzających ruch tranzytowy z centrów miast oraz przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg. (H1.2)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na remontach i modernizacjach dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych w celu dostosowania ich do wymaganych standardów i jakości odpowiadającej aktualnemu obciążeniu dróg. Aktualnie nie są planowane nowe drogi, planowane prace będą realizowane na istniejącej infrastrukturze jako jej ulepszenie unowocześnienie i modernizacja.
3	Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: • rozwój zintegrowanego transportu publicznego, • wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska, wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych (H1.3)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na ograniczaniu emisji hałasu drogowego wzdłuż drogi DK 81 i S1 oraz wzdłuż torowisk o największych przekroczeniach poziomów dźwięku i narażenia na niego przez mieszkańców. Zadania te realizowane będą w terenie już zagospodarowanym bez negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i leśne. Realizacja tej inwestycji będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na mieszkańców aktualnie narażonych na ponadnormatywną emisję hałasu. Realizacja zadań w trakcie może oddziaływać na środowisko i mieszkańców poprzez zwiększony hałas, pylenie, ruch ciężkich pojazdów oraz przemieszczanie mas ziemi natomiast po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb, powietrza jak i ludzi w postaci zmniejszonej emisji hałasu.
Zadania monitorowane		
1	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych (H1.6)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na działalności kontrolnej prowadzonej przez WIOŚ. W ramach kontroli w sytuacji stwierdzenia naruszeń wydawane są zalecenia pokontrolne, a w razie konieczności mandaty karne. Działania te doprowadzą do skutecznego zmniejszania się ilości przedsiębiorstw, które nie stosują się do przepisów prawnych.
2	Budowa obwodnic i dróg alternatywnych wyprowadzających ruch tranzytowy z centrów miast oraz przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg. (H1.2)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na remontach i modernizacjach dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych w celu dostosowania ich do wymaganych standardów i jakości odpowiadającej aktualnemu obciążeniu dróg. Aktualnie nie są planowane nowe drogi, planowane prace będą realizowane na istniejącej infrastrukturze jako jej ulepszenie unowocześnienie i modernizacja.
3	Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: • rozwój zintegrowanego transportu publicznego, • wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska, wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych (H1.3)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na ograniczaniu emisji hałasu drogowego wzdłuż drogi DK 81 i S1 oraz wzdłuż torowisk o największych przekroczeniach poziomów dźwięku i narażenia na niego przez mieszkańców. Zadania te realizowane będą w terenie już zagospodarowanym bez negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i leśne. Realizacja tej inwestycji będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na mieszkańców aktualnie narażonych na ponadnormatywną emisję hałasu. Realizacja zadań w trakcie może oddziaływać na środowisko i mieszkańców poprzez zwiększony hałas, pylenie, ruch ciężkich pojazdów oraz przemieszczanie mas ziemi natomiast po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb, powietrza jak i ludzi w postaci zmniejszonej emisji hałasu.
4	Ograniczenie hałasu kolejowego poprzez modernizację linii kolejowych oraz taboru oraz działania zawarte w POH (H1.5)* Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych. (H1.4)*	
5	Redukcja hałasu przemysłowego (w tym m.in. wyciszanie hal oraz hałasujących	Zadanie inwestycyjne Planowane zadania polegały będą na planowaniu inwestycji i budów w powiązaniu

	maszyn i urządzeń przez zastosowanie odpowiednich rozwiązań takich jak np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne) (H1.7.)*	z zasadami ochrony przeciwhałasowej. Zadanie realizowane będzie przez przedsiębiorców i polegało będzie na dostosowaniu funkcjonowania przedsiębiorstwa do obowiązujących przepisów i dopuszczalnych poziomów emisji hałasu. Szczególnie chodzi o stosowanie dźwiękochłonnych elewacji budynków, stolarki okiennej na okna o podwyższonym wskaźniku izolacyjności akustycznej.
6	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu w powiecie	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na prowadzeniu edukacji ekologicznej na zasadzie konkursów, prelekcji, wycieczek i festynów w trakcie których wykorzystywane są techniki edukacyjne zarówno dla dzieci i młodzieży.
7	Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (H2.1)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na kontynuacji badań monitoringowych poziomu hałasu w środowisku na terenie powiatu cieszyńskiego emitowanego przez przedsiębiorstwa i komunikację.
8	Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska (H1.10)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na zamieszczaniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (w trakcie ich aktualizacji) zapisów chroniących przed nadmierną emisją hałasu, wyznaczania stref mieszkaniowych z większymi obostrzeniami akustycznymi oraz stref przemysłowych. Działania te realizowane będą w razie potrzeb w trakcie aktualizacji miejscowych planów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 2: „Zagrożenia hałasem” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania polegające na:

- zmniejszeniu emisji hałasu – do takich zadań należy modernizacja dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz modernizacji maszyn i urządzeń stosowanych w przedsiębiorstwach celem dostosowania do obowiązujących norm emisji hałasu,
- ochrony przed istniejącą emisją – do takich zadań należą nasadzenia zieleni izolacyjnej, budowa ekranów akustycznych oraz elementy dźwiękoszczelne w budynkach,
- kontroli przestrzegania przepisów prawa,
- edukacji ekologicznej.

Żadne z tych zadań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na mieszkańców, środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.3 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie pól elektromagnetycznych

Tabela 6.3 Obszar interwencji 3: „Pól elektromagnetycznych”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na gromadzeniu danych w formie elektronicznej bazy, zadanie pozostałe bez wpływu na środowisko
Zadania monitorowane		
1	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku (PEM 1.1.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na kontynuacji badań monitoringowych poziomu promieniowania elektromagnetycznego w środowisku na terenie województwa w tym powiatu cieszyńskiego.
2	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego (PEM 1.2.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na zamieszczaniu w gminnych Planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dla terenów gdzie nie będzie możliwa lokalizacja instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne. Działania te realizowane będą w razie potrzeb w trakcie aktualizacji miejscowych planów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 3: „**Pól elektromagnetycznych**” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania nieinwestycyjne polegające na gromadzeniu danych, badaniach środowiska oraz preferowaniu niekonfliktowych lokalizacji instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Żadne z tych zadań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.4 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie gospodarowania wodami

Tabela 6.4 Obszar interwencji 4: „Gospodarowanie wodami”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych (ZW3.4.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na utrzymywaniu i stałej kontroli stanu i jakości sprzętu i wyposażenia magazynów przeciwpowodziowych w celu szybkiej i sprawnej akcji ochrony mieszkańców i ich mienia w przypadku powodzi.
Zadania monitorowane		
1	Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w tym zbiorników wód podziemnych (GZWP)(ZW1.3.)* Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu stref ochrony pośredniej dla ujęć wód (ZW1.4.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie realizowane będzie w razie potrzeby i polegało będzie na wprowadzaniu do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów o ustanowieniu obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w tym zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony pośredniej dla ujęć wód.
2	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego, jak również wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym (ZW3.2.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na modyfikacji planów zagospodarowania przestrzennego w celu dostosowania do zapisów do planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych. Celem takich zadań jest ochrona ludności i ich mienia w sytuacji zagrożenia powodziowego. Istotnym elementem jest brak możliwości lokalizacji terenów budowlanych na obszarach o wysokim ryzyku powodziowym.
3	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych (ZW3.4.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na utrzymywaniu i stałej kontroli stanu i jakości sprzętu i wyposażenia magazynów przeciwpowodziowych w celu szybkiej i sprawnej akcji ochrony mieszkańców i ich mienia w przypadku powodzi.
4	Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni (ZW1.10.)*	Zadanie inwestycyjne Zadania te polegały będą na budowie, rozbudowie, modernizacji infrastruktury powodziowej i będą realizowane przez Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach oraz właścicieli stawów oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach oraz właścicieli zbiorników wodnych. W ramach tych zadań wzięto pod uwagę także zaopatrzenie mieszkańców w wodę do picia oraz gospodarkę stawową. Zadania te wynikają w większości Programu Małej Retencji dla Województwa Śląskiego. Realizacja zadań w trakcie realizacji może oddziaływać na środowisko i mieszkańców poprzez hałas, pylenie, ruch ciężkich pojazdów oraz niszczenie siedlisk roślin i zwierząt przemieszczanie mas ziemi natomiast po zakończeniu realizacji wystąpi pozytywne oddziaływanie szczególnie dla ludzi w postaci ochrony przeciwpowodziowej.
5	Realizacja obiektów małej retencji zgodnie z Programem małej retencji dla województwa śląskiego, w tym nietechnicznych form retencji wód (ZW3.3.)*	
6	Budowa, przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych (ZW3.6.)*	
7	Budowa, przebudowa, modernizacja budowli wodnych służącym innym celom w tym w celu zbiorowego zapatrzenia w wodę oraz związanych z gospodarką stawową	

8	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu (ZW1.5.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na kontynuowaniu monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa śląskiego w tym powiatu cieszyńskiego.
9	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW1.8.)* Działania edukacyjne, upowszechniające wśród rolników wiedzę o dobrych praktykach w zakresie ochrony wód, poprawy retencyjności zlewni w szczególności dzięki zabiegom z zakresu fito- i agromelioracji oraz melioracji wodnych szczegółowych (ZW3.11.)* Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW3.12.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na prowadzeniu edukacji ekologicznej na zasadzie konkursów, prelekcji, wycieczek i festynów w trakcie których wykorzystywane są techniki edukacyjne zarówno dla dzieci i młodzieży w zakresie ochrony zasobów wodnych szczególnie na poziomie gospodarstwa domowego w tym oszczędzania wody oraz dbałości o zagospodarowanie ścieków.
10	Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi szczegółowymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane (ZW3.8.)*	Zadanie inwestycyjne Działanie to polegało będzie na pracach utrzymaniowych i modernizacyjnych w zakresie odprowadzania wód deszczowych oraz konserwacji rowów melioracyjnych. Ważnym elementem jest dostosowanie harmonogramów prac związanych z utrzymaniem, modernizacją oraz konserwacją rowów melioracyjnych oraz urządzeń wodnych do Planów Ochronnych Obszarów Natura 2000. Istotnym elementem jest edukacja dorosłej części społeczeństwa w kierunku zagospodarowywania wód opadowych na poziomie gospodarstwa domowego.
11	Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych, w tym: umożliwiających wykorzystanie wód opadowych, związanych z retencjonowaniem i czasowym przetrzymaniem wód opadowych związanych z tworzeniem tzw. „ogrodów deszczowych w miastach” związanych z zachęcaniem mieszkańców do tworzenia i utrzymywania obiektów mikroretencji wód (ZW3.10.)*	
12	Zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia wód powierzchniowych przy wykonywaniu prac leśnych	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na przekazywaniu informacji o planowanych pracach leśnych w celu zmniejszenia zagrożenia zanieczyszczenia wód powierzchniowych na których ujmowana jest woda przeznaczona do spożycia. W wyniku realizacji zadania zmniejszy się zanieczyszczenia wód powierzchniowych na których są czynne ujęcia wody przeznaczonych do picia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 4: „**Gospodarowanie wodami**” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania polegające głównie na ostrzeganiu mieszkańców przed zjawiskami hydrologicznymi i meteorologicznymi, a także realizacji zadań polegających na budowie, odbudowie i modernizacji urządzeń przeciwpowodziowych. Działania te mają na celu ochronę zdrowia, życia i mienia ludzi zamieszkujących powiat cieszyński.

Zadania polegać będą także na pracach modernizacyjnych, konserwacyjnych i utrzymaniowych istniejących urządzeń melioracyjnych i przeciwpowodziowych. W trakcie planowana tego rodzaju prac należy wziąć pod uwagę dostosowanie harmonogramów prac związanych z utrzymaniem, modernizacją oraz konserwacją rowów melioracyjnych oraz urządzeń wodnych do Planów Ochronnych Obszarów Natura 2000.

Istotna jest także edukacja społeczeństwa już od poziomu przedszkolnego do edukacji osób dorosłych w celu zapewnienia dobrej jakości wody do picia, oszczędzania wody oraz prawidłowego zagospodarowania ścieków.

Na etapie realizacji zadań może wystąpić czasowe niekorzystne oddziaływania na środowisko wodę i przyrodnicze, natomiast w fazie funkcjonowania żadne z zadań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.5 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie gospodarki wodno - ściekowej

Tabela 6.5 Obszar interwencji 5: „Gospodarka wodno - ściekowa”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania monitorowane		
1	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (ZW1.7.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na kontrolowaniu mieszkańców w zakresie odprowadzania ścieków – w wypadku podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej oraz zagospodarowania ścieków w sytuacji posiadania zbiornika bezodpływowego czy przydomowej oczyszczalni ścieków. W ramach tego zadania gminy wykonają ewidencję szamb lub przydomowych oczyszczalni ścieków. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi.
2	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej (ZW2.1.)* ze szczególnym zwróceniem uwagi na priorytet terenów ujęć wody przeznaczonej do spożycia	Zadanie inwestycyjne Zadania realizowane będą na obszarze gmin należących do powiatu cieszyńskiego i polegały będą na budowie i rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej, budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz przebudowie i rozbudowie oczyszczalni ścieków w Skoczowie. Wszystkie te zadania na etapie realizacji inwestycji przyczynią się do negatywnego oddziaływania na środowisko, w trakcie realizacji tych zadań wystąpi przemieszczanie mas ziemi, niszczenie zieleni i być może siedlisk roślin, wystąpi wzmocniony ruch pojazdów ciężkich zwiększony hałas ciężkiego sprzętu. Po realizacji tych zadań zrealizowane inwestycje przyczynią się do zmniejszenia zrzutu ścieków surowych do rowów i potoków, dostarczenia do mieszkańców lepszej jakości wody do picia oraz lepszego i skuteczniejszego oczyszczania ścieków.
3	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych (ZW2.2.)*	
4	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę (ZW2.3.)*	
5	Budowa, rozbudowa i modernizacji urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych) (ZW2.4.)*	
6	Wparcie finansowe dla gospodarstw realizujących przydomowe oczyszczalnie ścieków (ok. 200 szt.)	
7	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW2.5.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na prowadzeniu edukacji ekologicznej w zakresie gospodarowania wodą na zasadzie lekcji edukacji ekologicznej w szkołach przedszkolach, konkursów, prelekcji, wycieczek i festynów w trakcie których wykorzystywane są techniki edukacyjne zarówno dla dzieci i młodzieży jak i dorosłej części społeczeństwa.
8	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków (ZW1.6.)* ze szczególnym zwróceniem uwagi na obszar ujęć wody przeznaczonej do spożycia	Zadanie nieinwestycyjne W ramach tego zadania gminy wykonają ewidencję szamb lub przydomowych oczyszczalni ścieków, co da obraz sposobów zagospodarowania ścieków przez mieszkańców oraz pozwoli skontrolować mieszkańców zagospodarowujących ścieki niezgodnie z prawem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 5: „Gospodarka wodno - ściekowa” - to cel w ramach którego oprócz edukacji ekologicznej dzieci, młodzieży i dorosłych prowadzone będą zadania w przedsiębiorstwach polegających na wprowadzaniu systemów oszczędzania wody i obiegów zamkniętych w celu zmniejszenie zużycia wody. Niemniej jednak kluczowymi zadaniami będą inwestycje polegające na rozbudowie i modernizacji sieci

wodociągowej, kanalizacyjnej oraz budowie przydomowych oczyszczalni ścieków i modernizacji oczyszczalni ścieków. Wszystkie te zadania na etapie realizacji inwestycji przyczynią się do negatywnego oddziaływania na środowisko, w trakcie realizacji tych zadań wystąpi przemieszczanie mas ziemi, niszczenie zieleni i być może siedlisk roślin, wystąpi wzmożony ruch pojazdów ciężkich zwiększony hałas ciężkiego sprzętu.

Po realizacji tych zadań zrealizowane inwestycje przyczynią się do zmniejszenia zrzuć ścieków surowych do rowów i potoków, dostarczenia do mieszkańców lepszej jakości wody do picia oraz lepszego i skuteczniejszego oczyszczania ścieków.

Natomiast po zakończeniu realizacji w fazie funkcjonowania zadania przyczynią się do zmniejszenia zrzuć ścieków surowych do rowów i potoków, dostarczenia do mieszkańców lepszej jakości wody do picia oraz lepszego i skuteczniejszego oczyszczania ścieków, i nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.6 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie zasobów geologicznych

Tabela 6.6 Obszar interwencji 6: „Zasoby geologiczne”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli (ZSN.1.2.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na współdziałaniu i okresowej kontroli prawidłowości w realizacji koncesji na poszukiwanie i eksploatację kopalin na terenie powiatu cieszyńskiego. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi.
2	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Zadanie nieinwestycyjne Działanie polegało będzie na prowadzeniu obserwacji terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych oraz prowadzeniu rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne w szczególności dla ludzi i mienia.
3	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	Zadanie inwestycyjne Działanie polegało będzie na usuwaniu skutków osuwania się ziemi które zagrażają infrastrukturze i zabudowie. Działania te polegać będą szczególnie na zabezpieczaniu terenów osuwiskowych przy drogach powiatowych stwarzających zagrożenie dla infrastruktury i mieszkańców. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi i mienia.
Zadania monitorowane		
1	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli (ZSN.1.2.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na współdziałaniu i okresowej kontroli prawidłowości w realizacji koncesji na poszukiwanie i eksploatację kopalin na terenie powiatu cieszyńskiego. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi.
2	Ujęcie występowania strategicznych złóż węgla kamiennego w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie w planach zagospodarowania przestrzennego gmin. (ZSN.1.8)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie planowane związane będzie w wprowadzaniem zapisów do miejscowych planów zagospodarowania gmin o niezagospodarowywaniu terenów złóż zasobów geologicznych, które mogą być w perspektywie czasu eksploatowane. Realizacja tego zadania będzie miała miejsce w sytuacjach znalezienia nowych złóż w trakcie aktualizacji planów.
3	Realizacja III etapu Systemy Ochrony Przeciwsuwiskowej SOPO jako programu monitoringu terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i prowadzenia rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi w tym opracowanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla Gminy Chybie i Strumień Aktualizacja map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla gmin Cieszyn, Golezów, Dębówiec, Hażlach, Istebna, Skoczów, Wisła,	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie realizowane będzie przez Państwowy Instytut Geologiczny Oddział Karpacki i będzie kontynuacją programu Systemu Ochrony Przeciwsuwiskowej. Na najbliższe lata planowane jest opracowanie map terenów zagrożonych ruchami masowymi dla gmin które takich map jeszcze nie posiadają oraz aktualizacja wykonanych map we wcześniejszych latach. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi i mienia.

	Brenna, Ustroń i Zebrzydowice (GL6.1)*	
4	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze (GL6.2.)*	Zadanie inwestycyjne Działanie polegało będzie na usuwaniu skutków osuwania się ziemi które zagrażają infrastrukturze i zabudowie. Działania te polegać będą szczególnie na umocnieniach dróg i terenów stwarzających zagrożenie dla budynków. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi i mienia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 6: „Zasoby geologiczne” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania miękkie polegające na współdziałaniu i kontroli podmiotów prowadzących eksploatacje kruszyw oraz kontynuacja programu SOPO realizowanego przez Oddział Karpacki PIG. Działania te nie będą miały negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, leśne czy wody powierzchniowe i podziemne.

Opracowanie map zagrożeń spowoduje, iż lokalizacja nowych budynków będzie zgodna z występowaniem zagrożenia osuwiskowego. Działania te przyczynią się do ograniczenia szkód w źle zlokalizowanej infrastrukturze i budynkach. Dzięki temu zmniejszy się zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców powiatu cieszyńskiego.

W trakcie realizacji i w fazie funkcjonowania zadania nie przyczynią się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne. Będą miały natomiast pozytywny wpływ na zdrowie i życie mieszkańców.

6.7 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie ochrony gleb

Tabela 6.7 Obszar interwencji 7: „Ochrony gleb”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Prowadzenie rejestru potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na fizycznym prowadzeniu rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi zgodnie z ustawą POŚ (art. 101d).
2	Przeprowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach poprzemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi (TP1.3.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie realizowane będzie w razie zaistnienia takiej konieczności i polegało będzie na badaniu zanieczyszczenia gruntu i wód na terenach poprzemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi w sytuacji braku właściciela terenu.
Zadania monitorowane		
1	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju (GL1.1.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie realizowane będzie dla rolników przez instytucje zajmujące się obsługą rolnictwa oraz gminy powiatu cieszyńskiego i będą miały charakter miękkich zadań informacyjno – edukacyjnych. Zadanie polega także na organizacji prelekcji, szkoleń i konferencji wyjazdowych połączonych z wizytami w aktywnych gospodarstwach rolnych prowadzących działalność z zastosowaniem Dobrych Praktyk Rolniczych.
2	Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej żywności (GL1.3.)*	
3	Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszaniu porowatości, zasolenia oraz zakwaszania gleb (GL4.3.)*	
4	Opracowanie wojewódzkiej strategii ochrony gleb, w tym walki z ich zakwaszeniem np. poprzez promocję rolnictwa ekologicznego i rolnictwa	
		Zadanie nieinwestycyjne Zadanie realizowane będzie jako współdziałanie przy opracowaniu dokumentacji mającej na celu ochronę gleb w tym walkę z zakwaszeniem zanieczyszczeniem oraz promowanie rozwoju rolnictwa opartego na starych metodach produkcji.

	integrowanego (GL2.1.)*	
5	Kontynuacja Programu OWCA – PLUS Przywracanie i promowanie tradycyjnego wypasu w celu ochrony ekosystemów nieleśnych na terenie całego województwa, w tym Wojewódzki Program Aktywizacji Gospodarczej oraz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej – Owca Plus do roku 2020 (OP2.8)* na terenie gmin Brenna, Istebna, Wisła i Goleśzów	Zadanie inwestycyjne Zadanie realizowane będzie jako kontynuacja realizowanego już od kilku lat na terenie powiatu cieszyńskiego programu Owca – PLUS. W trakcie realizacji tych zadań nie dojdzie do negatywnych oddziaływań. Wszystkie wyniki realizacji będą miały pozytywny wydźwięk na środowisko naturalne i przyrodnicze, a także przyczyni się do ochrony ekosystemów nieleśnych na terenie powiatu cieszyńskiego.
6	Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb (GL2.2.)*	Zadanie inwestycyjne Polegało będzie na rozwoju sieci monitoringu gleb, zwiększeniu ilości punktów monitoringowych i częstszego wykonywania badań porównawczych. Oddziaływanie realizacji tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla ludzi.
7	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin (GL2.3.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie wykonywane będzie jako doradztwo i akcje informacyjne - realizowane przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Zarząd Województwa Śląskiego. W wyniku tych zadań zwiększy się świadomość ekologiczna przy używaniu opryskiwaczy oraz przy zastosowaniu środków ochrony roślin. Realizacja będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko i ludzi.
8	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową (GL5.1.)* w tym przeznaczania gruntów na cele inne niż rolne	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie będzie miało na celu ograniczenie przeznaczania na cele nierolnicze terenów o wysokich klasach bonitacyjnych gleb. W wyniku realizacji tego zadania najlepsze jakościowo gleby nie zostaną wyłączone z produkcji rolniczej.
9	Utrzymanie i systematyczne aktualizowanie bazy danych o terenach poprzemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP) (TP1.1.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na prowadzeniu, aktualizowaniu bazy danych o terenach wymagających rekultywacji.
10	Rekultywacja i rewitalizacja terenów (na podstawie TP1.2. oraz GL3.1.)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie realizowane będzie przez przedsiębiorstwa posiadające decyzję na rekultywację terenów poeksploatacyjnych stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi w celu przywrócenia terenów do funkcji przyrodniczych, rekreacyjnych lub rolnych.
11	Prowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach poprzemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi (TP1.3.)*	Zadanie inwestycyjne Zadania takie realizowane będą w razie potrzeby przez właścicieli terenów lub w razie braku właściciela Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Celem tych zadań będzie identyfikacja zanieczyszczeń gruntu stwarzających zagrożenia dla mieszkańców i środowiska. Po wykonaniu badań możliwe będą dalsze kroki mające na celu eliminację zanieczyszczenia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 7: „Ochrona gleb” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania miękkie polegające na identyfikacji potencjalnych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz akcjach informacyjnych, edukacyjnych, promocyjnych i poznawczych dla rolników i właścicieli terenów rolniczych. Istotnym jest także prowadzenie zadań rekultywacyjnych na terenach zdegradowanych przez działalność przemysłową lub eksploatację kopalni na obszarze powiatu cieszyńskiego. W trakcie tych zadań może wystąpić czasowe negatywne oddziaływanie w postaci płoszenia zwierząt, hałasu pylenia, przemieszczania mas ziemi oraz nasadzenia nowych roślin. Niemniej jednak po zakończeniu zadań rekultywacyjnych zwierzęta będą mogły powrócić do swoich siedlisk, a teren zostanie uprzątnięty i przygotowany pod nowe funkcje przyrodnicze, leśne czy rekreacyjne.

Działania programu Owca Plus przyczynią się do powrotu do pierwotnego wykorzystania hal w Beskidzie Śląskim co powoduje wykorzystanie tych terenów zgodnie z ich funkcjami. Planowane zadania na etapie funkcjonowania nie będą miały negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, leśne czy wody powierzchniowe i podziemne.

6.8 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów

Tabela 6.8 Obszar interwencji 8: „Gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami (zadanie nr 3 PGO WŚ – dział odpadów przemysłowych)	Zadanie nieinwestycyjne Działanie polegało będzie na kontrolowaniu prawidłowego sposobu postępowania z odpadami w powiecie. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska.
Zadania monitorowane		
1	Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi (zadanie nr 3 Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014)	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie będzie miało na celu coroczne sprawozdania z gospodarowania odpadami wykonywane przez wójta/burmistrza. Realizacja przyczyni się do kontroli jakości gospodarowania odpadami na terenie poszczególnych gmin i wskaże aspekty, które należy poprawić.
2	Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest Opracowanie (Zebrzydowice) lub aktualizacja Programów usuwania wyrobów zawierających azbest (Brenna, Wisła, Hażlach) W kolejnych latach aktualizacja opracowań wykonanych po 2012 roku (zadanie nr 4 Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014) Osiąganie celów określonych w przyjętym „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032” (GO2.4)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na gromadzeniu i corocznej aktualizacji Bazy Azbestowej zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r (Dz.U. z 2014 r., poz. 1973) w sprawie wzoru dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów Zadanie realizowane będzie przez gminy należące do powiatu cieszyńskiego, polegało będzie na aktualizacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowaniu aktualizacji gminnych Programów usuwania wyrobów zawierających azbest. W trakcie realizacji tego rodzaju zadań należy zwrócić uwagę na kwestię miejsc lęgowych ptaków i siedlisk nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi i na poddaszach. Przy pracach związanych z usuwaniem powłok azbestowych należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy. Przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem powłok azbestowych należy przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlania budynków przez ptaki, ustali w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże powyższy problem. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust. 2 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody na odstępstwo od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ. Ekspertyza ornitologiczna powinna objąć dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki, określenie gatunków i ich liczebności. Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania prac. Kończącym etapem jest wystąpienie do RDOŚ z wnioskiem o wydanie zezwolenia na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków w związku z planowanymi pracami związanymi z usuwaniem powłok azbestowych. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
3	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi.	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie będzie miało charakter projektu miękkiego polegającego na realizacji edukacji ekologicznej poprzez organizację Sprzątania Świata Dnia Ziemi innych w postaci konkursów, prelekcji, wycieczek i zajęć plenerowych. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
4	Wzmacnianie kontroli prawidłowego	Zadanie inwestycyjne

	postępowania z odpadami (zadanie nr 3 Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014– dział odpadów przemysłowych)	Zadanie realizowane będzie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach – jeśli chodzi o przedsiębiorstwa i przez gminy – w stosunku do mieszkańców i będzie miało na celu kontrolę prawidłowości gospodarowania poszczególnymi rodzajami odpadów zgodnie z zasadami ochrony środowiska. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska.
5	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów, wytwarzanych w województwie śląskim w roku 1995, dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji (GO1.2)* Selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji ograniczenie składowania tych odpadów. (GO1.4)*	Zadanie nieinwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszanie systemu segregacji i zbiórki odpadów biodegradowalnych celem zwiększenia poziomów odzysku szczególnie wśród mieszkańców gmin należących do powiatu cieszyńskiego. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
6	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z na poziomie minimum 18% do końca 2016 roku, natomiast dla roku 2020 na poziomie minimum 50% ich ilości wytwarzanych. (GO1.3)*	Zadanie nieinwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszanie systemu segregacji i zbiórki odpadów takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło celem zwiększenia poziomów odzysku szczególnie wśród mieszkańców gmin należących do powiatu cieszyńskiego. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
7	Realizacja pozostałych zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, zawartych w harmonogramie Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014 (GO1.5)*	Zadanie nieinwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszanie systemu segregacji i zbiórki wszystkich rodzajów odpadów celem zwiększenia poziomów odzysku szczególnie wśród mieszkańców gmin należących do powiatu cieszyńskiego. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
8	Podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych. (GO2.1)*	Zadanie nieinwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszanie systemu segregacji i zbiórki odpadów medycznych i weterynaryjnych celem zwiększenia poziomów odzysku szczególnie wśród NZO i lecznic weterynaryjnych działających na terenie gmin należących do powiatu cieszyńskiego. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
9	Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii prąkośnych i zużytych akumulatorów, który pozwoli na osiągnięcie, do 2016 r. i w latach następnych, poziomu zbierania zużytych baterii prąkośnych i zużytych akumulatorów prąkośnych w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów prąkośnych. (GO2.2)*	Zadanie nieinwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszanie systemu segregacji zbierania zużytych baterii prąkośnych i zużytych akumulatorów celem zwiększenia poziomów odzysku szczególnie wśród mieszkańców gmin należących do powiatu cieszyńskiego. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
10	Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, w wysokości co najmniej 4 kg/mieszkańca/rok (GO2.3)*	Zadanie nieinwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszanie systemu segregacji i zbiórki zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego celem zwiększenia poziomów odzysku na terenie powiatu cieszyńskiego. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
11	Realizacja pozostałych zadań w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi, zawartych w harmonogramie Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014 (GO2.5)	Zadanie inwestycyjne Celem zadania będzie rozwój i ulepszanie systemu segregacji i zbiórki zbierania odpadów niebezpiecznych wśród mieszkańców i przedsiębiorstw powiatu cieszyńskiego. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
12	Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami sektora przemysłowego, zawartych w harmonogramie Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014 (GO3.1)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie to polegało będzie na realizacji zadań które przyczynią się do zmniejszenia odpadowości produkcji oraz do prawidłowego zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów przemysłowych.
13	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie będzie miało charakter projektu miękkiego polegającego na realizacji edukacji

	konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	ekologicznej poprzez organizację Sprzątania Świata Dnia Ziemi innych w postaci konkursów, prelekcji, wycieczek i zajęć plenerowych. Oddziaływanie realizacji tego zadanie będzie pozytywne dla środowiska i dla zdrowia mieszkańców.
--	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 8: „**Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów**” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania przyczyniające się do coraz lepszego systemu gospodarowania odpadami rozpoczynając od odpadów komunalnych i ich selektywnych zbiorów poprzez odpady zawierające azbest i ich prawidłowy demontaż i utylizację, a na odpadach przemysłowych i ich prawidłowej gospodarce kończąc.

W ramach tych wszystkich zadań kluczową rolę odgrywa edukacja ekologiczna realizowana poprzez naukę, zabawę, wycieczki i konkursy z nagrodami. Żadne z tych zadań nie przyniesie negatywnego oddziaływania na środowisko, wszystkie te zadania przyczynią się do zmniejszenia presji na środowisko powodowanej przez nieprawidłowe postępowanie z odpadami, brak selektywnej zbiórki, dzikie wysypiska oraz lokowanie wszystkich rodzajów odpadów na składowiskach bez możliwości odzysku. Aktualnie nie ma planów powstania nowych instalacji regionalnych do unieszkodliwiania i przetwarzania odpadów, w związku z tym nie ma ryzyka zagospodarowania nowych terenów pod działalność związaną z gospodarką odpadami.

Jedynym zadaniem, w czasie realizacji którego może dochodzić do niszczenia miejsc lęgowych ptaków i siedlisk nietoperzy - w trakcie usuwania azbestu należy zachować przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy. Jest to związane z potencjalnymi miejscami lęgowymi ptaków (głównie jerzyków) oraz miejscami bytowania nietoperzy. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust. 2 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody na odstępstwo od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków.

Po zakończeniu realizacji zadań zapisanych w ramach niniejszej interwencji żadne z zadań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.9 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie zasobów przyrodniczych w tym leśnych

Tabela 6.9 Obszar interwencji 9: „Zasoby przyrodnicze w tym leśne”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania monitorowane		
1	Budowa regionalnego systemu monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego z ORSIP i bazami GIOŚ (OP1.1)* Systematyczna aktualizacja wojewódzkiej bazy danych przyrodniczych w ramach modułu „Przyroda”, komponentu Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego (ORSIP) (OP2.2)* Prowadzenie bazy danych o czynnej ochronie przyrody (OP1.5)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na integrowaniu baz ORSIP z bazami GIOŚ. Dzięki czemu możliwe będzie stworzenie regionalnego systemu różnorodności biologicznej w powiązaniu z planami zagospodarowania przestrzennego. Zadanie będzie przyczyniać się tylko do pozytywnego oddziaływania.
2	Kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem grup organizmów, zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych o niewystarczającym	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie będzie miało na celu kontynuację działań polegających na inwentaryzacji przyrodniczej terenu województwa śląskiego – zwłaszcza na terenach mało rozpoznanych. Realizacja tego zadania pozwoli na ustalenie terenów najcenniejszych w skali każdej gminy co po aktualizacji zapisów w miejscowych planach zagospodarowania

	rozpoznaniu (OP1.2)* Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy (OP2.5)*	przestrzennego powoli nie ustalenie lokalizacji przedsiębiorstw, dróg czy terenów mieszkaniowych. Zadanie to przyczyni się do ochrony przyrody i mieszkańców.
3	Wspieranie i rozwój badań z zakresu ochrony przyrody (w szczególności inwazyjnych gatunków obcych oraz przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000) oraz ekologii krajobrazu (OP1.3)* Usuwanie roślinności inwazyjnej (OP.3.9)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na terenie powiatu cieszyńskiego polegało na wspieraniu badań przyrody w tym szczególnie inwazyjnych gatunków roślin takich jak Barszcz Sosnowskiego. Działania te przyczynią się do poprawy jakości krajobrazu oraz ochrony mieszkańców i ich zdrowia.
4	Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach natura 2000 (w tym akcja informacyjna na temat użytkowania pojazdów mechanicznych w obrębie siedlisk naturowych) oraz walorów przyrodniczych parków krajobrazowych (OP1.4)* Stworzenie systemu przepływu informacji o prowadzonych przez gminy województwa śląskiego działaniach z zakresu edukacji ekologicznej oraz czynnej ochrony przyrody na cele Ogólnodostępnej Bazy Danych, która zostanie zaimplementowana do modułu Przyroda w systemie ORSIP (OP2.9)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie będzie miało na celu promocje zadań proekologicznych dla dzieci, młodzieży i dorosłej części mieszkańców na terenie powiatu cieszyńskiego. Zadanie polegało będzie także na organizacji przez gminy należące do powiatu cieszyńskiego akcji edukacyjnych zarówno dla dzieci i dorosłych w celu ochrony i zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych powiatu. W ramach tego zdania planowane jest stworzenie Bazy Danych o zadaniach edukacyjnych i implementacja ich do systemu ORSIP.
5	Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i monitoring gatunków i siedlisk objętych ochroną na obszarach Natura 2000 na potrzeby realizacji planów zadań ochronnych (OP1.6)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie planowane nastawione będzie na rozpoznanie i identyfikację obszarów gdzie występują zagrożenia dla przyrody w celu stworzenie monitoringu tych terenów na potrzeby ustalenia zadań ochronnych. Wynikiem realizacji tych zadań będzie ochrona walorów przyrodniczych.
6	Integracja działań w ramach wdrażania zapisów Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego (OP2.1)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na współdziałaniu jednostek wszystkich szczebli w celu wypracowania spójnych zadań dla realizacji Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego. Działania te przyczynią się do pozytywnych oddziaływań na przyrodę.
7	Oznakowanie granic obszarów uznanych za formy ochrony przyrody oraz postawienie tablic informacyjnych (OP2.10)*	Zadanie pozainwestycyjne Realizacja zadania będzie miała na celu oznakowanie obszarów chronionych, postawienie tablic informacyjnych w celach poznawczych zarówno przez mieszkańców jak i turystów przebywających na terenie powiatu cieszyńskiego. Działanie to przyczyni się do pozytywnych oddziaływań na przyrodę i zwiększy świadomość przyrodniczą mieszkańców i turystów.
8	Opracowanie i wdrożenie założeń udostępniania turystycznego obszarów cennych przyrodniczo oraz utrwalanie osiągniętych efektów z uwzględnieniem pojemności turystycznej tych obszarów (OP2.11)*	Zadanie pozainwestycyjne Działanie to polegało będzie na stworzeniu założeń do udostępnienia turystycznego terenów cennych pod względem przyrodniczym. Realizacja tego zadania przyczyni się do zmniejszenia dewastacji walorów przyrodniczych wynikających z nadmiernego ruchu turystycznego.
9	Opracowanie Uproszczonych Planów Urządzania Lasów (gmina Ustroń 2019 rok, gmina Wisła 2020 rok)	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na wykonaniu opracowań pn. Uproszczony plan urządzenia lasu na lata 2021-2030 dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych w Nadleśnictwach Ustroń i Wisła obejmujących obszar Miasta Wisła oraz Uproszczony plan urządzenia lasu na lata 2020-2029 dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych obejmujących obszar Miasta Ustroń. Dla Uproszczonych Planów Urządzania Lasów może być niezbędne

		przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w tym opracowanie Prognozy, która wykaże potencjalne bezpośrednie i pośrednie oddziaływania na wszystkie aspekty środowiskowe. W toku opracowywania poprzednich UPUL dla terenu gmin należących do powiatu stwierdzono, iż w wyniku realizacji zadań zapisanych w Uproszczonym Planie Urządzania Lasów nie stanowiących własności skarbu państwa nie nastąpią negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze i leśne.
10	Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków poprzez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody (OP3.1)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie będzie miało na celu przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej na terenie poszczególnych gmin, która będzie miała na celu zachowanie i odtwarzanie stanu siedlisk i gatunków poprzez realizację zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz zapisów planów ochrony parków krajobrazowych. Zadanie będzie miało także na celu ochronę wybranych gatunków fauny, flory, zbiorowisk roślinnych w celach poznawczych dzieci i młodzieży a także w celu stworzenia idei opiekunów pomników przyrody, co powoli dzieciom i młodzieży odpowiedzialności nad poszczególnymi okazami roślin. Zadanie będzie miało zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko i ludzi. Po takich zadaniach zasadnym jest wprowadzenie odpowiednich zapisów w PZP gmin w celu stosowania zasad ochrony środowiska przyrodniczego na tych terenach.
11	Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu walorów przyrodniczych i krajobrazu poprzez wdrażanie zapisów planów ochrony parków krajobrazowych (OP3.2)* Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu na terenie obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, a także poza terenem obszarów chronionych (OP3.8)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na przebudowie i wymianie składu gatunkowego zieleni w kierunku zgodności z siedliskami oraz planami zalesień. Zadania te mogą być realizowane także na zasadzie pielęgnacji starych okazów oraz nasadzeń nowych drzew i krzewów jako zieleni izolacyjnej. Działanie to przyczyni się do ochrony przyrody i krajobrazu i nie będzie miało w żadnym momencie negatywnych oddziaływań na środowisko.
12	Przebudowa drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia (OP3.3)*	Zadanie inwestycyjne Zadanie polegało będzie na akcjach edukacyjnych szczególnie dla rolników, prowadzących produkcję rolniczą i korzystających z programów rolno-środowiskowych i będzie miało na celu zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich. Działanie to przyczyni się do ochrony przyrody i krajobrazu i nie będzie miało w żadnym momencie negatywnych oddziaływań na środowisko.
13	Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych (OP3.4)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na kontynuacji wolierowej hodowli głuszcza – zadania te prowadzone są przez Nadleśnictwo Wiśła. Działanie to będzie miało zdecydowanie pozytywny wpływ na zwiększenie populacji głuszcza.
14	Prowadzenie wolierowej hodowli głuszcza w nadleśnictwie Wiśła (OP3.5)*	Zadanie pozainwestycyjne Zadanie polegało będzie na kontynuacji wolierowej hodowli głuszcza – zadania te prowadzone są przez Nadleśnictwo Wiśła. Działanie to będzie miało zdecydowanie pozytywny wpływ na zwiększenie populacji głuszcza.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 9: „Zasoby przyrodnicze” - to cel w ramach którego realizowane będą zadania głównie pozainwestycyjne, miękko przyczyniające się do ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i leśnego. Ważnym zadaniem jest inwentaryzacja przyrodnicza pozwalająca zewidencjonować szczegółowo obszary gmin i pozwalająca na wyznaczenie i objęcie szczególną ochroną terenów o wybitnych walorach przyrodniczych. Ważna jest budowa nowych, pielęgnacja istniejących terenów zieleni parkowej, skwerowej, a także ustanowionych już pomników przyrody. Cenna jest także rozbudowa i bieżąca aktualizacja Baz danych o zasobach przyrodniczych w połączeniu z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz zadaniach edukacyjnych, a także wolierowa hodowla głuszcza.

W ramach realizacji zadań własnych Powiat cieszyński w latach 2019-2020 będzie opracowywał Uprozczone Plany Urządzania Lasów nie stanowiących własności skarbu państwa dla gmin Wiśła i Ustroń. W ramach tego zadania prawdopodobnie będzie trzeba przeprowadzić strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko jeśli taki obowiązek zostanie uzgodniony w Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Katowicach i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem sanitarnym w Katowicach. W prognozie zostaną opisane oddziaływania na formy ochrony przyrody, ludzi, gatunki chronione, różnorodność biologiczną, powierzchnię ziemi, wodę, powietrze, zasoby naturalne oraz zabytki. Realizacja części zapisów projektu UPUL z pewnością będzie nieznacznie negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000. Będą to jednak oddziaływania

krótkotrwałe, pośrednie, związane z wykonywaniem poszczególnych zabiegów. W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania zaplanowane zostaną działania minimalizujące. Biorąc pod uwagę długofalowe, wieloletnie oddziaływanie zapisów projektu UPUL zostanie opracowany w taki sposób by jego postanowienia nie miały negatywnego oddziaływania na stan zachowania siedlisk i gatunków Natura 2000.

Żadne z tych pozostałych zadań zapisanych w harmonogramie projektu Programu Ochrony środowiska dla powiatu cieszyńskiego nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, leśne oraz wody powierzchniowe i podziemne.

6.11 Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w zakresie zagrożeń poważnymi awariami

Tabela 6.10 Obszar interwencji 11: „Zagrożenia poważnymi awariami”- analiza planowanych zadań

1	Zadanie	Opis planowanego zadania
Zadania własne		
1	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom (PPAP 1.6.)*	Zadanie nieinwestycyjne W wyniku realizacji tego zadań jednostki Straży Pożarnej będą miały lepsze zaopatrzenie w nowoczesnych niezbędny sprzęt do ochrony życia, zdrowia i mienia ludzi. Wpływ tego zadania na środowisko będzie zdecydowanie pozytywny w formie ochrony zasobów przyrodniczych, leśnych, ludzi, i mienia.
2	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii (PPAP 2.1.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie przyczyni się do sprawniejszego informowania mieszkańców o możliwych zagrożeniach oraz o sposobach reagowania w danych sytuacjach. Dzięki temu mieszkańcy w razie zagrożenia będą mieli wiedzę i możliwości natychmiastowej reakcji.
Zadania monitorowane		
1	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)(PPAP 1.1.)* Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku (PPAP 1.9.)* Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego (PPAP 1.10.)*	Zadanie nieinwestycyjne Działanie polegało będzie na przede wszystkim dostosowaniu przedsiębiorstw do przeciwdziałania nagłym zdarzeniom niosącym znamiona poważnych awarii. Niezależnie od zadań przedsiębiorców WIOŚ będzie prowadził kontrole przestrzegania przepisów polegających na zapobieganiu poważnym awariom. W razie wystąpienia awarii i nadzwyczajnych zagrożeń niezbędne będą zadania polegające na usuwaniu skutków zdarzeń w celu ochrony zarówno środowiska jak i zdrowi i życia mieszkańców powiatu Cieszyńskiego. Realizacja zadań będzie miała pozytywne oddziaływanie zarówno dla środowiska, przyrody, wody, gleb, powietrza jak i ludzi.
2	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom (PPAP 1.6.)*	Zadanie nieinwestycyjne Planowane zadania polegały będą na dofinansowaniu dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej we wszystkich gminach powiatu cieszyńskiego. Dofinansowanie przeznaczone będzie na sprzęt ratowniczo-gaśniczy oraz urządzenia ochrony mienia pojazdy. W wyniku realizacji tego zadania zwiększy się możliwość szybkiego i skutecznego reagowania w razie sytuacji zagrożenia zdrowia, życia i mienia ludzi.
3	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii (PPAP 2.1.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie polegało będzie na organizacji zadań związanych z szeroko pojętą edukacją ekologiczną w postaci spotkań, prelekcji, wycieczek i konkursów mających na celu kreowanie prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń.
4	Opracowanie i wdrożenie koncepcji usług ekosystemowych w polityce lokalnej i regionalnej województwa śląskiego – projekt pilotażowy (ZS 2.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie to będzie polegało na opracowaniu koncepcji usług ekosystemowych w celu ochrony środowiska na terenie całego województwa. Jest to projekt pilotażowy, który wdrażany będzie w skali lokalnej i regionalnej.
5	Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe (PPAP 1.11.)*	Zadanie nieinwestycyjne W wyniku realizacji tego zadania możliwe będzie wskazanie dróg po których może się odbywać transport ładunków niebezpiecznych. W wyniku realizacji tego zadania zmniejszy się ryzyko powstania poważnej

		awarii drogowej. Zadanie polegało będzie na budowie parkingów dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne. Celem zadania jest nie wjeżdżaniu tych pojazdów do centrów miast, a przez to ochrona zdrowia i życia mieszkańców.
6	Opracowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych dotyczących zwiększenia udziału społeczeństwa w procesach konsultacyjnych i podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców województwa (ZS 3.)* Rozpowszechnianie wśród przedsiębiorców zrównoważonych wzorców produkcji, w tym systemów zarządzania środowiskowego (ZS 4.)*	Zadanie nieinwestycyjne Zadanie przyczyni się do sprawniejszego informowania mieszkańców o możliwych zagrożeniach oraz o sposobach reagowania w danych sytuacjach. Dzięki temu mieszkańcy w razie zagrożenia będą mieli wiedzę i możliwości natychmiastowej reakcji. Realizacja tego zadania będzie wiązała się ze stworzeniem bardziej świadomego społeczeństwa, podejmującego nieprzypadkowe decyzje mające pozytywny wpływ zarówno na środowisko jak i na ludzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Programu...”

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Realizacja obszaru interwencji 11: „**Zagrożenia poważnymi awariami**” przyczyni się tylko do pozytywnych oddziaływań na środowisko oraz zdrowie i życie mieszkańców. W wyniku realizacji zadań zapisanych w tym obszarze zmniejszy się zagrożenie powodowane transportem substancji niebezpiecznych przez teren powiatu zarówno jeśli chodzi o skażenie środowiska jak i zdrowie ludzi. Przedsiębiorstwa powinny dostosować procesy produkcyjne do ochrony przed nadzwyczajnymi zagrożeniami, nad przestrzeganiem tych zasad będzie także czuwać i prowadzić kontrole WIOŚ. W razie wystąpienia nadzwyczajnych awarii prowadzone będą prace w kierunku neutralizacji jej skutków w taki sposób by w maksymalnym stopniu ochronić zdrowie i życie mieszkańców, a także środowisko naturalne w tym wody powierzchniowe i podziemne, gleby oraz powietrze.

W wyniku realizacji zaplanowanych zadań nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi, środowisko przyrodnicze i leśne oraz na wody powierzchniowe i podziemne. Wszystkie oddziaływania będą pozytywne.

Tabela 6.11 Przewidywane znaczące oddziaływania zagadnienia i aspekty środowiska

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA													
Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów (PA1.1.)* Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach (PA2.3.)*	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic, oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast (PA2.1.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza (PA6.2.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Opracowanie i wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej oraz programów ograniczania niskiej emisji w skali lokalnej (PA1.4.)*	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (PA3.3.)*	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych, oraz ograniczających szczególnie „niską emisję” oraz emisję nieorganizowaną (PA4.2.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację (PA7.1.)*	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację (PA7.2.)*	+	+	+	+/-	+	+/0	+	+/0	+	+	+/0	+	+
Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu cieszyńskiego (PA8.1.)*	+	+/0	+	+	+	+/0	+	+/0	+	+	+/0	+	+

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Realizacja działań proefektywnościowych (w tym działań w zakresie budownictwa efektywnego energetycznie) przez osoby fizyczne, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe oraz przedsiębiorstwa (PA9.1)*	+	+	+	+/-	+	+/-	+	+/-	+	+	+/-	+	+
Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych (PA 3.4.)*	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+/-	+	+
Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUS-pasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach (PA2.3.)* Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej (tramwaj/autobus/pociąg) mającego na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego (PA2.2.)* Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic, oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast (PA2.1.)*	+/-	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu (PA2.4.)*	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środków prewencyjny (PA6.3.)* Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń w podmiotach gospodarczych (PA4.1.)* Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wraz z rozbudową sieci mobilnych stanowisk pomiarowych (PA1.5)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+/-	+/-
Stworzenie preferencji dla rozwoju produkcji urządzeń do pozyskiwania energii w sposób bezemisyjny (PA4.4.)* Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu cieszyńskiego (PA8.1.)* Realizacja inwestycji w zakresie produkcji paliw niskoemisyjnych i biopaliw (PA4.3.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+/-	+	+

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Aktualizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii (PA8.2.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza (PA6.2.)* Kształtowanie postaw społecznych w kierunku wdrażania zasad efektywności energetycznej poprzez edukację ekologiczną, a także wzorce (PA9.2.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ZAGROŻENIA HAŁASEM													
Działania administracyjne mające na celu ograniczenia hałasu z zakładów	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa obwodnic i dróg alternatywnych wyprowadzających ruch tranzytowy z centrów miast oraz przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg. (H1.2)*	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: • rozwój zintegrowanego transportu publicznego, • wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska, • wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych (H1.3)*	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+/-	+/-	+
Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych (H1.6)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ograniczenie hałasu kolejowego poprzez modernizację linii kolejowych oraz taboru oraz działania zawarte w POH (H1.5)* Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych. (H1.4)*	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+/-	+
Redukcja hałasu przemysłowego (w tym m.in. wyciszanie hal oraz hałasujących maszyn i urządzeń przez zastosowanie odpowiednich rozwiązań takich jak np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne) (H1.7.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu w powiecie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (H2.1)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska (H1.10)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE													
Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku (PEM 1.1.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego (PEM 1.2.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
GOSPODAROWANIE WODAMI													
Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych (ZW3.4.)*	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	++
Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w tym zbiorników wód podziemnych (GZWP)(ZW1.3.)* Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu stref ochrony pośredniej dla ujęć wód (ZW1.4.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego, jak również wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym (ZW3.2.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych, w tym: umożliwiających wykorzystanie wód opadowych, związanych z retencjonowaniem i czasowym przetrzymaniem wód opadowych związanych z tworzeniem tzw. „ogrodów deszczowych w miastach” związanych z zachęcaniem mieszkańców do tworzenia i utrzymywania obiektów mikroretencji wód (ZW3.10.)*	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	+/-	+	+	+	+	+
Realizacja obiektów małej retencji zgodnie z Programem małej retencji dla województwa śląskiego, w tym nietechnicznych form retencji wód (ZW3.3.)*	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	+/-	+	+	+	+	+
Budowa, przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych (ZW3.6.)*	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	+/-	+	+	+	+	+
Budowa, przebudowa, modernizacja budowli wodnych służącym innym celom (ZW3.7.)* w tym w celu zbiorowego zapatrzenia w wodę	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	+/-	+	+	+	+	+
Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu (ZW1.5.)* w tym wzmocnienie monitoringu wód granicznej rzeki Olzy	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	0	+
Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW1.8.)* Działania edukacyjne, upowszechniające wśród rolników wiedzę o dobrych praktykach w zakresie ochrony wód, poprawy retencyjności zlewni w szczególności dzięki zabiegom z zakresu fito- i agromelioracji oraz melioracji wodnych szczegółowych (ZW3.11.)* Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW3.12.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi szczegółowymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane (ZW3.8.)*	+	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+
GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA													
Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (ZW1.7.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej (ZW2.1.)* ze szczególnym zwróceniem uwagi na priorytet terenów ujęć wody przeznaczonej do spożycia	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+/0	+	+/0	+
Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych (ZW2.2.)*	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+/0	+	+/0	+
Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę (ZW2.3.)*	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+/0	+	+/0	+
Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych) (ZW2.4.)*	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+/0	+	+	+
Wparcie finansowe dla gospodarstw realizujących przydomowe oczyszczalnie ścieków (ok. 200 szt.)	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+/0	+	0	+
Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży (ZW2.5.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków (ZW1.6.)* ze szczególnym zwróceniem uwagi na obszar ujęć wody przeznaczonej do spożycia	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (ZW1.7.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ZASOBY GEOLOGICZNE													
Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli (ZSN.1.2.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+/0	+/0	0	+
Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach	+	+/0	+	+	+	+	+	+	+	+/0	+	+	+

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	+	+	+	+	+	+	0	+/-	+	0	+/0	+	+
Ujęcie występowania strategicznych złóż węgla kamiennego w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie w planach zagospodarowania przestrzennego gmin. (ZSN.1.8)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+/0	+/0	+/0	+/0
Realizacja III etapu Systemy Ochrony Przeciwsuwiskowej SOPO jako programu monitoringu terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i prowadzenia rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi w tym opracowanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla Gminy Chybie i Strumień Aktualizacja map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla gmin Cieszyn, Goleiszów, Dębówiec, Hażlach, Istebna, Skoczów, Ustroń i Zebrzydowice (GL6.1)*	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+/0	+	+	++
Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze (GL6.2.)*	+	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+	+	+/0	+	+	++
OCHRONA GLEB													
Prowadzenie rejestru potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+/0	+	+	+
Przeprowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi (TP1.3.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Opracowanie wojewódzkiej strategii ochrony gleb, w tym walki z ich zakwaszeniem np. poprzez promocję rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego (GL2.1.)* Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin (GL2.3)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb (GL2.2.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rekultywacja i rewitalizacja terenów (na podstawie TP1.2. oraz GL3.1.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+/0	+	+/0	+/0
Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej żywności (GL1.3.)*	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszaniu porowatości,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
zasolenia oraz zakwaszania gleb (GL4.3.)* Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową (GL5.1.)* w tym przeznaczania gruntów na cele inne niż rolne													
Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju (GL1.1.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kontynuacja Programu OWCA – PLUS Przywracanie i promowanie tradycyjnego wypasu w celu ochrony ekosystemów nieleśnych na terenie całego województwa, w tym Wojewódzki Program Aktywizacji Gospodarczej oraz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej – Owca Plus do roku 2020 (OP2.8)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+/0	+	+	+/0
Utrzymanie i systematyczne aktualizowanie bazy danych o terenach poprzemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP) (TP1.1.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Prowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach poprzemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi (TP1.3.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0/+
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW													
Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami (zadanie nr 3 PGO WŚ – dział odpadów przemysłowych)	+	+	+	+	+	+	+/0	+	+	+/0	+	0	0/+
Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi (zadanie nr 3 Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0/+
Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest Opracowanie (Zebrzydowice) lub aktualizacja Programów usuwania wyrobów zawierających azbest (Brenna, Wisła, Hażlach) W kolejnych latach aktualizacja opracowań wykonanych po 2012 roku (zadanie nr 4 Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014) Zakłada się osiągnięcie celów określonych w przyjętym „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032” (GO2.4)*	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych (zadanie nr 3 Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014– dział odpadów przemysłowych)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zbudowanie wystarczającej sieci regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (GO1.1)* Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów, wytwarzanych w województwie śląskim w roku 1995, dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji: • w 2016 r. nie więcej niż 45%, • w 2019 r. nie więcej niż 40%. (GO1.2)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, w wysokości co najmniej 4 kg/mieszkańca/rok (GO2.3)* Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów, który pozwoli na osiągnięcie, do 2016 r. i w latach następnych, poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych. (GO2.2)* Podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych. (GO2.1)* Selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji ograniczenie składowania tych odpadów. (GO1.4)* Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z na poziomie minimum 18% do końca 2016 roku, natomiast dla roku 2020 na poziomie minimum 50% ich ilości wytwarzanych. (GO1.3)* Doskonalenie i rozwijanie systemu zbierania małogabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych (zadanie nr 12 Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Realizacja pozostałych zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, zawartych w harmonogramie Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014 (GO1.5)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0/+	0/+

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Realizacja pozostałych zadań w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi, zawartych w harmonogramie Planie Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2014 (GO2.5)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0/+	0/+
Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami sektora przemysłowego, zawartych w harmonogramie PGO WŚ 2014 (GO3.1)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0/+	0/+
ZASOBY PRZYRODNICZE													
Budowa regionalnego systemu monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego z ORSIP i bazami GIOŚ (OP1.1)* Systematyczna aktualizacja wojewódzkiej bazy danych przyrodniczych w ramach modułu „Przyroda”, komponentu Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego (ORSIP) (OP2.2)* Prowadzenie bazy danych o czynnej ochronie przyrody (OP1.5)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem grup organizmów, zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych o niewystarczającym rozpoznaniu (OP1.2)* Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy (OP2.5)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wspieranie i rozwój badań z zakresu ochrony przyrody (w szczególności inwazyjnych gatunków obcych oraz przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000) oraz ekologii krajobrazu (OP1.3)* Usuwanie roślinności inwazyjnej (OP.3.9)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach natura 2000 (w tym akcja informacyjna na temat użytkowania pojazdów mechanicznych w obrębie siedlisk naturowych) oraz walorów przyrodniczych parków krajobrazowych (OP1.4)* Stworzenie systemu przepływu informacji o prowadzonych przez gminy województwa śląskiego działaniach z zakresu edukacji ekologicznej oraz czynnej ochrony przyrody na cele Ogólnodostępnej Bazy Danych, która zostanie zaimplementowana do modułu Przyroda w systemie ORSIP (OP2.9)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i monitoring gatunków i siedlisk objętych ochroną na obszarach Natura 2000 na potrzeby realizacji planów zadań ochronnych (OP1.6)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Integracja działań w ramach wdrażania zapisów Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego (OP2.1)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Oznakowanie granic obszarów uznanych za formy ochrony przyrody oraz postawienie tablic informacyjnych (OP2.10)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Opracowanie i wdrażanie założeń udostępniania turystycznego obszarów cennych przyrodniczo oraz utrwalanie osiągniętych efektów z uwzględnieniem pojemności turystycznej tych obszarów (OP2.11)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Opracowanie Uproszczonych Planów Urządzania Lasów (gmina Ustroń 2019 rok, gmina Wisła 2020 rok)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków poprzez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody (OP3.1)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu walorów przyrodniczych i krajobrazu poprzez wdrażanie zapisów planów ochrony parków krajobrazowych (OP3.2)* Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu na terenie obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, a także poza terenem obszarów chronionych (OP3.8)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Przebudowa drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia (OP3.3)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych (OP3.4)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Prowadzenie wolierowej hodowli głąszca w nadleśnictwie Wisła (OP3.5)*	+	+	+	++	0	0	+	+	+	+	+	+	+
Prowadzenie prac pielęgnacyjno – konserwatorskich pomników przyrody na terenie poszczególnych gmin	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Obszary interwencji i zadania zapisane w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI													
Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom (PPAP 1.6.)*	+	+/-0	+	+	+	+	+	+	+/-0	+	+/-0	+	+
Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii (PPAP 2.1.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)(PPAP 1.1.)* Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku (PPAP 1.9.)* Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego (PPAP 1.10.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kontrola zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii wraz z egzekwowaniem przez zakłady wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom (PPAP 1.4.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Opracowanie i wdrożenie koncepcji usług ekosystemowych w polityce lokalnej i regionalnej województwa śląskiego – projekt pilotażowy (ZS 2.)*	+/-0	+/-0	+	+	+	+	+	+	+/-0	+/-0	+/-0	+/-0	+
Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe (PPAP 1.11.)*	+/-0	+/-0	+	+	+	+	+	+	+/-0	+/-0	+/-0	+/-0	+/-0
Opracowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych dotyczących zwiększenia udziału społeczeństwa w procesach konsultacyjnych i podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców województwa (ZS 3.)* Rozpowszechnianie wśród przedsiębiorców zrównoważonych wzorców produkcji, w tym systemów zarządzania środowiskowego (ZS 4.)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Źródło: opracowanie własne

*symbole oznaczają numer zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

** ORSIP - Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej

OPI - TPP - Ogólnodostępna Platforma Informacji – Tereny Przemysłowe i Zdegradowane

Oznaczenia:

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(++) - realizacja celu spowoduje bardzo pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,

(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań

6.2 Podsumowanie przewidywanych oddziaływań na poszczególne aspekty

Reasumując powyższe rozważania należy stwierdzić, że generalnie realizacja zaproponowanych w projekcie „Programu...” celów i zadań wpłynie korzystnie na stan poszczególnych segmentów środowiska przyrodniczego i w efekcie końcowym przyczyni się do poprawy ich jakości. Nie oznacza to jednak, że w trakcie realizacji dokumentu nie wystąpią czasowo negatywne oddziaływania na środowisko o różnym natężeniu. Należy jednak pamiętać, że mają one charakter przejściowy a ich ewentualne negatywne wpływy są rekompensowane wskutek osiągnięcia wymiernego efektu ekologicznego i społecznego.

Z najbardziej niekorzystnymi skutkami środowiskowymi związane będą przede wszystkim inwestycje z zakresu infrastruktury techniczno – inżynierskiej, których negatywne oddziaływanie będzie dotyczyć zarówno fazy budowy jak i eksploatacji. Dotyczy to przede wszystkim przedsięwzięć realizowanych w sektorze wód (m.in. budowa wodociągów i kanalizacji, budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków, rozbudowa infrastruktury hydrotechnicznej), powietrza atmosferycznego oraz hałasu (rozbudowa i modernizacja sieci drogowej).

Należy w tym miejscu podkreślić, że o ile ujemne skutki środowiskowe występujące w fazie realizacji inwestycji raczej nie będą miały trwałego charakteru, o tyle w fazie eksploatacji tych inwestycji należy spodziewać się trwałych zmian w środowisku dotyczących:

- przekształceń krajobrazu (drogi, oczyszczalnie ścieków, obiekty hydrotechniczne),
- wpływu na jakość powietrza i klimat akustyczny (rozbudowa infrastruktury drogowej),
- zmiany warunków hydrologicznych oraz hydrogeologicznych (budowa kanalizacji, budowa dróg),
- przzerwania ciągłości struktur przyrodniczych oraz zmiany szlaków migracji zwierząt (budowa nowych dróg).

Ważną kwestią jest oddziaływanie na środowisko budowli hydrotechnicznych, przebiegu lokalizacji nowych dróg czy ścieżek rowerowych. Po sprecyzowaniu i ustaleniu dokładnej lokalizacji i zakresu planowanych zadań będą szczegółowo analizowane w trakcie procedur administracyjnych i środowiskowych. W czasie opracowywania niniejszej prognozy nie ma możliwości określenia oddziaływania, gdyż nie ma konkretnych planów dotyczących inwestycji.

W trakcie ustalania lokalizacji niektórych zamierzeń mogą wystąpić sprzeciwy lokalnej ludności, co będzie wiązało się z koniecznością podjęcia decyzji obejmującej:

- zmianę realizacji projektowanego przedsięwzięcia,
- wykonanie zadań kompensacyjnych,
- lub całkowitą rezygnację z inwestycji.

Ostatecznie należy jednak podkreślić, że realizacja projektu „Programu...” z całą pewnością będzie wpływać na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko głównie poprzez:

- racjonalną gospodarkę wodną powodującą ograniczenie strat w zasobach wodnych,
- poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym m.in. poprzez efektywniejsze i wydajniejsze oczyszczanie ścieków komunalnych,
- poprawę jakości powietrza atmosferycznego wskutek ograniczania emisji gazowych i pyłowych pochodzących z sektora gospodarczego, ale również związanych z tzw. niską emisją,
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu Cieszyńskiego.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” na Obszary Natura 2000:

- zadania inwestycyjne polegające na budowie infrastruktury ochrony środowiska takiej jak sieć kanalizacji sanitarnej czy budowa i modernizacja dróg nie przyczyni się do długofalowych negatywnych oddziaływań na środowisko,
- prawdopodobne pośrednie efekty realizacji celów rozwoju na obszary Natura 2000 w kontekście oddziaływania będą pozytywne.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

- wszelkie zadania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni wpływają na analizowane zagadnienia – wiążą się ze zmianą charakteru użytkowania terenu, zmianą charakteru powierzchni biologicznie czynnej, z podziałami terenu i osłabianiem jego odporności na antropopresję,
- wszelkie zadania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni związane są z tworzeniem barier przestrzennych, z wyparciem pewnych gatunków i/lub wprowadzaniem w ich miejsce nowych, z wprowadzaniem nowego charakteru roślinności w związku z urządzaniem terenów zielonych, zieleni

ozdobnej, zieleni izolacyjnej, itp. Zdecydowana większość opisanych zmian ma charakter negatywny, ale nie jest to regułą i każdorazowo indywidualna ocena poszczególnych przedsięwzięć, może być odmienna,

- projekt „Programu...” przewiduje szereg zadań o charakterze informacyjnym i edukacyjnym. Zadania o takim charakterze wiążą się zawsze także z poprawą świadomości ekologicznej ludności i podejmowaniu zadań na rzecz ochrony środowiska. W tym aspekcie ustalenia projektu „Programu...” należy uznać za wpływające pośrednio i w długim okresie, w sposób pozytywny na bioróżnorodność, świat zwierząt i świat roślin.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” na ludzi:

- poprawą warunków zamieszkania (w tym stan przestrzeni publicznych, jakość infrastruktury technicznej, dostępność infrastruktury społecznej),
- poprawą świadomości ekologicznej (w tym uszczelnienie systemu zbiórki odpadów, oszczędzanie wody i prądu),
- poprawę warunków codziennego życia (optymalizacja sieci drogowej, rozwoju technologii informatycznych).

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” na powierzchnię ziemi i krajobraz:

- w znacznej mierze zadania zawarte w projekcie „Programu...” dotyczą przestrzennie obszarów już zagospodarowanych, pełniących określone funkcje, a realizacja zapisów „Programu...” ma za zadanie ich uzupełnienie. W związku z tym oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi i krajobraz jest w większym stopniu pozytywne niż negatywne.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” na klimat:

- rozwój ruchu komunikacyjnego na terenach cennych przyrodniczo nie przyczyni się do zmniejszenia globalnej presji na zmiany klimatyczne, jednak udrażnianie ruchu samochodowego zmniejszy negatywne oddziaływanie,
- nie przewiduje się znaczących oddziaływań w zakresie rozwoju ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, który ma mieć łagodny charakter uwzględniający walory przyrodnicze.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” na zasoby naturalne:

- projekt „Programu...” zawiera szereg zapisów dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska (kanalizacji, wodociągów), co w znacznym stopniu ogranicza oddziaływanie negatywne na zasoby naturalne, jakimi są złoża wód podziemnych wykorzystywanych jako woda pitna dla mieszkańców powiatu,
- znaczna część zasobów naturalnych znajdujących się na terenie powiatu jest chroniona w sposób naturalny oraz poprzez działający system prawny to oddziaływanie realizacji poszczególnych celów na zasoby naturalne jest stosunkowo niewielkie i zazwyczaj nie będzie miało istotnego wpływu na te zasoby.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” na zabytki:

- rozwój turystyki i zadania informacyjne mogą przyczynić się do zwiększenia liczby wypoczywających i odwiedzających powiat cieszyński turystów. Może to mieć negatywne skutki w postaci zwiększonego ruchu samochodowego, zwiększonej ilości odpadów pozostawionych przez turystów, a także większego hałasu spowodowanego zwiększeniem się ilości atrakcji dla turystów (dyskoteki, bary, kawiarnie, restauracje).
- Oddziaływanie to ma także pozytywny efekt zwiększa się przedsiębiorczość mieszkańców, a tym samym zamożność. W wyniku tego z pewnością będą realizowane prace renowacyjne na zabytkowych obiektach, w związku z tym będzie to trwałe i korzystne oddziaływanie mające wpływ na podniesienie atrakcyjności Śląska Cieszyńskiego.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” na dobra materialne:

- projekt „Programu...” nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych,

- realizacja ustaleń projektu „Programu ...” będzie się wiązała z poprawą jakości i wartości przestrzeni publicznych (estetyzacja, modernizacja, remonty, termomodernizacje, realizacja nowych lub poprawa stanu istniejących terenów zieleni),
- realizacja ustaleń projektu „Programu ...” będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać konsumpcji i poprawie standardu zamieszkania.

Przeprowadzona wieloaspektowa analiza oddziaływań na różne elementy środowiska wskazuje, że realizacja uogólnionych celów środowiskowych powodować będzie stosunkowo niewielkie oddziaływania, i to zarówno w aspekcie pozytywnym, jak i negatywnym.

Co ważne, na powyższą neutralną ocenę, tylko w niewielkim stopniu wpływa brak wiedzy na temat szczegółów planowanych rozwiązań i podejmowanych zadań (w tym przypadku rodzaje i charakter oddziaływań będzie można ocenić dopiero na etapie podejmowania decyzji co do konkretnych przedsięwzięć) – w kilku przypadkach ocenianych przedsięwzięć nie wystawiono oceny, uzależniając ją od szczegółów dotyczących ich realizacji. W pozostałych przypadkach – stwierdzenie, iż dany cel nie będzie oddziaływał na środowisko, poprzedzone było analizą projektowanych priorytetowych zadań oraz spodziewanych efektów ich realizacji

W zdecydowanej większości oceniono, iż realizacja zamierzonych celów nie wpłynie na analizowane zagadnienie. Tak duża liczba ocen neutralnych wynika w dużej mierze ze specyfiki planowanych zamierzeń rozwojowych – spośród 11 celów głównych, tylko 3 w sposób ewidentny i mocno inwazyjny wkraczają w środowisko przyrodnicze i są osadzone w konkretnej przestrzeni, która może pełnić funkcje ekologiczne.

Chodzi tu przede wszystkim o budowę sieci kanalizacji, modernizację dróg, a także budowę, modernizację infrastruktury hydrotechnicznej (zgodne z gminnymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego). Wymienione zadania przyczyniać się będą do oddziaływania negatywnego tylko w trakcie realizacji inwestycji. Natomiast po zakończeniu realizacji zadań będą przyczyniać się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, dostarczenia do mieszkańców dobrej jakości wody do picia, poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych z powodu lepszego oczyszczania ścieków i zmniejszenia ilości surowych ścieków zrzucanych bezpośrednio do rzek i potoków, a także płynniejszą jazdę przez teren powiatu.

Trzy obszary interwencji (ochrona gleb, ochrona przyrody, substancje niebezpieczne) spośród jedenastu analizowanych mają natomiast typowy charakter projektów miękkich – związanych z ochroną zasobów glebowych, ochroną przyrody w tym podnoszeniem edukacji ekologicznej oraz monitoringu środowiska w celu zapobiegania poważnym awariom, a więc nie mają bezpośredniego (a nawet istotnego pośredniego- za wyjątkiem zadań rekultywacyjnych i związanych z osuwiskami) wpływu na przestrzeń i środowisko.

W niektórych przypadkach nie było możliwe wydanie jednoznacznej oceny. Dostatecznie częste są sytuacje, gdy cel ma bardzo złożony charakter i poszczególne zadania w ramach tego celu mogą w różny sposób oddziaływać. W niektórych przypadkach zadanie może być ocenione dopiero w momencie wyznaczenia szczegółowej lokalizacji inwestycji gdyż dopiero lokalizacja zadania różnicuje, czy ocena oddziaływania będzie pozytywna, czy negatywna.

W takich przypadkach postawiono ocenę +/- czyli określono iż realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia (zwłaszcza trakcie realizacji).

Pozostałe cele będą miały zdecydowany charakter pro środowiskowy, wynika, to z istoty i założeń analizowanego projektu „Programu...”.

Z założenia Program Ochrony Środowiska nastawiony jest na ochronę wszelkich zasobów środowiskowych, czasem w wyniku realizacji któregoś z zadań skutki czasowe są negatywne, niemniej jednak w końcowym efekcie wszystkie oddziaływania długofalowe będą pozytywne.

7 PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach „Programu...”, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje:

- wodociągi, kanalizacja, obiekty hydrotechniczne, przeciwpowodziowe, remonty modernizacje dróg, zadania rekultywacyjne terenów poeksploatacyjnych i modernizacyjne budynków,
- w fazie realizacji i eksploatacji drogi i oczyszczalnie ścieków.

Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych zadań ograniczających oddziaływanie należą:

- a) w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- b) stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- c) dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- d) maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Przy realizacji zadań dotyczących budowy i przebudowy odwodnień dróg należy tak planować zakres prac, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych.

Realizacja infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub kładek dla zwierząt w poprzek drogi, pozwoli utrzymać te szlaki migracyjne. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projekcie uwzględnić możliwość budowy ekranów akustycznych oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu np. wydzielenie pasa awaryjnego, wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań, budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji, budowa przestrzeni parkingowych, odpowiednia geometria łuków, budowa skrzyżowań wielopoziomowych. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej zadań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Mając na uwadze duży zasięg oraz w większości przypadków nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji analizowanych inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych.

8 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach projektu „Programu...” ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie w tym zakresie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia zadań alternatywnych dla wskazanych zadań.

Innym zagadnieniem jest proponowanie rozwiązań alternatywnych dla zadań związanych z utworzeniem miejsc weekendowego wypoczynku, w takich przypadkach możliwe jest wskazanie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych. Działania te należy zaprojektować zgodnie wytycznymi miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego gmin należących do powiatu Cieszyńskiego oraz zgodnie z warunkami ochrony siedlisk i gatunków występujących na terenach chronionych. Należy inwestycje zaplanować w sposób niekolidujący z obszarami o szczególnych walorach przyrodniczych.

Skutki środowiskowe podejmowanych zadań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie nowych dróg, urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii należy, rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmienia, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe, co opisano szczegółowo w rozdziale 5.

W przypadku pozostałych zaproponowanych zadań, wpływających korzystnie na środowisko, zaproponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

W trakcie opracowywania niniejszej prognozy nie natrafiono na trudności wynikające z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

9 INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Aby w przyszłości istniała możliwość obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i projektów proponowanych w ramach projektu „Programu...” konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych zadań.

Monitoring ten, ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, łącznie ze sprawozdaniami z postępów wykonania, powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3.10.2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353, z późn. zm.) co najmniej w cyklu dwuletnim. Monitoring ten obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy;
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki, jak i również dostępne dane są zbyt ubogie, aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych do poniesienia (uwzględniono fakt, iż część zaplanowanych nakładów w poprzednim okresie nie została zrealizowana), oraz wymogi UE.

Prognoza optymistyczna powstała przy założeniu, że wszystkie wymogi UE w ochrony przyrody i środowiska zostaną spełnione oraz zostanie wydatkowanych 100% nakładów zaplanowanych na realizację postanowień projektu „Programu...”.

Prognoza realistyczna uwzględnia dotychczasowe tempo zmian wskaźników oraz środków jakie poniesiono na realizację postanowień dotychczasowej wersji „Programu...”.

Prognoza pesymistyczna powstała przy założeniu, że nie uda się wydatkować 100% zaplanowanych nakładów na realizację postanowień projektu „Programu...”, a dotychczasowe tempo zmian wskaźników zostanie osłabione.

Dla elementów projektu „Programu...”, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej. Listę tę można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące wykonania postanowień projektu „Programu...”.

Wskazane byłoby także podanie, które wskaźniki służą do monitorowania poszczególnych celów projektu „Programu...”.

10 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko zadań i przedsięwzięć planowanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku.

W konwencji jako oddziaływanie transgraniczne określono jakiekolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej strony. W załączniku 1 i załączniku 3 ww. konwencji określono działalności i dodatkowe kryteria, które wskazują na możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

W projekcie „Programu...” zapisano także, że planowane są zadania związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej oraz modernizacją sieci drogowej. Działania te z pewnością wpłyną w fazie realizacji na stronę polską i czeską, natomiast w fazie eksploatacji przyczynią się do zmniejszenia zrzutu surowych ścieków do rzek i potoków, poprawę zdrowotności a także poprawę standardów życia mieszkańców po obu stronach granicy.

Zaproponowane w ramach projektu „Programu...” zadania w zakresie dziesięciu obszarów interwencji w zakresie różnych dziedzin środowiskowych nie rodzą żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektu „Programu...” ma charakter powiatowy i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie opracowywania niniejszej prognozy według stanu wiedzy na chwilę obecną stwierdzono, że realizacja projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” nie wskazuje na możliwość negatywnego stałego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

11 STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego” były przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353, z późn. zm.).

Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego”. Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im.

W kontekście powyższego punktem wyjścia dla opracowania niniejszej „Prognozy...” była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze Powiatu Cieszyńskiego oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), na podstawie danych uzyskanych z gmin i powiatu. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2015 oraz, w przypadku braku wiarygodnych informacji, korzystano także z danych za rok 2013-2014

Tabela 11.1 Ocena stanu środowiska powiatu cieszyńskiego wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Hałas	Promieniowanie elektromagnetyczne
pogorszenie jakości powietrza ze względu na pył zawieszony przy szlakach komunikacyjnych, w latach 2013-2015 w rejonie powiatu cieszyńskiego wystąpiły ponadnormatywne stężenia pyłu PM10 w powietrzu. Najwyższe stężenia odnotowano w styczniu 2013 r. - 76 µg/m³ przy normie 40 µg/m³ emisja zanieczyszczeń z rejonów Trzyńca, Ostrawsko-Karwińskiego Okręgu Przemysłowego i Rybnickiego Okręgu Węglowego pogorszenie jakości powietrza na obszarze powiatu pod względem zawartości ozonu w warstwie przyziemnej (troposferycznej), wzrastająca liczba obszarów stref zakwalifikowanych do klasy C, niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym	na części terenów wiejskich brak kompleksowo uporządkowanej gospodarki ściekowej brak uporządkowanej gospodarki wodami odpadowymi cztery jednolite części wód: otrzymały dobry potencjał ekologiczny. Dziewięć jednolitych części wód i zakwalifikowane zostały do umiarkowanego lub słabego stanu/potencjału ekologicznego. Cztery jednolite części wód nie spełniły wymagań dla stanu/potencjału dobrego w zakresie wskaźników fizykochemicznych jakość wód podziemnych określono jako wody niezadowolającej jakości zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych pochodzących ze źródeł rolniczych i miejsc bytowania ludzi pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich poziomach wodonośnych w obrębie terenów zurbanizowanych	powiększające się wartości przekroczeń emisji hałasu komunikacyjnego	okresowy wzrost poziomów promieniowania elektromagnetycznego

Źródło: opracowanie własne

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień projektu „Programu...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak uciążliwości w trakcie realizacji niektórych zadań,

- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak poprawy efektywności energetycznej budynków,
 - brak poprawy estetyki budynków,
 - brak poprawy jakości dróg powiatu co skutkuje większym komfortem jazdy i mniejszą emisją hałasu i zanieczyszczeń,
 - brak budowy zabezpieczeń przeciwhałasowych wzdłuż dróg,
 - brak edukacji mieszkańców,
 - brak kontroli stanu środowiska,
 - brak rozbudowy sieci kanalizacyjno-wodociągowej i infrastruktury oczyszczalni ścieków,
 - brak poprawy stanu infrastruktury przeciwpowodziowej,
 - zwiększenie zagrożenia powstawaniem osuwisk,
 - brak zadań rekultywacyjnych,
 - brak rozwoju hodowli owiec z powodu braku realizacji programu Owca – Plus,
 - brak rozwoju gospodarki odpadami,
 - brak prawidłowego poziomu usuwania azbestu z terenu powiatu,
 - brak pielęgnacji terenów przyrodniczo cennych w tym pomników przyrody,
 - niski poziom zadań związanych z bezpieczeństwem mieszkańców.

Analiza powyższych skutków braku realizacji projektu „Programu...” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne.

Niemniej na szesnaście głównych i ogólnie sformułowanych skutków braku realizacji „Programu...” tylko jeden jest pozytywny. Realizacja żadnego z proponowanych priorytetów nie pociągnie za sobą stałego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Negatywne oddziaływanie na środowisko ww. przedsięwzięć można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jak i społeczno – ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą.

Warunkiem wyboru najbardziej optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne nie ma uzasadnienia.

W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko.

W tym przypadku chodzi przede wszystkim o przedsięwzięcie w zakresie opracowania projektu lokalizacji i zagospodarowania miejsc wypoczynku sobotnio – niedzielnego na obszarze powiatu cieszyńskiego, lokalizacja tych miejsc musi być wybrana w zgodzie z miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego oraz z zachowaniem odpowiednich warunków dotyczących ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych w szczególności tych które zostały zakwalifikowane do obszarów NATURA 2000.

W przypadku gdy projekty inwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, stanu dróg poziomu edukacji ekologicznej, co negatywnie wpływać będzie na komfort życia i zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich celów zapisanych z projekcie „Programu...” pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja doprowadzi do oddziaływań takich jak:

- zwiększenie dostępności do dobrej jakości wody do picia ze względu na rozbudowę sieci wodociągowej,
- zmniejszenie zagrożenia dla wód i gleby z powody zrzutu do rzek i potoków surowych ścieków,
- wzrost poziomu wiedzy ekologicznej mieszkańców powiatu,
- podniesienia poziomu wiedzy o możliwościach budowlanych na terenie powiatu (zagrożenia osuwiskowe),
- zwiększenie świadomości o stanie środowiska (badania, gleb, wykonanie map akustycznych),
- zwiększenia powierzchni terenów z zielenią urządzoną – także wzdłuż dróg,
- zwiększenia bezpieczeństwa w zakresie powodzi i osuwania się mas ziemnych,

- zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów komunalnych a także prawidłowego gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (min. azbest),
- wpłynie na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych,
- poprawę jakości środowiska, zachowanie dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego,
- poprawę warunków zdrowia, życia i pracy mieszkańców powiatu oraz turystów wypoczywających na jego terenie.